

Årsrapport 2019

MELHUS BANKEN

Innhold

	Hovedtall for MelhusBanken	3
	Om MelhusBanken	4
1.	Eierstyring og selskapsledelse	5
1.1	Bankens styrende organer	5
1.2	Selskapskapital og utbytte	7
2.	Eika Alliasen	8
3.	Styrets Årsberetning	9
3.1	Bærekraft og samfunnsansvar	9
3.2	Risikostyring	16
3.3	Tilknyttede selskaper	17
3.4	Generell økonomisk utvikling	18
3.5	Bankens årsregnskap	20
4.	Årsresultat og disposisjoner	23
	Resultatregnskap	24
	Balanse	25
	Egenkapitaloppstilling	26
	Kontantstrømoppstilling	27
	Noter	28
	Erklæring ihht. lov om verdipapirhandel	74
	Revisors beretning	75
	Nøkkeltall	80
	Generalforsamlingen	81

97,6 mill

Resultat etter skatt

Tilsvarende resultat i fjor var 82,3 mill

10,8%

Egenkapitalavkastning

Bankens egenkapitalavkastning i 2019 ble 10,8% eksklusive renter fondsobligasjoner. Tilsvarende i fjor var 9,7%.

9,7 mrd

Brutto utlån

Utlån inklusive portefølje i Eika Boligkreditt. Utgjør en vekst siste 12 mnd nå 4.4%

43,3%

Kostnadsprosent

Driftskostnader i prosent av driftsinntekter utgjør 43,3%, mot 46,1% i fjor.

10,8 mrd

Forretningskapital

Forvaltningskapital inkl. Eika Boligkreditt

17,6 %

Ren kjerne kaptial

Konsolidert ren kjernekapital
Myndighetskrav på 14,9%

MelhusBanken i 2019

MelhusBanken har hatt en solid drift i 2019. De siste 2 årene har banken hatt en moderat vekst i innskudd og utlån, noe som har vært nødvendig i forhold til bankens kapitaldekning. Vi har i samme periode hatt fokus på at kundene skal samle sine forsikrings- og spareløsninger her i MelhusBanken. Det er derfor gledelig å se den økningen vi har hatt både i volum og inntekter fra denne type produkter.

Kundetilfredshetsmålinger viser at kundene er fornøyd med de tjenestene vi leverer og den servicen vi yter. Dette er vi stolte og takknemlige for. Vi jobber kontinuerlig med videreutvikling av rådgivere sin kompetanse og ferdigheter som gjør at vi lever etter vårt kundeløfte «Hjelp til gode valg. Alltid!». Økonomiske spørsmål kan være komplekse, både for person- og bedriftskunder. Vi jobber hver dag for at vi skal opprettholde og videreutvikle vår rolle som den foretrukne partneren for kundenes økonomi.

Samtidig forplikter vår rolle som lokal sparebank, ved at vi skal spre kompetanse og skape engasjement i nærmiljøet. Vi jobber for å oppfylle dette på flere arenaer gjennom hele året. Spesielt synlige ønsker vi å være i aktiviteter knyttet til barn og unge, og du ser oss derfor på en rekke idrettsarenaer, konsertarrangementer og talentprisutdelinger. Vi bidrar med vår kompetanse innenfor økonomi med undervisning til skoleklasser i nærområdet. Vi tilbyr rådgivningssamtaler til våre kunder som fyller 18 år, hvor fokus i samtalen er hvordan en ungdom bør innrette sin personlige økonomi. Vi er støttespiller i REMA1000 sitt konsept hvor ungdom overtar driften av butikker for en dag. Det er barn og unge som skal bringe oss videre, og vi ønsker å støtte opp under dette så godt vi kan.

Ved inngangen til 2020 ser vi at bankene kapitaldekning er bedre enn noen gang tidligere. Vi ser derfor frem til et aktivt år i 2020 der vi kan fortsette vår gode service mot eksisterende kunder og øke innsatsen for at enda flere nye kunder skal finne seg til rette i MelhusBanken.

Ragnar Torland

Banksjef

Om MelhusBanken

MelhusBanken er en av Norges eldste sparebanker etablert i 1840. Banken har sitt hovedkontor i Melhus sentrum, og avdelingskontorer i Trondheim sentrum, Heimdal, Ler og Korsvegen. Banken har ca. 17.300 registrerte kunder og en forvaltningskapital inkl. plassering i Eika Boligkreditt på ca. 10,8 mrd. kroner ved årsskiftet.

MelhusBanken er en børsnotert bank. Vi bygger vår kundebetjening på en kombinasjon av moderne selvbetjeningsløsninger og personlige relasjoner. Våre kjerneverdier er **Dyktig, Imøtekommende og Nær**. Vårt merkeløfte til våre kunder er: **Hjelp til gode valg. Alltid!**

Bankens hovedmarked er i Melhus og Trondheim kommune. Vår kundebehandling kjennetegnes av lokalbankens fordeler i form av god og personlig service med korte beslutningsveier. Samtidig tilbyr vi gjennom Eika alliansen moderne selvbetjeningsløsninger på nivå med andre banker. Banken er deleier i Heimdal Eiendomsmegling AS og Melhus Regnskap AS.

Banken har over lang tid vist en utvikling med gode resultater, volumvekst og økning i bankens egenkapital.

1. Eierstyring og selskapsledelse

Eierstyring og selskapsledelse i MelhusBanken omfatter de verdier, mål og prinsipper som banken styres og kontrolleres etter. MelhusBanken følger norsk anbefaling vedrørende temaet eierstyring og selskapsledelse utarbeidet av sentrale interesseorganisasjoner. Anbefalingen retter seg først og fremst mot aksjeselskaper notert på Oslo Børs.

Formålet med anbefalingen er at børsnoterte selskaper skal ha en modell for eierstyring og selskapsledelse som klargjør rolledeling mellom eiere, styret og daglig ledelse ut over det som følger av lovgivning.

Videre er formålet å styrke tilliten til selskapene og bidra til størst mulig verdiskapning over tid, til beste for eiere, ansatte og andre interessenter.

Anbefalingen anvendes for MelhusBanken som egenkapitalbevisbank så langt den passer for egenkapitalbevis og lovgivningen for en sparebank. Det foreligger ingen vesentlige avvik mellom anbefalingen og hvordan den etterleves i MelhusBanken.

1.1. Bankens styrende organer

Generalforsamling.

Bankens øverste organ er generalforsamlingen. Generalforsamlingen består av til sammen 24 representanter og er sammensatt av 9 egenkapitalbevisvalgte, 6 kundevalgte, 6 ansattevalgte og 3 offentlig valgte representanter.

Generalforsamlingen velger bankens styre og fastsetter styrets honorar. Styret er generalforsamlingens organ for å lede og utøve den strategiske og operative driften av banken. Bankens vedtekter fastsettes av generalforsamlingen. Vedtektsendringer krever 2/3 flertall samt at minimum 50% av medlemmene i generalforsamlingen er tilstede. Generalforsamlingen beslutter videre egenkapitalemisjoner, erverv av egne egenkapitalbevis, opptak av fondsobligasjonslån og ansvarlig lån. Generalforsamlingen godkjenner også bankens årsregnskap.

Generalforsamlingsmøter

Det avholdes normalt et årlig møte i generalforsamlingen. Dette møtet skal avholdes innen 31. mars, og her behandles og godkjennes årsoppgjøret samt valg til styre og komiteer. Alle møter ledes av generalforsamlingens leder. Innkalling med saksliste skal sendes ut minimum tre uker før generalforsamlingsmøtet og saksdokumenter skal sendes ut minimum 8 dager før møtet.

Valgkomiteer – egenkapitalbevisermøte

Finansforetaksloven regulerer hvordan valgkomitéarbeidet skal foregå i banken. Ansattes representanter og offentlig oppnevnte representanter til generalforsamlingen har egne prosedyrer. Kundevalgte velges i et eget valg møte, etter innstilling fra en egen valgkomité. Generalforsamlingen har fastsatt egen instruks for kundevalget.

Egenkapitalbeviserne velger 9 medlemmer. Hver representant velges for fire år. Disse valgene foregår i et eget egenkapitalbevisermøte etter innstilling fra en egen valgkomité, valgt av egenkapitalbeviserne.

Generalforsamlingen har en egen valgkomité som foreslår medlemmer til styret og øvrige komiteer. Valgkomiteen består av en representant fra hver av de fire grupperinger i generalforsamlingen. Generalforsamlingen har fastsatt egen instruks for komiteen.

Styret

Styret skal iflg vedtektene bestå av 5 - 9 representanter som velges av generalforsamlingen. Styret består av 7 medlemmer hvorav 2 ansattevalgte. Alle styrerepresentanter velges for 2 år av gangen. Generalforsamlingen velger styrets leder og styrets nestleder.

Styret leder bankens virksomhet i samsvar med lov, vedtekter og generalforsamlingens vedtak. Det er fastsatt en egen instruks for styrets arbeid. Gjennom bankens årlige planprosesser fastsetter styret mål og strategier for bankens drift. En del av dette er mål knyttet til egenkapitalbehov og kapitalplan. Styret fastsetter også bankens risikoprofil og systemer for risikohåndtering og god intern kontroll. Styret fører løpende kontroll med bankens drift og risikoposisjonering gjennom oppfølging av handlingsplaner, kvartalsvis risikorapport, månedlig regnskapsrapportering og kvartalsvis rapporteringer av finansielle nøkkeltall, mot definerte grenseverdier. Gjennom utarbeidelse av instruks for risikoområder, bevilgningsfullmakter og årlig intern kontrollrapportering i henhold til egen forskrift for bankene, følger styret med bankens strategiske og operasjonelle risiko. Styret har også utarbeidet en egen beredskapsplan for håndtering av eventuelle finansielle kriser.

Styret fungerer som bankens revisjons- og risikoutvalg og har samlet den kompetanse som ut fra bankens organisasjon og virksomhet er nødvendig for å ivareta revisjons- og risikoutvalgets oppgaver. Utvalgets oppgaver er;

- a.) Forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen.
- b.) Overvåke systemene for intern kontroll og risikostyring
- c.) Forberede styrets behandling av risikostyring, risikokontroll og risikorapportering
- d.) Forberede styrets behandling av bankens kapitalbehov, kapitalmål og kapitalplan
- e.) Ha løpende kontakt med bankens valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet.
- f.) Vurdere og overvåke revisors uavhengighet, herunder særlig i hvilken grad andre tjenester enn revisjon som er levert av revisor eller revisjonsselskapet kan påvirke revisors uavhengighet.

På samme måte fungerer det samlede styret som godtgjørelsesutvalg med formål å påse at bankens godtgjørelsesordninger fremmer god styring og kontroll med bankens risikotaking.

Styret, sammensetning og uavhengighet

Ved sammensetning av styret vektlegger valgkomiteen styrets samlede kompetanse og geografiske tilknytning. Alle styremedlemmer velges for 2 år av gangen. Styrets leder velges av generalforsamlingen for ett år av gangen. Styret, foruten ansattevalgte representanter, består av fire næringslivsledere og en advokat.

Godtgjørelse til styret

Godtgjørelse til styret besluttet av generalforsamlingen etter vurdering / forslag fra generalforsamlingens valgkomité. Godtgjørelsen er todelt, med en fast del samt en del pr. møte. Godtgjørelsen fremgår av note 9 til årsregnskapet.

Bankens ledelse

Bankens ledergruppe består av 5 ledere.

Banksjef rapporterer til styret. Banksjef har det overordnede ansvar for ledergruppen og bankens daglige drift. Banksjef er utdannet statsautorisert revisor fra Norges Handelshøyskole og tilleggsutdannelse fra samme høyskole innenfor strategi og ledelse. Han har variert yrkesmessig bakgrunn med erfaring fra revisjon og rådgiving fra større internasjonalt revisjonsselskap og ledererfaring fra finansbransjen. Banksjef ble ansatt i 2013.

Assisterende banksjef rapporterer til banksjef, og er banksjefs stedfortreder. Ass. banksjef ansvar for bankens totale aktiviteter og resultater innenfor personmarked. Hun har også ansvaret for bankens HR funksjon. Ass. banksjef er utdannet siviløkonom fra Bodø. Før hun begynte i banken i 2017 har hun ledererfaring som administrerende direktør i Sykehusapotekene Midt-Norge HF, samt prosjektleder, avdelingsleder og økonomisjef for samme virksomhet. Hun har også revisjon og økonomierfaring fra PWC og NTNU. Hun var medlem av bankens styre fra 2015 – 2017.

Leder Bedriftsmarked rapporterer til banksjef og har ansvar for bankens totale aktiviteter ut mot bedriftsmarkedet. Han er utdannet siviløkonomi fra Norges Handelshøyskole i 2005 og har siden dette arbeidet i banken. Fra 2007 har han arbeidet som kunderådgiver mot bankens bedriftskunder før han i 2019 ble leder for bedriftsmarkedsavdelingen.

Bankens kredittsjef leder verdisikring rapporterer til banksjef. Han har fagansvar for all kredittgivning og garantistillelser innenfor banken. I tillegg har han ansvaret for bankens funksjoner for verdisikring (kredittkontroll og misligholdsoppfølging) og depot. Leder verdisikring har bred bankkompetanse, så vel fra vår bank som annen bank. Han er utdannet ved Trondheim Økonomiske Høyskole, med senere etterutdannelse fra Bankakademiet. Han har hatt ulike posisjoner i Melhus Sparebank. Ansatt i banken siden 1985.

Økonomisjef rapporterer til banksjef. Økonomisjef har ansvaret for virksomhetsstyring og regnskapsavleggelse i tillegg til bankens finansiering. Han er utdannet statsautorisert revisor, med bakgrunn fra et større internasjonalt og landsdekkende revisjonsselskap. Ansatt i banken siden 2005.

1.2. Selskapskapital og utbytte

Utbytte

Det er utarbeidet en klar og forutsigbar utbyttepolitikk som skal gi eierne en god direkteavkastning gjennom årlig utbytte. Utbytte skal til enhver tid tilpasses bankens inntjenings- og egenkapitalsituasjon. Det skal tilstrebes å utbetale årlig utbytte tilsvarende 50 – 100% av eierandelskapitalens matematiske andel av bankens overskudd. Generalforsamlingen beslutter det årlige utbytte.

Egenkapitalemisjoner, utstedelse av fondsobligasjoner og opptak av ansvarlige lån besluttes av generalforsamlingen og skal i henhold til forskrift alltid forhåndsgodkjennes av Finanstilsynet. Tilsvarende behandling kreves ved fullmakter til tilbakekjøp av egne egenkapitalbevis. Slike tilbakekjøp har ikke skjedd, bortsett fra tilbakekjøp av små poster i forbindelse med utdeling til de ansatte som årlig bonus.

Bankens egenkapital

Det er styrets ansvar at banken til enhver tid har en egenkapital som er tilstrekkelig i forhold til bankens drift og i samsvar med de kapitalkrav som myndighetene setter. Grunnet for beregning av

kapitalbehov er ihht. lov og forskrifter som Finanstilsynet har beskrevet i kapitaldekningsregelverket. I samsvar med regelverket gjennomfører banken systematisk vurdering av samlet kapitalbehov i forhold til risikoprofil og bankens strategi. Analysen og vurderingen av kapitalbehovet er fremtidsrettet, og tar hensyn til planer, vekst og tilgang til egenkapitalmarkedene. Det tas også høyde for konjunkturer og finansieringsbehov. I tillegg foretar Finanstilsynet sine egne vurderinger av bankens kapitalbehov basert på Finanstilsynets metodikk og samlede skjønsmessige vurderinger.

Likebehandling av egenkapitalbevisiere og transaksjoner med nærstående

Egenkapitalbevisene utstedt av banken har alle samme klasse. Hvert egenkapitalbevis gir en stemme i egenkapitalbevisiermøtene og gir samme rett til utbytte. Ved emisjoner gir samtlige egenkapitalbevis samme relative tegningsrett til nye egenkapitalbevis. Dersom dette prinsipp skal kunne fravikes, skal dette begrunnes. Banken har etablert et innsideregister med forpliktende avtaler, slik at alle transaksjoner med egenkapitalbevis til eller fra innsidere meldes til Oslo Børs i henhold til børsreglementet.

Fri omsettelighet

Bankens egenkapitalbevis er fritt omsettelig og uten noen restriksjoner.

Informasjon og kommunikasjon

Banken legger ut finansiell kalender på Oslo Børs, slik at alle på samme grunnlag skal kunne orientere seg om bankens regnskapsfremleggelse, utbyttedatoer og lignende. Alle transaksjoner fra innsidere meldes umiddelbart til Oslo Børs i henhold til børsens regelverk. Det gis ingen regnskapskommentarer før regnskapene er kjent og offentliggjort for allmennheten. Bankens hjemmeside benyttes til informasjon. Her legges også delårs- og årsregnskap ut.

2. Eika Alliansen

MelhusBanken er aksjonær i Eika Gruppen AS. Eika Alliansen består av om lag 60 lokalbanker, Eika Gruppen og Eika Boligkreditt. Eika Alliansen har en samlet forvaltningskapital på over 440 milliarder kroner, 850 tusen kunder og mer enn 3.000 ansatte. Dette gjør Eika Alliansen til en av de største aktørene i det norske bankmarkedet. Med 200 bankkontorer i 148 kommuner representerer lokalbankene i Alliansen en viktig aktør i norsk finansnæring og bidrar til næringslivets verdiskaping og mange arbeidsplasser i norske lokalsamfunn.

Lokalbankene som styrker lokalsamfunnet

Lokalbankene i Eika Alliansen bidrar til økonomisk vekst og trygghet for privatkunder og lokalt næringsliv i sine lokalsamfunn. De er fysisk tilstede i lokalsamfunnet der kundene bor, med rådgivere som har et personlig engasjement for den enkelte personkunden og det lokale næringslivet. Sammen med den digitale hverdagsbanken gir dette kundene unike kundeopplevelser. Det er den samlede kundeopplevelsen som er lokalbankenes viktigste konkurransefortrinn og som har gjort at lokalbankene i Eika Alliansen har blant landets mest tilfredse kunder både i personmarkedet og bedriftsmarkedet.

Eika Gruppen styrker lokalbanken

Eika Gruppen visjon er å styrke lokalbankene. Konsernets kjernevirksomhet er å sikre lokalbankene moderne og effektiv bankdrift gjennom gode og kostnadseffektive produkt- og tjenesteleveranser. Konkret innebærer det leveranse av komplett plattform for bank-infrastruktur inkludert IT og betaling.

Eika Gruppen har et profesjonalisert prosjekt- og utviklingsmiljø som sikrer integrerte, plattformuavhengige, digitale løsninger, både for lokalbankene og for deres kunder. Eika Gruppen har også solide kompetansemiljøer som vurderer og avtaler viktige leveranser til bankene fra eksterne leverandører der disse velges.

Produktselskapene i Eika Gruppen - Eika Forsikring, Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmegling - leverer et bredt spekter av finansielle produkter, kommersielle løsninger og kompetansehevende tjenester. Eika Kundesenter og Eika Servicesenter leverer tjenester som sikrer lokalbankene økt tilgjengelighet og effektiv kommunikasjon med kundene.

Utover disse leveransene gir Eika Gruppen alliansebankene tilgang til kompetanseutvikling med Eika Skolen, virksomhetsstyring med Eika ViS, økonomi- og regnskapstjenester med Eika Økonomiservice og depottjenester med Eika Depotservice. I tillegg arbeider Eika Gruppen innenfor områder som kommunikasjon, marked og merkevare og næringspolitikk for å ivareta lokalbankenes interesser også på disse områdene.

Fra 2018 til 2019 er Eika Gruppens kostnader til bankene redusert med 14 prosent gjennom omstilling og andre kostnadsbesparende tiltak i et stadig nærmere samarbeid med bankene. I tillegg er det inngått nye avtaler med leverandører som også har redusert bankenes kostnader betydelig gjennom året.

Eika Boligkreditt sikrer lokalbanken langsiktig funding

Eika Boligkreditt er lokalbankes kredittforetak som er eid av 64 norske lokalbanker og OBOS. Eika Boligkreditt har som hovedformål å sikre lokalbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig funding. Selskapet har konsesjon som kredittforetak og finansierer sin utlånsvirksomhet ved utstedelse av internasjonalt ratede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Det innebærer at Eika Boligkreditt har mulighet til å oppta lån i det norske og internasjonale finansmarkedet, og til enhver tid søke finansiering der man oppnår markedets beste betingelser. Gjennom Eika Boligkreditt får alliansebankene dermed tilgang på svært gunstig finansiering, og kan opprettholde konkurransekraften mot større norske og internasjonale banker.

Eika Boligkreditt har en forvaltningskapital på 110 milliarder kroner og er følgelig en viktig bidragsyter til at kundene i lokalbankene oppnår konkurransedyktige vilkår på sine boliglån.

3. Styrets Årsberetning

3.1. Bærekraft og samfunnsansvar

Bakgrunn

MelhusBanken har siden etableringen i 1840 vært en bank som har levd som en integrert del av sitt lokalmiljø. Banken har tilpasset seg ulike samfunnsendringer og engasjert seg i lokal utvikling i 180 år. Dette engasjementet har utviklet seg i tråd med samfunnsendringene og ved inngangen til 2020 ser vi at miljøpåvirkning får en stadig mer fremtredende rolle. For oss handler bærekraft om å skape samfunnsverdier og drive lønnsomt uten at det påvirker miljøet og menneskene rundt oss negativt.

MelhusBanken har ikke formelt vedtatt å følge FN sine bærekraftsmål ennå, men i praksis styres store deler av virksomheten i henhold til FNs bærekraftsmål og Finans Norges veikart for en bærekraftig finansnæring.

FN sine bærekraftsmål

Samfunnsengasjement

Som en lokal sparebank har MelhusBanken en rolle ut over det å være banken i sitt nedslagsfelt. Banken er en viktig støttespiller for mange aktiviteter og bevilger hvert år et betydelig beløp av årets resultat til ulike formål i bankens nærområde.

Næringsutvikling

Som samarbeidspartner til Næringsforeninga i Trondheim, avdeling Melhus, bidrar banken til det generelle arbeidet med næringsutvikling i kommunen. Gjennom Næringsforeninga engasjerer banken seg i ulike saker av betydning for utviklingen i kommunen. Banken er også representert i kommunens næringsråd. Det har i løpet av året vært holdt 4 frokostmøter i bankens lokaler hvor lokalt næringsliv møtes for presentasjon og diskusjon av ulike tema. Oppslutningen om møtene er stor og næringsforeninga har sammen med banken utviklet en møteplass for lokalt næringsliv. Det er nå laget en egen sentrumsplan for nedre Melhus og banken har, både på egen hånd og gjennom næringsforeninga, vært en aktiv part i dette arbeidet.

Innovasjon og utdanning

Deler av bankens lokaler ble på slutten av 2018 stilt til rådighet for Melhus Makers, en organisasjon som skal fremme teknologisk nysgjerrighet og innovasjon blant unge. Gjennom merkevaren «smak og opplev Melhus» har banken engasjert seg i utviklingen av lokal mat og opplevelser i kommunen. Bankens inngående lokale kunnskap gjør at banken kan treffe gode kredittbeslutninger som er med på å utvikle våre kunder og lokalt næringsliv.

Ungdom og økonomi

Som bank i lokalmiljøet i Melhus er vi den organisasjonen som vet mest om privatøkonomi og hvilke utfordringer dette kan medføre. Vi har i en rekke år bidratt med denne kunnskapen til de videregående skolene i Melhus kommune og sørdelen av Trondheim kommune. Medarbeidere i banken har i 2019 besøkt flere skoleklasser hvor de har gitt elevene innsikt i viktige temaer knyttet til privatøkonomien til ungdom og unge voksne. Banken bidrar med kompetanse og midler i forbindelse med «elevbedrifter» ved Melhus videregående skole. I tillegg følger vi opp våre egne kunder med tilpasset rådgivningssamtale og informasjon når de fyller 18 år. Denne oppfølgingen ble etablert i 2016 og er godt mottatt av kundene.

Støtte til lag og foreninger

Lag, organisasjoner og enkeltpersoner driver viktig arbeid for barn, ungdom og eldre, og banken gir økonomisk støtte til mange av disse. Støtten gis i form av gaver, prosjektmidler og priser. I tillegg er MelhusBanken hovedsponsor for de fleste idrettslagene i kommunen hvor betydelige beløp utbetales til utstyr, arrangementer og drift. I tillegg til idrettslagene er vi personlig sponsorer for noen unge idrettstalenter. Ut over idretten gir banken økonomisk støtte til annet frivillig arbeid, først og fremst knyttet opp mot omsorgsaktiviteter og kulturelle tilbud.

Totalt er det i 2019 benyttet ca. 2 mill. kroner til ovennevnte formål. Vel så viktig som bankens bidrag er den store frivillige innsatsen som skjer i de mange lag og foreninger. Kombinasjonen av bankens pengebidrag og en stor frivillig innsats skaper mangfold, glede og mestring for mange innbyggere i nærmiljøet.

Under er en oversikt over idrettslag hvor MelhusBanken er hovedsponsor i 2019. Vi vil gi ros til alle som deltar i og rundt disse idrettslagene, og vi ønsker lykke til i det videre arbeidet!

Prosjekter i 2019

Som tidligere år har banken også i 2019 bidratt med pengestøtte til at lag og foreninger kan gjennomføre sine prosjekter. Eksempler på mangfoldet i dette er:

Vinterkonserten er blitt en årlig begivenhet som et samarbeid mellom MelhusBanken og Melhus Menighetsråd. I 2019 var Karoline Krüger og Sigvart Dagsland artister. Sammen med bankens bidrag ga overskuddet fra konserten hjertestartere til alle kirkene i kommunen.

MelhusBanken har helt siden oppstarten støttet Smak og Opplev Melhus med bidrag. Dette er en sammenslutning av lokale bedrifter med vekt på lokal mat og opplevelser. Både i 2018 og 2019 har bankens bidrag muliggjort deltakelse på Trønders matfestival -Oi. Banken har bl.a. støttet utforming/profilering av stand og deltakeravgiften. Gjennom stor entusiasme og godt profilarbeid ble standen til Smak og Opplev Melhus kåret til nest beste utstilling på festivalen i 2019. Fra juryen trekkes det spesielt frem evnen til å profilere Melhus samlet.

Kjøkkenet i Melhushallen trengte en oppussing i 2019. Gjennom bidrag fra Melhus Kommunen og MelhusBanken ble det tilstrekkelig midler til innkjøp av nytt kjøkken. Montering av kjøkkenet har i stor grad skjedd gjennom frivillig innsats fra profesjonelle håndverkere og entusiaster i Melhus/Gimse Håndball.

Arbeidsmiljø og likestilling

Banken hadde ved slutten av året 54 ansatte i bankdrift, samt 7 ansatte i kantine/renhold/vaktmester. Antall årsverk i bankdrift utgjorde 51, totalt 55 årsverk. Banken har to mindre årsverk enn i slutten av 2018. Av bankens 61 ansatte er 38 kvinner og 23 menn.

MelhusBanken er en kompetanseintensiv virksomhet. Det betyr at det er avgjørende for banken at våre kunder møter erfarne kunderådgivere med god innsikt i sine fagområder. Banken legger til rette for dette gjennom systematisk opplæring av ansatte. Banken har totalt 20 rådgivere sertifisert som «autorisert finansiell rådgiver», 25 rådgivere sertifisert innenfor «godkjennelsesordningen for skadeforsikring» og 18 innenfor «autorisasjonsordningen i kreditt». I 2019 ble det etablert en sertifiseringsordning innenfor fagområdet personforsikring, og alle våre ansatte som jobber med dette fagområdet vil bli sertifisert innenfor denne ordningen før sommeren 2020. Alle sertifiseringsordningene administreres av Finansnæringens autorisasjonsordning. I tillegg gjennomføres opplæring, oppdatering og interne godkjenninger på andre områder i regi av banken gjennom Eikaskolen. Dette gjør at tilnærmet alle rådgivere i banken er sertifiserte innenfor sine fagområder. Alle nyansatte gjennomfører standardisert opplæring, hensyntatt kompetanse og erfaring fra tidligere.

Banken som arbeidsgiver og bankens ansatte er i all hovedsak organisert gjennom Finans Næringens Hovedorganisasjon og Finansforbundet. Her er det laget retningslinjer for samarbeidet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker som banken følger. I tillegg legges det vekt på at ansatte skal få anledning til å påvirke og være med på å utforme sin arbeidshverdag til beste for banken og den enkelte. Kvaliteten på arbeidsmiljøet måles i egne klimaundersøkelser og ved behov iverksettes nødvendige tiltak. Det er et godt samarbeidsklima i banken.

Arbeidsmiljø og HMS

Banken har valgt et verneombud som sammen med ledelsen ivaretar arbeidsmiljølovens regler om arbeidsmiljø og HMS. Verneombudet er gitt nødvendig opplæring. Det er så langt lagt mest vekt på at den enkelte skal ha en godt tilpasset arbeidsplass. Banken har også etablert et opplegg som motiverer og belønner ansatte for deltakelse i fysisk aktivitet og trening.

Det har i 2019 ikke forekommet skader eller ulykker i virksomheten. Sykefravær under 8 uker for 2019 ble på 2,1%, noe som er en økning fra 2018 hvor tilsvarende sykefravær var 1,3%. Av årets sykefravær representerer egenmeldt fravær 0,8%. Langtidsfravær mellom 9 og 52 uker utgjorde i sum 3,1%, ned fra 3,9% i fjor. Styret er godt fornøyd med et lavt yrkesrelaterte sykefravær.

Likestilling

Banken legger vekt på likeverd og rettferdighet. Som en naturlig følge av dette er alle bankens medarbeidere, uavhengig av kjønn, innplassert i et likeverdig lønns-/normeringssystem, som gir lik lønn for likt arbeid. Styret består av tre kvinner og fire menn. I bankens ledergruppe er det en kvinne og fire menn.

Etikk og arbeid mot økonomisk kriminalitet

MelhusBanken skal ivareta kundenes interesser best mulig. Dette ligger i vårt merkeløfte – *Hjelp til gode valg. Alltid!*. Dette krever god fagkompetanse og riktige holdninger. Bankens etiske retningslinjer bygger, sammen med bankens verdisett, opp under dette. Sentrale elementer i bankens etiske retningslinjer er uavhengighet, hederlighet og taushetsplikt. Det er etablert egne interne varslingsrutiner for rapportering av evt brudd på bankens verdier og etiske retningslinjer.

Vi setter alltid kundenes langsiktige behov først. En del av dette er at vi ikke tilbyr forbrukslån eller usikret gjeld uten at det er gjennomført en rådgivningssamtale i forkant, og at behovet for denne type lån skyldes forbigående forhold. Innvilgelse av denne type lån følges av en forventningsplan til kundene og en oppfølgingsplan fra banken sin side.

Anti-hvitvask

MelhusBanken arbeider kontinuerlig med å avdekke og bekjempe økonomisk kriminalitet. Bankens overordnede retningslinjer for anti-hvitvasking legger tydelige føringer for hvordan banken arbeider med temaet, med definerte roller og ansvar for arbeidet. Våre styringssystem evalueres og oppdateres årlig for å tilpasses et oppdatert risikobilde og endringer i retningslinjer for hvitvasking. Vi gjennomfører løpende kontroller på ulike nivåer, fra internkontroll i avdelingene, via løpende transaksjonsovervåking til kontroller utført av compliance-funksjonen.

Innsikt i banken og kundenes virksomhet er viktig for å sikre en risikobasert tilnærming til økonomisk kriminalitet og overholde kravene i lovverket. Banken kjenner til hvilke transaksjoner det er vanlig for kunden å foreta slik at vi effektivt kan avdekke uvanlige eller mistenkelige transaksjoner. Avvik og mistenkelige transaksjoner rapporteres løpende til Økokrim.

I løpet av 2019 er våre arkiver oppdatert slik at vi har tilstrekkelig legitimasjoner og kundeerklæringer på samtlige av bankens aktive kunder.

Banken har fokus på kunnskap og trening for å bekjempe økonomisk kriminalitet. Alle medarbeidere har regelmessig gjennomført obligatorisk e-læring om hvitvasking og terrorfinansiering. På samme måte er styret gitt en egen opplæring. Anti-hvitvask er kvartalsvis tema i styremøter og ledermøter. I avdelingene er det periodevis tema, gjerne basert på erfaringer på området som grunnlag for forbedringer i bankens praksis.

Miljø og klimaendringer

Bankens egen drift har i begrenset grad påvirkning på miljø og klimaendringer. Hvert år arrangerer banken en rusken-aksjon sammen med skolene i Melhus. Dette er en aksjon for å rydde Melhus for søppel og plast.

Både banken og bankens kunder plasserer betydelige penger i ulike aksje- og obligasjonsfond, og det er viktig at disse pengene investeres i bærekraftige virksomheter. Til disse plasseringene er Eika Kapitalforvaltning AS og Forte Fondsforvaltning AS våre største leverandører.

- **Eika Kapitalforvaltning AS (EKF)** forvalter Melhus Sparebanks likviditetsportefølje samt bankens kunder sine obligasjons- og aksjefond under selskapets gjeldende regelverk for bærekraftige investeringer. EKF har valgt å innrette investeringene etter en rekke internasjonalt anerkjente prinsipper og initiativer som omhandler bærekraft og samfunnsansvar. Reglene EKF har utarbeidet er beskrevet i detalj i selskapets ESG-dokument (Environmental, social and corporate governance). En god ESG-strategi reduserer risikoen på investeringene, og gir samtidig en bærekraftig, langsiktig avkastning.

Når EKF gjør en investeringsbeslutning, vil et selskaps ESG-profil inngå som et av kriteriene for utvelgelse. EKF følger også Statens Pensjonsfonds (Oljefondet) investeringsprofil som har tydelige retningslinjer når det gjelder ansvarlige investeringer. Det innebærer at vi ikke investeres i selskaper som Etikkrådet i Norges Bank fraråder. EKF investerer heller ikke i selskaper som gjør seg skyldig i:

- Grove krenkelser av menneskerettigheter
- Alvorlig miljøskade
- Alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konflikt
- Grov korrupsjon
- Andre grove brudd på grunnleggende etiske normer

I tillegg til å følge Norges Banks liste over ekskluderte selskaper, har EKF også valgt å ekskludere selskaper innen industriene: kull, tobakk, våpenproduksjon og gambling. EKF har også ekskludert selskaper som produserer klasevåpen, kjernevåpen, landminer og salg av militært materiell til visse stater fra investeringsuniverset. EKF utelukker også selskaper basert på produktinvolvering som f.eks palmeolje, pornografi og oljesand.

- **Forte Kapitalforvaltning AS.** Som et gründer-selskap har Forte jobbet kontinuerlig med å skape nye arbeidsplasser og økonomisk vekst, hvor vi har fokus på å bygge et fagmiljø i Trøndelagsregionen. Forte søker å skape høyest mulig avkastning til andelseiere ved å investere i bærekraftige selskaper med fokus på langsiktig verdiskaping. Statens Pensjonsfond Utland (SPU) har nedfelt egne etiske retningslinjer for forvaltningen. Selskaper som blir ekskludert av SPU på etisk grunnlag, blir også utelukket i fond som investerer direkte i selskapene. Forte

Fondsforvaltning AS har som selskap tatt utgangspunkt i FNs bærekraftsmål og har satt fokus på to mål. Disse er mål nummer 5, likestilling mellom kjønnene, og mål nummer 8, anstendig arbeid og økonomisk vekst. Forte jobber med prosjekter for å utjevne kunnskapsforskjeller mellom kjønnene når det gjelder til økonomi og sparing, og med å hjelpe kvinner å bygge sin finansielle formue på lik linje med menn. Vi jobber også med prosjekter for å få flere kvinner i front-finans.

I tillegg disse 2 leverandørene tilbyr MelhusBanken sine kunder investeringer i spesialiserte miljøfond fra en rekke leverandører via sin handelsplattform. Banken vil i 2020 sette fokus på sitt eget arbeid innenfor miljø og klimaendringer. Vi ser at vi både gjennom egne valg og bankens utlånsvirksomhet kan være med å påvirke området. Banken vil i første omgang sette i gang et program for bevisstgjøring og opplæring av egne ansatte før ulike tiltak iverksettes både internt og i forhold til bankens kunder.

3.2. Risikostyring

Virksomheten i Melhus Sparebank skal holdes innenfor rammen av moderat risikoprofil. Kredittrisikoen styres gjennom forsiktig fullmaktsdelegering. Banken har en egen kreditthåndbok som beskriver rutiner, fullmakter og risikoavdekning. Kredittrutinene angir klare og konservative regler for vurdering av panterisiko og betalingsevne. Alle lån/kreditter som ligger utenfor spesifiserte grenser for fullmaktsdelegasjonene, skal behandles på et høyere fullmaktsnivå, av en egen kredittkomité eller styret, avhengig av lånet/kredittens størrelse. Banken har fastsatt grenseverdier for størrelse på enkeltengasjement og spesielt utsatte bransjer.

Utlånene risikoklassifiseres i tolv risikogrupper fordelt på lav, middels og høy risiko. Risikoklassifiseringsmodellen er beskrevet i note 3. Det er knyttet ulike priser til de forskjellige låneprodukter slik at produkter med lav risiko gir lavere pris. Hva angår volum og tapsavsetninger på utlån vises bl.a. til note 3 og 11. Bankens kredittpolicy har over tid gitt lave tap.

Banken søker å ha en lav renterisiko. Det aller meste av bankens utlån løper derfor med flytende rente som følger markedets renteutvikling. Tilsvarende har banken innskudd fra kunder og innlån fra markedet med flytende rente. I den grad banken har utlån og innlån med fast rente og av en viss størrelse, søker man å redusere renterisikoen ved bruk av rentebytteavtaler med annen større finansinstitusjon.

Holdningen til investeringer i verdipapirer er forsiktig og banken skal ha lav risiko på området. Hovedvekten av bankens aksjeportefølje består av aksjer eid som grunnlag i forretningsdrift. Dette omfatter aksjer i Eika Gruppen AS, Eika Boligkreditt AS, Eika VBB AS, Melhus Regnskap AS og Heimdal Eiendomsmegling AS, samt noen mindre poster i, SDC, Spama og Bøndernes Hus AS. Øvrig aksje hadde ved utgangen av 2019 en bokført verdi på 0,8 mill. kr.

Banken hadde ved utgangen av 2019 likviditetsplasseringer i statsobligasjoner, obligasjoner/omf i norske banker, kommuner og fylkeskommuner til en verdi av 358 mill. kr. Banken har også investert i pengemarkedsfond med en bokført verdi på 390 mill. kr. I tillegg har banken en kommitert trekkrett på 250 mill. kr. Styret anser at bankens beholdning av kontanter, andre likvide midler og kommiterte linjer er tilstrekkelig. Obligasjonsporteføljen er satt ut til aktiv forvaltning hos Eika Kapitalforvaltning AS under et stramt mandat med hensyn til kreditt- og renterisiko.

Bankens finansiering skjer hovedsakelig gjennom innskudd fra egne kunder, obligasjonslån med lengre horisont og ansvarlig kapital. Pr. 31.12.2019 utgjorde innskuddsmassen 5.343 mill. kr., (59%), mens egenkapital og ansvarlig lånekapital utgjorde 1.212 mill. kr. (13%) Den øvrige finansiering fordelte seg med 2.351 mill. kr. (26%) i obligasjonslån, resterende lån og innskudd fra kredittinstitusjoner, samt annen gjeld utgjør 2%.

Obligasjonslånene og gjeld til kredittinstitusjoner har forfall jevnt fordelt over årene 2020 til 2024 (se note 24). Alle obligasjonslån forrentes etter 3 måneders nibor rente (flytende rente). Med disse obligasjonslånene har banken en finansiell struktur som gir forutsigbarhet.

Fremmedfinansieringen i forhold til forvaltningskapitalen utgjorde ved årsskiftet 27,8% mot 26,3% på samme tidspunkt i 2018, og ligger således godt innenfor styrets fastsatte øvre grense for fremmedfinansieringen på 35%.

Bankens operasjonelle risiko overvåkes og styres gjennom en rekke systemer, rutiner og kontroller. Rapportering skjer årlig gjennom ledelsesrapportering til styret i henhold til internkontrollforskriften.

Styret har utarbeidet instruks vedrørende lederes ansvar for internkontroll. Det foretas årlige gjennomganger av risiko på de vesentligste områdene med rapportering til styret. Det foretas ledelsesrapportering på etterlevelse av internkontrollforskriften med oppsummering fra banksjef til styret årlig.

Bankens kontrollorgan

Revisor velges av generalforsamlingen og generalforsamlingen fastsetter dens honorar. Det avgis egen beretning fra revisor til generalforsamlingen i forbindelse med fremlegging og godkjenning av årsregnskapet. Deloitte AS er valgt som bankens revisor.

Banken har også fra og med 2019 etablert en ordning med internrevisjon. Internrevisor foretar tester og evalueringer av bankens interne kontroll med rapportering til bankens styret. KPMG er valgt som bankens interne revisor.

For å sikre at bankens drift er i samsvar med lover og regler samt overvåke bankens internkontroll er det ansatt en risk- og compliance manager. Rollen gjennomfører løpende vurderinger og tester av bankens rutiner og kontroller samt følger opp at nye lover, forskrifter og anbefalinger blir ivarettatt i bankens drift. Rollen rapporterer i det daglige til banksjef, med kvartalsvis rapportering til styret.

3.3. Tilknyttede selskaper

Heimdal Eiendomsmegling AS

MelhusBanken har siden 2009 vært deleier i Heimdal Eiendomsmegling AS og eier 41,45% av selskapet. Øvrige eiere er Heimdal-Gruppen AS med 29% og ansatte i selskapet med 29,55%.

Heimdal Eiendomsmegling har i 2019 solgt til sammen 1.954 (2.203 i 2018) nye og brukte boliger, hvorav 1.760 er inntektsført i 2019 (2.137 i 2018). Markedsandelen for bruktbolig utgjør totalt 17 % (19%) i Trondheim, Melhus, Skaun, Midtre Gauldal, Oppdal, Orkdal, Rennebu, Røros, Stjørdal, Meråker, Selbu og Frosta kommune, hvor selskapet er representert.

Nyboligmarkedet i Trondheim fikk i 2019 positiv økning i antall solgte nyboliger, med i underkant av 250 flere enheter solgt. Heimdal Eiendomsmeglings markedsandel for 2019 endte på ca. 33% i volumprosjekter, mot et gjennomsnittlig markedstilbud på ca. 20%.

Omsetningen ble på 124,7 mill kr (144,3 mill kr i 2018) og resultat før skatt ble -3,5 mill kr (-10,3 mill kr i 2018). Samtidig er netto inntekter fra solgte, men ikke inntektsførte nyboliger økt med 3 mill kr. Dette kommer til inntekt i regnskapet for 2020.

2019 ble fortsatt preget av omstilling i selskapet. Selskapet har hatt noe utskifting av meglere i første halvdel av året, mens nye meglere har kommet på plass i andre halvdel av året. Dette har vært med på å redusere selskapets omsetning og resultat for 2019. Ved inngangen til 2020 står selskapet godt rustet med en vekst i meglerstaben og dertil hørende prognose for salg. Selskapet jobber aktivt med så vel

intern utvikling av egne medarbeidere, gjennom bl.a. traineeprogram og salgsutviklingsprogram, som ekstern rekruttering. Fremtidige usikkerheter er først og fremst knyttet til salget av prosjekterte boliger, samt fremtidig prisutvikling i bruktboligmarkedet.

Melhus Regnskap AS

I 2015 kjøpte MelhusBanken 34% av aksjene i Melhus Regnskap AS. Melhus Regnskap AS er det ledende regnskapskontoret i kommunen med kunder innenfor næringsliv og landbruk. Regnskapskontoret har 815 kunder og 23,3 årsverk.

Driftsinntektene i selskapet er på ca. 26,5 mill. kr., en økning på ca. 3,5 mill. kr. fra i fjor. Resultatet er på 2,0 mill. kr. før skatt, mot 1,8 mill. kr. i fjor.

3.4. Generell økonomisk utvikling

Generell utvikling i norsk økonomi

Norsk økonomi hadde god vekst i 2019, med fortsatt fallende arbeidsledighet som resultat. Veksten ser ut til å avta inn i 2020.

BNP-veksten for fastlands-økonomien er antatt å ha steget med om lag 2,5 % i fjor. En unik sterk vekst i oljeinvesteringene, opp hele 15 %, hadde betydelig ringvirkninger for norsk økonomi. Arbeidsledigheten gikk ned fra 4,0 % til 3,8 % etter en unormal sterk vekst i antall sysselsatte personer, 40-50.000 fra 2018 til 2019, ifølge Nasjonalregnskapet.

Lønnsveksten ser ut til å havne på 3,2 % for 2019, mens prisveksten ble 2,2 %. Husholdningene fikk således en moderat bedring i sin kjøpekraft. Norges Bank satte opp sin styringsrente, foliorenten, i alt tre ganger i 2019 til 1,5 %.

Kredittveksten til husholdningene modererte seg gjennom året, fra en 12- måneders vekst på 5,8 % i januar, til 5,2 % i november. Trolig var tilgangen på nye lån negativt påvirket av innføringen av Gjeldsregisteret, og strammere utlånspraksis for forbrukslån i bankene. Bedriftenes lånevilje var derimot robust (uendret vekstrate på 5,8 % gjennom året) med sterk utlånsvekst til byggelån og eiendomsinvesteringer.

Til tross for at Norge skilte seg ut i Europa i fjor, med stigende sentralbankrenter, var kronekursen uventet svak, ned 3,7 % i løpet av året, målt mot i-44 indeksen. Oslo Børs steg med hele 16,5 % (målt ved indeksen OSEBX, eksklusive utbytte).

Boligprisene fortsatte å utvikle seg moderat, med en gjennomsnittlig prisvekst på 2,5 % i 2019 fra året før, noe lavere enn lønnsveksten. Veksten i boligprisene var robust i Oslo (inklusive Bærum) med 3,4 %, men er mer blandet i resten av landet.

Fra januar til september ble det åpnet 3.743 konkurser, om lag det samme antall som i samme periode i 2018.

Utvikling i Melhus

Næringslivet i Melhus er dominert av landbruk, handelsbedrifter, mindre og mellomstore bedrifter innen bygg og anlegg, samt transportbedrifter. Melhus kommune er en del av et felles arbeidsmarked i Trondheimsregionen, og ca. 60 % av kommunens yrkesaktive har sin arbeidsplass i Trondheim.

Regionen preges av store offentlige arbeidsplasser. Samtidig har vi i Midt-Norge stor aktivitet knyttet til fiskeoppdrett, teknologi og forskning/utvikling. Næringssammensetninga har gitt en mer stabil utvikling i regionen de siste årene enn hva andre deler av landet har opplevd.

Arbeidsledigheten basert på NAV sin statistikk viser en arbeidsledighet i kommunen på 1,7%. Dette er en nedgang på 0,1% gjennom året. Arbeidsledigheten i omkringliggende kommuner er også lav, og lavere enn landsgjennomsnittet.

Boligprisene i Trondheim økte med 1,3% 2019. Den totale boligomsetning har vært høy i bankens markedsområde. For 2021 forventer Eiendom Norge at prisene for boliger i Trondheim skal stige med om lag 1,5% og at den høye omsetningen vedvarer. Det er grunn til å tro at markedet i Melhus og Trondheim i stor grad utvikler seg i takt.

Politisk ledelse i Melhus er i ferd med å legge til rette for en betydelig utvikling i kommunen. Det har vært tilrettelagt for utvikling av industrirettet næringsareal på området rundt gamle Hofstad leir. Det er meget stor etterspørsel i markedet etter denne type areal og det arbeides nå med å utvide område med ca 250 mål. Samtidig bygges det ny påkjøringsrampe til E6. Området inneholder allerede om lag 270 arbeidsplasser og fullt utbygde kan totalt antall arbeidsplasser stige til om lag 1.000.

Boligbygging i Melhus sentrum har vært hemmet av en 2 års byggestopp i forbindelse med ny sentrumsplan. Denne ble ferdigstilt høsten 2018 og det ligger nå ferdig regulerte boligprosjekter med utbygging av ca 1.300 boliger, hovedsakelig leiligheter. I øvrige tettsteder i kommunen og omkringliggende områder er det også tilrettelagt for om lag 200 boliger, med vekt på småhus. De neste 2 årene vil ny områdeplan for Brekkåsen bli ferdigstilt og område rundt gamle Tambartun skole vil bli regulert ut til boliger. Dette vil sikre regulering av et betydelig antall småhus de neste årene. Sammen med boligene som er regulert i Melhus sentrum er det også ferdig regulert ca 95.000 kvm med næringsareal, hovedsakelig rettet mot handel. Som en del av den totale sentrumsplanen har banken laget en plan for hvordan bankens tomt eventuelt kan bebygges med forretningsbygg og leiligheter.

De samlede arealene innenfor bolig overgår markedets etterspørsel på kort sikt. Over tid vil beliggenheten til Melhus medføre en betydelig innflytting til kommunen i tillegg til ordinær befolkningsvekst. Det må derfor påregnes at utbyggingen i Melhus vil skje over en lengre tidsperiode. Med sin lokalkunnskap vil banken være en viktig partner for utbyggere, samtidig som det er viktig med markedstilpassede byggetrinn og krav til forhånds solgte boliger.

Utbyggingen av infrastruktur i området har vært under sterk oppbygging. Utbyggingen av ny E6 fra Tonstad til Jaktøyen er ble ferdigstilt rundt årsskifte 2018/2019. Byggingen av strekningen fra Melhus til Kvål er påstartet med ferdigstillelse høsten 2022. Den videre E6 utbygginga fra Kvål til Ulsberg er foreløpig beregnet ferdig innen 2027. Både kollektivtilbudet og veiforbindelsen inn til Trondheim har blitt betydelig bedre de siste årene og Melhus sin posisjon som en økonomisk integrert del av Trondheim er bare forsterket.

Utsikter for 2020

Norsk økonomi viser tegn til utflating mot slutten av fjoråret, med svakere tall for igangsetting av boliger og detaljhandel enn på samme tid i fjor. Arbeidsledigheten ventes av de fleste makroøkonomer å holde seg relativt konstant - på et lavt nivå. Lønns- og prisveksten ventes å bli om lag som i fjor.

I pengemarkedet er det ikke ventet at Norges Bank gjør endringer i sin foliorente i år. Boligprisene antas av de fleste makroøkonomer å stige om lag som pris- og lønnsveksten, dog noe sterkere i Oslo, enn i resten av landet. Kredittveksten til husholdningene vil i så fall trolig fortsette å vokse i et moderat tempo.

For Trondheimsregionen er det grunn til å forvente en stabil, men positiv utvikling. I Melhus kommune er det lagt betydelige utviklingsplaner og ytterligere vil komme til. Hvis aktørene får utbyggingene tidsmessig til å falle sammen med markedets etterspørsel vil kommunen oppleve en betydelig utvikling over tid.

3.5. Bankens årsregnskap

Selskapsregnskapet er for 2019 avlagt ihht. internasjonal standard for finansiell rapportering (IFRS).

Banken oppnådde et resultat etter skatt for 2019 på 97,6 mill. kr. og har en konsolidert ren kjernekapitaldekning pr. 31.12.2019 på 17,6%. Grunnet for fortsatt drift er til stede, og dette legges til grunn ved utarbeidelsen av årsregnskapet.

Resultatregnskapet

Styret er godt fornøyd med bankens resultat i 2019 som utgjør 125,3 mill kr før skatt, mot 108,4 mill kr i 2018. I hovedsak skyldes resultatforbedringen økt rentenetto, økte provisjonsinntekter og økt utbytteutdeling fra Eika Gruppen.

Egenkapitalavkastningen før utdeling av fondsobligasjonsrenter utgjør 10,8% mot 9,7% i 2018.

Netto renteinntekter

Økt rentenetto i 2019 skyldes utlansvekst, samt økt rentemargin gjennom renteendringer som er gjennomført i løpet av året. Renteendringene er tilpasset rentene i markedet. Gjennomsnittlig 3 måneders nibor har steget og er i slutten av året 1,84%. Hele verdipapirgjelden og en del av innskuddsmassen er niborbasert, og utvikling i nibor gjør at rentekostnadene øker for banken.

Rentenettoen for hele året er 13,2 mill kr høyere enn i 2018. Den relative rentenettoen målt i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital for 2019 ble 1,73% mot 1,66% i 2018. Dette inkluderer også økt avkastning på bankens obligasjonsportefølje som i sin helhet er niborbasert.

Andre driftsinntekter

Banken benytter Eika Boligkreditt ved at en del av lån inntil 60 % av boligens verdi finansieres over kredittforetakets balanse, med en løpende porteføljeprovisjon tilbake til banken. Dermed oppnår man gunstige vilkår til kunden, kombinert med at den samlede fundingkostnaden holdes lav og finansieringsbehovet reduseres for banken. Ved utgangen av året hadde banken formidlet en løpende portefølje på 1.835 mill kr til Eika Boligkreditt. Lån formidlet gjennom Eika Boligkreditt AS utgjør 24,2% av bankens samlede utlån til privatmarkedet. Provisjonsinntektene fra Eika Boligkreditt er 0,1 mill kr lavere enn i 2018.

Provisjonsinntekter fra forsikring øker med 4,1 mill kr, tilsvarende 45%, sammenlignet med fjoråret. Dette skyldes en betydelig økning i forsikringsporteføljen samt en omlegging av provisjonsmodellen i Eika Skadeforsikring. Skadeforsikringsporteføljen har i 2019 økt med 9%. Provisjoner fra betalingsformidling er 2,5 mill kr høyere enn i 2018. Bankens sin formidlede spare- og plasseringsportefølje, bestående i hovedsak av rentefond, er i år økt med 23%. Provisjon fra spareområdet er 0,3 mill kr høyere enn i 2018.

Driftskostnader

Sum driftskostnader i 2019 er 5,2 mill kr høyere enn i 2018. Personalkostnadene er 0,9 mill kr høyere enn i 2018. Reell økning i administrasjonskostnader og andre driftskostnader utgjør 2,2 mill kr og skyldes i hovedsak IT-kostnader og konsulenthonorarer. Øvrig økning er for lite avsatt formuesskatt i 2018, samt for høy avsetning i IT-kostnader i 2017 som ble tilbakeført i 2018.

De relative kostnadene, målt i forhold til forvaltningskapitalen, utgjør 1,06 som i fjor. Kostnader målt i forhold til inntekter er i 2019 43,3%, mot tilsvarende 46,1% i 2018.

Nedskrivninger på utlån

Generelt har tapene de senere årene vært svært lave. Dette har sammenheng med en forsiktig kredittpolitikk, kombinert med et godt eiendomsmarked i vår region og et næringsliv som har klart seg godt. Ved innføring av IFRS 9 ble det tatt i bruk modellbasert tapsavsetning. Tapsavsetningene bygger på risikoklassifiseringsmodellen designet felles for banker knyttet til Eika. Tapsavsetningene er et produkt av størrelse på engasjement, PD – verdi (sannsynlighet for mislighold) og LGD (tap gitt mislighold). LGD er en faktor beregnet ut fra tapshistorikk fra alle Eika-bankene. Erfaringsmessig ligger bankens tap under gjennomsnittet i Eika-bankene. Modellen anses likevel å gi et tilfredsstillende anslag på sikkerhetsverdiene fram i tid. Modellbaserte tapsberegninger medførte en betydelig økning i tapsavsetningene implementert mot egenkapitalen 01.01.2018. Utvikling i porteføljen i 2019 medfører en tilbakeføring av tidligere avsetninger og som utgjør en inntektsføring tap på 5,3 mill kr i 2019. Økning i individuelle nedskrivninger i steg 3 utgjør i år 4,2 mill kr. Banken har konstatert 1,3 mill kr i tap.

Misligholdte lån over 90 dager er pr. 31.12.19 på 45,2 mill kr, mot 76,3 mill kr i 2018. Misligholdte engasjementer er godt sikret i fast eiendom, men med likviditetsutfordringer. Disse har tett oppfølging fra banken.

Utlån

Bankens brutto utlån til privatmarkedet er i 2019 økt med 380 mill kr (5,3%), inklusive Eika boligkreditt. Bedriftsmarkedsporteføljen er i år økt med 30 mill kr (1,5%). Bankens vekst har vært tilpasset ønske om å øke kapitaldekningen.

Innskudd

Innskuddene er i sum redusert med 45 mill kr gjennom år, noe som medfører at bankens innskuddsdekning er på 68% ved utgangen av året. Banken har satt i verk tiltak for å øke fokus og volum på innskudd i 2020 og fremover.

Likviditet

Banken har bibeholdt sitt egenpålagte krav til likvid reserve gjennom å eie en betydelig portefølje av likvide obligasjoner og pengemarkedsfond. For å få en profesjonell og forsiktig forvaltning av disse verdiene, er obligasjonsporteføljen satt ut for forvaltning under et sterkt regulert mandat til Eika Kapitalforvaltning AS. Banken har valgt å investere likviditetsreserven i verdipapirer med lav risiko og høy likviditet. Dette gjør at avkastningen på likvidene trekker rentenettoen noe ned.

Soliditet

Myndighetene fastsetter et minimumskrav til bankens egenkapital. Finanstilsynet fastsatte i november 2016 bankens ICAAP-tillegg (pilar 2 krav) til 3,3%. Finanstilsynet har i slutten av 2019 meddelt en foreløpig vurdering av risiko og kapitalbehov til banken som utgjør et konsolidert Pilar-2 krav på 2,4%. Kapitalkravet hensyntar vår eierandel i Eika Gruppen AS og EBK Hvis dette blir endelig, så vil myndighetskravet til ren kjernekapital være minimum 14,9% for banken.

Styret har på basis av bankens risikoprofil, fremtidige strategi og myndighetens krav fastsatt mål for kapitaldekningen med utgangspunkt i disse kravene. Sammen med bankens kapitaldekning pr 31.12.2019 fremgår disse konsoliderte tallene av tabellen under. Styret vil vurdere bankens interne kapitalmål når Finanstilsynets endelige Pilar 2 krav foreligger, forventet i løpet av 1. kvartal 2020.

	Myndighetskrav pr 31.12.2019*	Bankens interne mål 31.12.2019	Bankens kapitaldekning pr. 4.kv.
Ren kjernekapital (eierbeviskapital og tilbakeholdt overskudd)	14,9%	16,4%	17,6%
Ansvarlig kapital (Ren kjernekapital med tillegg av fondsobligasjoner og ansvarlig lån)	18,4%	19,9%	22,9%

** Inkludert i myndighetskravene er en motsyklisk kapitalbuffer på maksimalt nivå som utgjør 2,5% fra og med 31.12.2019. Gjeldende Pilar 2-tillegg for morbank er fastsatt av Finanstilsynet den 21.11.2016 til 3,3%. Foreløpig nytt konsolidert Pilar 2-tillegg er foreslått fra Finanstilsynet til 2,4%, dette er inkludert i myndighetskravet over.*

Økning i kapitaldekning i slutten av året skyldes moderat vekst i 2019 og innføring av SMB-rabatten, som er en harmonisering av kapitaldekningsregelverket ihht. EØS-avtalen. Dette gir en lavere vektning av engasjement til små- og mellomstore bedrifter. Andre del av SMB rabatten vil innføres fra 31.12.21 og foreløpige beregninger viser at den vil gi en økning i bankens kapitaldekning på 0,4%. Samtidig har Finansdepartementet varslet en økning i bankenes kapitalkrav gjennom økning av systemrisikobufferen på 1,5% fra og med 31.12.22. Disse fremtidige endringene må hensyntas når styret fastsetter bankens kapitalkrav.

3.6. Egenkapitalbevistes stilling

I løpet av 2019 er det omsatt 385.000 egenkapitalbevis mot 306.000 bevis i 2018. Banken har en avtale om likviditetsgaranti med Norne Securities AS.

Børskursen på bankens egenkapitalbevis var ved årsskiftet kr 141,- mot kr 122,- året før. Høyeste kurs gjennom året var kr 143 og laveste kurs var kr. 121.

Markedsverdien av bankens egenkapitalbevis var ved utgangen av 2019 på kr 391,4 mill.kr. Styrets forslag til utbytte for 2019 er i samsvar med bankens utbyttepolitikk, som beskrevet under pkt. 2.2 "Selskapskapital og utbytte" i denne beretning.

3.7. Utsikter

En vurdering av fremtidig utvikling er nødvendigvis beheftet med usikkerhet. Banken har i en periode økt inntektene fra kjernevirksomheten ved at både rentenetto og provisjonsinntekter er økt. Det forventes likevel økt konkurranse i markedet for bl.a. boliglån i året som kommer. Fokus på økte provisjonsinntekter vil videreføres.

Bankens kapitalgrunnlag og kapitalplan gir mulighet for en noe høyere vekst i utlån fremover. Sammen med utvikling av eksisterende kunder og kostnadskontroll, videreføres målsettingen et langsiktig resultat som gir 10% egenkapitalavkastning etter skatt.

4. Årsresultat og disposisjoner

Årets resultat etter skatt på kr. 97 583 000 foreslås disponert som følger:

Rente på fondsobligasjonslån	kr. 5 121 000
Utbytte på egenkapitalbevis	kr. 27 762 000
Overført til utjevningfondet	kr. 10 107 000
Avsetning til gaver	kr. 850 000
Overført til grunnfond	kr. 53 743 000
Sum disponert	kr. 97 583 000

I sparebanker kan det kun utdeles utbytte på grunnlag av årsresultat og fra utjevningfondet.

Melhus 31. desember 2019/13. februar 2020

Styret for Melhus Sparebank

Bjarne Berg
Styrets leder

Bernt Gagnås
Nestleder

Jo Temre

Merethe Moun

Ann Sævi Valås Myhr

Ståle Vandvik
Ansattvalgt

Ragnar Torland
Banksjef

RESULTATREGNSKAP

Alle beløp i NOK 1000

	Note	2019	2018
Renteinntekter målt til effektiv rentes metode	5, 15	285.927	252.633
Rentekostnader og lignende kostnader	5, 33	130.311	110.175
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		155.616	142.458
Provisjons inntekter og inntekter av banktjenester	6	47.804	41.825
Provisjons kostnader og kostn. ved banktjenester		5.473	5.389
Netto verdiendring på finansielle instrumenter til virkelig verdi	7, 22	22.710	18.795
Andre driftsinntekter	8	923	1.562
Netto andre driftsinntekter		65.965	56.793
Sum netto driftsinntekter		221.581	199.251
Lønnskostnader	9	37.671	37.179
Pensjonskostnader	9	4.783	4.638
Sosiale kostnader	9	9.624	9.348
Administrasjonskostnader	9	21.914	19.518
Av- og nedskrivninger	20, 21	5.071	3.493
Andre driftskostnader	10	16.609	16.278
Sum driftskostnader før tap på utlån		95.673	90.455
Driftsresultat før nedskrivninger og tap på utlån		125.908	108.796
Nedskrivninger på utlån og tap på garantier	11	177	85
Driftsresultat		125.731	108.711
Andel av resultat tilknyttet selskap	18	-448	-2.759
Resultat før skatt		125.283	105.952
Skatt på resultat	12	27.701	23.639
Resultat etter skatt		97.582	82.314
Utvidet resultat			
<i>Poster som kan bli omklassifisert til resultat</i>			
Netto virkelig verdi-justering av utlån ført over utvidet resultat		-275	-2.266
Verdiregulering obligasjoner over utvidet resultat		-201	-913
<i>Poster som ikke kan bli omklassifisert til resultat</i>			
Verdiregulering finansielle eiendeler over utvidet resultat	12, 16	531	16.801
Utvidet resultat etter skatt		55	13.622
Årets totalresultat		97.637	95.936
Andel tilordnet fondsobligasjonsinvestorer	26	5.121	3.880
Andel tilordnet grunnfond/egenkapitalbevisiere	13	92.462	78.433
<i>Resultat pr. gj.snittlig antall egenkapitalbevis</i>	13	<i>13,64</i>	<i>12,03</i>
<i>Utvannet resultat pr. gj.snittlig antall egenkapitalbevis</i>	13	<i>13,64</i>	<i>12,03</i>

BALANSE

Alle beløp i NOK 1000

EIENDELER	Note	31.12.19	31.12.18
Kontanter og fordringer på sentralbanker	14	9.753	7.657
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	14	87.780	146.679
Netto utlån til og fordringer på kunder	11, 15	7.852.680	7.513.894
Aksjer og egenkapitalbevis (FVTPL)	16a	1.034	1.034
Pengemarkedsfond (FVTPL)	16a, 22	390.026	358.435
Sertifikater og obligasjoner (FVOCI)	17, 22	357.775	361.612
Andre eiendeler	22, 23	9.351	5.981
Aksjer og egenkapitalbevis (FVOCI)	16b, 22	204.402	187.161
Investeringer i tilknyttede selskaper	18	41.086	41.778
Utsatt skattefordel	12	673	5.599
Immaterielle eiendeler	20	893	2.277
Varige driftsmidler	21	34.022	25.499
SUM EIENDELER		8.989.475	8.657.606
GJELD OG EGENKAPITAL		31.12.19	31.12.18
Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	27	9.969	10.558
Betalbar skatt	12	23.436	23.412
Annen gjeld	28	10.590	24.971
Innskudd fra og gjeld til kunder	15, 22	5.343.135	5.388.732
Gjeld til kredittinstitusjoner	22, 24, 25	25.779	29.187
Sertifikat- og obligasjonsgjeld	22, 24, 25	2.351.002	2.080.751
Finansielle derivater	22	1.583	1.460
Avsetninger	11, 34	11.782	1.874
Ansvarlig lånekapital	24, 25, 26	109.929	110.036
SUM GJELD		7.887.206	7.670.982
Eierandelskapital	29, 31	277.622	277.620
Overkursfond	29	23.090	23.090
Annen egenkapital	29	667.233	600.552
Fondsobligasjonslån	26	134.324	85.362
SUM EGENKAPITAL		1.102.269	986.624
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		8.989.475	8.657.606

Melhus 13. februar 2020

Bjarne Berg
Styrets leder

Bernt Gagnås
Nestleder

Jo Temre

Merethe Moum

Ann Solvi Valås Myhr

Ståle Vandvik
Ansattvalgt

Ragnar Torland
Banksjef

ENDRING I EGENKAPITAL

Alle beløp i NOK 1.000

Endring egenkapital 2019	Eierandels kapital	Overkurs-fond	Grunn-fond*	Gaver	Utjevnings-fond/utbytte*	Annen EK ikke res.ført*	Fonds-obligasj.	Total egenkapital
Egenkapital 31.12.2018	277.620	23.090	491.416	850	65.158	43.127	85.362	986.624
Årets resultat			54.593		37.869		5.121	97.582
Utvidet resultatregnskap								
Endr. v.v. på fin. eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)						55		55
Årets totalresultat	0	0	54.593	0	37.869	55	5.121	97.638
Transaksjoner med investorer								
Egne egenkapitalbevis	2							2
Påløpte/utbetalte renter fondsobligasjonslån							-5.159	-5.159
Utbytte/gaver				-850	-24.986			-25.836
Opptak/innfrielse fondsobligasjonslån							49.000	49.000
Egenkapital pr. 31.12.2019	277.622	23.090	546.009	0	78.041	43.182	134.324	1.102.269

*Fond for urealiserte gevinster utgjør totalt 46.690, jfr. note 2.12. Totalt utsatt skatt på elementer som er ført direkte mot fond for urealiserte gevinster utgjør 1.114. Totalt utsatt skattefordel på elementer som er ført over utvidet resultat utgjør 257.

Fond for vurderingsforskjeller består av resultatandel fra tilknyttet selskap ført etter egenkapitalmetoden og utgjør 0.

Endring egenkapital 2018	Eierandels kapital	Overkurs-fond	Grunn-fond*	Gaver	Utjevnings-fond/utbytte*	Annen EK ikke res.ført*	Fonds-obligasj.	Total egenkapital
Egenkapital 31.12.2017	276.931	23.090	453.898	850	60.292	26.964	85.277	927.301
Overgang IFRS 9			-6.660		-4.941	2.541		-9.060
Årets resultat			45.028		33.405		3.880	82.314
Utvidet resultatregnskap								
Endr. v.v. utlån ført over utvidet res.						-2.266		-2.266
Endr. v.v. på fin. eiendeler til virkelig						15.888		15.888
Årets totalresultat	0	0	45.028	0	33.405	13.622	3.880	95.937
Transaksjoner med investorer								
Egne egenkapitalbevis	689							689
Påløpte/utbetalte renter fondsobligasjonslån							-3.795	-3.795
Utbytte/gaver				-850	-23.598			-24.448
Egenkapital pr. 31.12.2018	277.620	23.090	492.266	0	65.158	43.127	85.362	986.624

*Fond for urealiserte gevinster utgjør 38.948. Totalt utsatt skatt på elementer som er ført direkte mot fond for urealiserte gevinster utgjør 1.273. Totalt utsatt skattefordel på elementer som er ført over utvidet resultat utgjør 98.

Fond for vurderingsforskjeller består av resultatandel fra tilknyttet selskap ført etter egenkapitalmetoden og utgjør 0.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING 2019

Alle beløp i NOK 1.000

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	Note	31.12.19	31.12.18
Utlån og innlånsvirksomhet			
Renteinnbetalinger, provisjonsinnbetalinger og gebyrer fra kunder		324.721	287.504
Netto innbetalinger/utbetalinger av nedbetalingslån, rammekreditter		-338.852	-395.391
Renteutbetalinger til kunder		-73.154	-65.264
Netto innbetaling/utbetaling ved omsetning av kortsiktige inv. i aksjer og lignende		-23.005	-43.147
Netto innbetaling/utbetaling ved omsetning av valuta og finansielle derivater		1.061	3.296
Innbetalinger av utbytte		12.285	8.735
Renteinnbetalinger på verdipapirer		6.574	10.575
Utbetaling til drift		-108.956	-86.804
Skatter		-23.388	2.713
Andre		923	1.562
Utbetalt gaver av overskudd		-850	-850
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		-222.641	-277.072
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Kjøp av varige driftsmidler/immaterielle eiendeler		-1.130	-1.130
Kjøp av langsiktige investeringer i aksjer og andre andeler	22	-25.470	-11.433
Salg av langsiktige investeringer i aksjer og andre andeler	16	8.760	2.566
Innbetaling ved salg av rentebærende verdipapirer	16	235.649	243.550
Utbetaling ved kjøp av rentebærende verdipapirer		-231.812	-191.005
Netto kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		-14.003	42.548
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Netto innbetalinger av innskudd		-45.597	268.562
Tilbakebetaling/nedbetaling til kredittinstitusjoner		55.491	-187.730
Opptak av sertifikater og obligasjonsgjeld/ansvarlig lånekapital	22	855.000	724.000
Utbetaling ved tilbakebetaling av obligasjonsgjeld/ansvarlig kapital		-584.855	-557.791
Utbetaling av utbytte	13	-24.986	-23.598
Netto rentebetalinger på finansaktiviteter		-65.313	-52.443
Innbetaling egenkapital/emisjon	26	49.000	0
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		238.739	170.999
Netto kontantstrøm for perioden		2.096	-63.525
Beh. av kontanter og kontantekvivalenter ved perioden begynnelse		7.658	71.183
Beh. av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		9.754	7.658

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metoden.

NOTER

1. Generell informasjon

Melhus Sparebank er hjemmehørende i Norge, og er lokalisert i Melhus og Trondheim kommune. Selskapets virksomhet er bank- og finansielle tjenester. Melhus Sparebank er notert på Oslo Børs (ticker MELG). Regnskapet er vedtatt i selskapets styre 13. februar 2020 og godkjent i generalforsamling 5. mars 2020.

2. Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsipper

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av regnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte i alle presenterte perioder, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

2.1 Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Regnskapet er avlagt i samsvar med EU-godkjente IFRS'er og tilhørende fortolkninger, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapslov, børsforskrift, børsregler, og som skal anvendes pr. 31.12.2019.

Regnskapet er utarbeidet basert på historisk kost prinsippet med følgende modifikasjoner:

- finansielle eiendeler med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI)
- finansielle eiendeler og forpliktelser (herunder finansielle derivater) vurdert til virkelig verdi over resultatet (FVTPL).

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger eller høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for regnskapet, er beskrevet i note 4.

Regnskapet er presentert i hele tusen med mindre annet er presisert.

Regnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

2.1.1 Endringer i regnskapsprinsipper og opplysninger

(a) Nye og endrede standarder tatt i bruk av banken.

IFRS 16 Leiekontrakter der standarden legger opp til at det ikke lenger skal skilles mellom operasjonell og finansiell leasing der inngåtte avtaler overfører bruksretten til en spesifikk eiendel fra utleier til leietaker for en spesifikk periode. For utleier videreføres i all hovedsak regelverket fra IAS 18. Standarden er godkjent av EU og er effektiv for årsregnskap som starter 1. januar 2019. Standarden vil for banken hovedsakelig få betydning for leieavtaler knyttet til kontorlokaler.

Banken har valgt modifiserte retrospektive metode ved implementeringen hvor man beregner nåverdien av fremtidige leieavtaler pr 01.01.2019.

Konsekvensen av implementeringen gir en bruksretteiendel på 11,7 mill. kr. og en tilsvarende leieforpliktelse. Effekten av implementeringen blir en ubetydelig reduksjon av ren kjernekapitaldekning.

Utlån med fast rente der banken har som formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, har tidligere ikke tilfredsstilt kravene i IFRS 9, til å være et finansielt instrument som kun gir opphav til betalinger i form av hovedstol og rente. Årsaken var at banken

ved innfrielse både kan motta og betale en kompensasjon til låntaker. Disse lånene ble derfor klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat. Endringen i virkelig verdi for disse lånene ble i 2018 ført i resultatregnskapet i posten ”verdiendring på finansielle instrumenter”. Det er vedtatt endring til IFRS 9, Amendment to IFRS 9, Financial instruments on prepayment features with negative compensation (effective date 1 Jan 2019), som endret på disse reglene, slik at banken nå kan klassifisere disse lånene til amortisert kost igjen, tilsvarende på samme regnskapslinje som øvrige utlån. Virkelig verdi av fastrenteutlån er 0,1 mill kr lavere enn bokført verdi, mot 0,6 mill kr i fjor.

(b) Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor selskapet ikke har valgt tidlig anvendelse

IFRIC 23 avklarer hvordan innregnings- og målingskravene til IAS 12 Inntektsskatter, og kommer til anvendelse ved usikkerhet rundt fastsettelse av inntektsskatt. Innføring fra 2019 anses ikke å ha effekt for bankens regnskap.

Endring i IAS 19 Ytelser til ansatte – gjelder planendringer, avkorting og oppgjør, og klargjør regnskapsføring av planendringer, avkorting og oppgjør som finner sted i løpet av regnskapsperioden. Endring har ikke effekt for bankens regnskap.

Det foreligger ellers ingen nye eller endring i standarder som ikke er trådt i kraft, og som har betydning for regnskapet

2.2 Investering i datterselskap og tilknyttede selskaper

Datterselskaper

Datterselskaper er enheter som banken har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når banken er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnet til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over enheten. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår, og dekonsolideres når kontroll opphører. Normalt har banken kontroll gjennom aksjeeie på mer enn halvparten av stemmerettene. Banken har pr. i dag ingen datterselskaper.

Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er selskaper der banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt der banken har mellom 20 og 50 prosent av stemmerettene. Investeringer i tilknyttede selskap regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Investeringen regnskapsføres på kjøpstidspunktet til anskaffelseskost. Anskaffelseskost som overstiger virkelig verdi av identifiserbare netto eiendeler i selskapet balanseføres som goodwill. Hvis anskaffelseskost er lavere enn virkelig verdi av netto eiendeler i selskapet, resultatføres differansen på oppkjøpstidspunktet. Balanseført beløp inkluderer eventuell implisitt goodwill identifisert på kjøpstidspunktet.

Bankens andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringen. Bankens andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet føres i utvidet resultat i banken og tillegges også balanseført beløp for investeringene. Bankens resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført beløp av investeringen blir negativt (inklusive usikrede fordringer på enheten), med mindre banken har pådratt seg forpliktelser eller foretatt betalinger på vegne av det tilknyttede selskapet. Bankens avgjør ved slutten av hver regnskapsperiode hvorvidt det foreligger nedskrivningsbehov på investeringen i det tilknyttede selskapet. I så fall beregnes nedskrivningsbeløpet som forskjellen mellom gjenvinnbart beløp av investeringen og dens bokførte verdi, og resultatfører differansen på egen linje under regnskapslinjen ”Andel resultat i tilknyttede selskap”.

Dersom det oppstår gevinst eller tap på transaksjoner mellom banken og dets tilknyttede selskaper regnskapsføres kun den forholdsmessige andelen som knytter seg til aksjonærer utenfor selskapet. Urealiserte tap elimineres med mindre det foreligger et nedskrivningsbehov på eiendelen som var gjenstand for transaksjonen. Der det har vært nødvendig er regnskapene i de tilknyttede selskapene omarbeidet for å oppnå samsvar med bankens regnskapsprinsipper. Gevinster og tap ved utvanning av eierandeler i tilknyttede selskaper blir resultatført.

Banken har en eierandel på 41,45% i Heimdal Eiendomsmegling AS. I tillegg eier banken 34% av Melhus Regnskap AS. Begge behandles som tilknyttede selskaper.

2.3 Omregning av utenlandsk valuta

Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Regnskapet er presentert i NOK som er den funksjonelle og presentasjonsvalutaen til banken og dens tilknyttede selskaper.

Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i utenlandsk valuta regnes om til NOK ved bruk av transaksjonskursen. Valutagevinster og -tap som oppstår ved betaling av slike transaksjoner resultatføres. Pengeposter (eiendeler og gjeld) i utenlandsk valuta ved årets slutt omregnes til kursen på balansedagen og agio resultatføres.

2.4 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler består av tomter og bygninger til drift av banken, samt driftsløsøre. Det er valgt å benytte kostmodell for verdsettelse av varige driftsmidler.

Varige driftsmidler blir regnskapsført til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Driftsmidlene avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er:

Bygninger	15-40 år
Maskiner	5-15 år
Kjøretøy	3-5 år
Inventar	3-8 år

Tomter avskrives ikke. Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, revurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Vesentlige enkeltdele av eiendommen er dekomponert og har ulik utnyttbar levetid. Gevinst og tap ved avgang resultatføres og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført verdi.

Etterfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte banken, og utgiften kan måles pålitelig. Balanseført beløp knyttet til utskiftede deler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

IFRS 16 Leieavtaler

Innføring av standarden medfører at det ikke lenger skal skilles mellom operasjonell og finansiell leasing der inngåtte avtaler overfører bruksretten til en spesifikk eiendel fra utleier til leietaker for en spesifikk periode. Banken har valgt at kortsiktige leieavtaler (mindre enn 12 måneder) og leie av eiendeler med lav verdi ikke balanseføres ihht unntaksbestemmelsene..

For å fastsette om en kontrakt inneholder en leieavtale er det vurdert om kontrakten overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel. Standarden medfører at husleiekostnader ikke lenger regnskapsføres som driftskostnad, men som avskrivning på bruksrett eiendel og rentekostnad på tilhørende leieforpliktelse i resultatregnskapet. Balansen vil påvirkes gjennom en økning av foretakets innregnede eiendeler (bruksrettigheter) og leieforpliktelser. Bankens IT-avtaler er ikke vurdert å falle inn under IFRS 16 siden disse er basert på kjøp av kapasitet som ikke er fysisk adskilt og dermed ikke identifiserbare. Leieperioden vil bli beregnet basert på avtalens varighet tillagt eventuelle opsjonsperioder dersom disse med rimelig sikkerhet vil bli utøvet. Banken innregner ikke den variable kostnaden knyttet til indeksjustering og heller ikke eventuelle transaksjonskostnader. Der det er sannsynlig at opsjonsavtaler vil bli gjort gjeldende er dette hensyntatt i beregningene.

Når forenklingsreglene anvendes må diskonteringsrente for husleiekontrakter fastsettes ved å anvende leietakers marginale lånerente, det vil si den rentesats en leietaker i et lignende økonomisk miljø måtte betale for å låne, i en tilsvarende periode og med tilsvarende sikkerhet, de midler som er nødvendige for en eiendel av lignende verdi som bruksretteiendelen. Renten hensyntar både risikofri rente, kredittrisiko og leiespesifikt påslag, herunder sikkerhet/pant i leieavtalen. Renten vil tilpasses den faktiske leiekontraktens varighet, type eiendel etc. Banken vil innregne sine leieforpliktelser til nåverdien av de gjenværende leiebetalingene diskontert med marginal lånerente på tidspunktet for førstegangsanvendelse, samt innregne tilhørende bruksrettighet til et beløp som reflekterer verdien av eiendelen som om standarden var gjeldene fra tidspunkt for implementeringen.

2.5 Immaterielle eiendeler

Goodwill

Goodwill oppstår ved kjøp av virksomhet og er forskjellen mellom anskaffelseskost og virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttede selskaper er inkludert i investeringer i tilknyttede selskaper. Goodwill testes årlig for verdifall og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av nedskrivninger, jfr. IAS 36.

Edb programvare

Kjøpte IT-løsninger og programvarer fra Eika/SDC balanseføres til anskaffelseskost (inkludert utgifter til å få systemene operative) og avskrives over forventet utnyttbar levetid, i hovedsak over 5 år. Banken har ikke balanseført egenutviklede programvarer eller andre typer immaterielle eiendeler.

Kostnader vedrørende konsesjonssøknad

Kostnader knyttet til søknad om verdipapirkonsesjon var aktivert som immaterielle eiendeler. Denne konsesjonen er tilbakelevert i 2019 og regnskapsposten nedskrevet til 0.

2.6 Verdifall på ikke-finansielle eiendeler

Immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid avskrives ikke og vurderes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig kontantstrømmer ikke kan forsvare balanseført verdi.

En nedskrivning resultatføres med forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi.

Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato

vrderes det om det foreligger indikasjoner på at tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler bør reverseres. Dette gjelder dog ikke goodwill.

2.7 Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter omfatter finansielle eiendeler og forpliktelser, samt finansielle derivater. Finansielle eiendeler omfatter hovedsakelig utlån og verdipapirer med fast og variabel avkastning. Finansielle derivater er avtaler som inngås med eksterne forbindelser om fastsettelse av fremtidige rentevilkår.

Klassifisering av finansielle instrumenter

Klassifisering av finansielle instrumenter foretas på grunnlag av formålet med anskaffelsen og instrumentets karakteristika.

Finansielle eiendeler klassifiseres som:

- Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost (AC)
- Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi med verdiendring over ordinært resultat (FVTPL)
- Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI)

Finansiell gjeld klassifiseres som:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendringer over resultatregnskapet
- Finansielle forpliktelser målt til amortisert kost

Med ordinære gjeldsinstrumenter menes det renteinstrumenter der avkastning utgjør kompensasjon for tidsverdi av penger, kredittrisiko og andre relevante risikoer som følger av ordinære gjeldsinstrumenter.

Derivater og investeringer i egenkapitalinstrumenter

Egenkapitalinstrumenter faller i målekategorien virkelig verdi over resultat (FVTPL). For egenkapitalinstrumenter som ikke er derivater og ikke holdes for handelsformål, har banken valgt å føre disse til virkelig verdi over utvidet resultat (FVOCI).

Alle derivater måles til virkelig verdi med verdiendring i resultatet.

Finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter

For ordinære gjeldsinstrumenter bestemmes målekategorien etter formålet med investeringen. Gjeldsinstrumenter som inngår i en portefølje med formål å motta kontraktmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, skal måles til amortisert kost.

Gjeldsinstrumenter som inngår i en portefølje med formål om å både motta kontantstrømmer og å foreta salg, skal måles til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat (FVOCI), med renteinntekt, valutaomregningseffekter og nedskrivninger presentert over ordinært resultat.

Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat (FVOCI) kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold (Fair Value Option/FVO).

Renteinstrumenter i øvrige forretningsmodeller skal måles til virkelig verdi over resultat.

Finansielle forpliktelser

Finansielle forpliktelser føres til amortisert kost. Banken har ikke finansielle forpliktelser som er bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultat.

Sikringsbokføring

Det er ikke aktuelt for banken å benytte seg av reglene rundt sikringsbokføring.

Måling

Alle finansielle instrumenter måles til virkelig verdi på handelsdagen ved første gangs regnskapsføring.

For etterfølgende måling av virkelig verdi på finansielle instrumenter som omsettes i et aktivt marked benyttes den noterte prisen innhentet enten fra en børs eller megler. Finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked verdsettes etter ulike verdsettelsesteknikker, som til dels er gjennomført av profesjonelle byråer. Alle endringer i virkelig verdi innregnes direkte i resultatregnskapet med mindre eiendelen er klassifisert som finansielle instrumenter til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI).

Banken har vurdert virkelig verdi av utlån med flytende rente til å samsvare med nominelt pålydende, justert med tilhørende forventede kredittap på lånet (ECL). Dette begrunnes med at slike lån reprises tilnærmet kontinuerlig, og at et eventuelt avvik fra nominell verdi i en armlengdes transaksjon mellom informerte og villige parter vurderes å være uvesentlig.

Måling til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, verdsettes til amortisert kost og inntektene/kostnadene beregnes etter effektiv rentes metode. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av kontantstrømmene neddiskontert med den effektive renten.

Nedskrivning av finansielle eiendeler

Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og fordringer på leieavtaler omfattet.

Ved førstegangs balanseføring skal det avsettes for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap (steg 1). 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene.

Dersom kredittrisikoen for en eiendel eller gruppe av eiendeler er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning skal, det gjøres en tapsavsetning tilsvarende hele den forventede levetiden til eiendelen (steg 2). Dersom det oppstår et kredittap, skal renteinntekter innregnes basert på bokført beløp etter justering for tapsavsetning. For ytterligere beskrivelse av tapsmodell henvises det til note 3.

Steg 3 nedskrivninger

På hver balansedag vurderes det om det eksisterer objektive bevis for at verdien på individuelt vurderte utlån er redusert. Verdifallet må være et resultat av en eller flere hendelser inntruffet etter førstegangs balanseføring (en taphendelse). Eksempler på slike hendelser er vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller andre kontraktsbrudd. Dersom det foreligger objektive bevis på at en verdireduksjon har inntruffet, beregnes størrelsen avsetningen i Steg 3.

For utlån regnskapsført til amortisert kost beregnes tapet som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer (basert på minst 2 scenarier), diskontert med utlånets opprinnelige effektive rentesats. Periodens endringer i vurdert verdi for utlån resultatføres under ”nedskrivninger og tap på utlån og garantier”.

Tap anses som konstatert ved stadfestet akkord eller konkurs, ved at utleggsforretninger ikke har ført fram, ved rettskraftig dom, eller for øvrig ved at konsernet har gitt avkall på hele eller deler av engasjementet, eller at engasjementet vurderes som tapt av konsernet. Lånet eller andelen av lånet fraregnes når det er konstatert tapt.

Nedskrivninger på aksjer i datterselskap

I banken vurderes aksjer i datterselskap til anskaffelseskost redusert for nedskrivninger. Behovet for nedskrivninger vurderes årlig på samme måte som for øvrige langsiktige eiendeler.

Nærmere om enkelte typer finansielle instrumenter

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er finansielle eiendeler som ikke noteres i markedet. I utgangspunktet har alle lån til hensikt å motta kontraktmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag. Alle utlån verdivurderes til amortisert kost.

Banken har anledning til å overføre utlån med pant i boligeiendom til Eika Boligkreditt som har belåningsgrad under 60 %. Dette er en mulighet som ligger som en del av beredskapsplan i en eventuell likviditetskrise. Eika Boligkreditt benyttes derfor ved etablering av nye låneengasjementer og bare unntaksvis overføring fra egen balanse. Bankens vil derfor klassifisere utlån som kan overføres til Eika Boligkreditt til amortisert kost da de ikke er til hensikt å selge.

Aksjer, sertifikater og obligasjoner

Bankens aksje- og pengemarkedsportefølje er klassifisert til virkelig verdi over resultatet (FVTPL) ihht. til den forretningsmodellen som styrer forvaltningen av denne del av likviditetsporteføljen. Kjøp og salg gjøres ut fra et mål om maksimal fortjeneste innenfor krav om likviditet og risiko i porteføljen. Salg utføres for å dekke uventede likviditetsbehov.

Bankens obligasjonsportefølje som er tiltenkt å dekke LCR-krav og forvaltes av Eika Kapitalforvaltning er klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat (FVOCI), som er i tråd med bankens forretningsmodell om å holde investeringene for å motta kontraktmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, eller å selge.

Egenkapitalinstrumenter som er strategiske investeringer som i hovedsak består av Eika Gruppen AS, EBK AS og Eika VBB AS, blir klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat uten resirkulering. Utbytte fra disse selskapene blir resultatført. Egenkapitalinstrumentene er ikke derivater eller holdt for handelsformål.

Finansielle derivater

Derivater verdsettes til virkelig verdi med verdiendringer over ordinært resultat (FVTPL). Virkelig verdi vurderes med utgangspunkt i noterte markedspriser i et aktivt marked, inkludert nylige markedstransaksjoner samt ulike verdsettelsesteknikker. Alle derivater bokføres som eiendeler dersom virkelig verdi er positiv og som forpliktelser dersom virkelig verdi er negativ.

Innlån og andre finansielle forpliktelser

Finansiell gjeld måles til amortisert kost hvor forskjeller mellom mottatt beløp fratrukket transaksjonskostnader og innløsningsverdi fordeles over låneperioden ved bruk av effektiv rentemetode. Eventuell over- eller underkurs ved tilbakekjøp av egne obligasjoner fordeles tilsvarende. Renter fra annen finansiell gjeld føres som ”rentekostnader” i resultatregnskapet.

IFRS tillater ikke umiddelbar inntektsføring av ”dag 1-gevinst”. Slike gevinster kalkuleres for hver individuell transaksjon og amortiseres som hovedregel over transaksjonens løpetid dersom ikke annen observerbar markedsdata eller lignende klart underbygger en annen profil på resultatføringen. Det foreligger ikke et slikt aktivt marked for innlån eller finansielle forpliktelser.

Innregning og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes på handledagen, det vil si det tidspunkt banken blir part i instrumentenes kontraktmessige betingelser. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen er utløpt, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelene er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentligste er overført. For finansielle forpliktelser fraregnes disse når de kontraktmessige betingelsene er innfridd, utløpt eller kansellert.

Modifiserte eiendeler og forpliktelser

Dersom det gjøres modifiseringer eller andre endringer i vilkårene til en eksisterende finansiell eiendel eller forpliktelse behandles instrumentet som en ny finansiell eiendel eller forpliktelse dersom de reforhandlede vilkårene er vesentlig endret fra de gamle vilkårene. Dersom vilkårene for vesentlig endring er oppfylt fraregnes de gamle eiendelene eller forpliktelsen, og ny eiendel eller forpliktelse innregnes. Generelt vurderes et utlån til å være en ny finansiell eiendel dersom det utstedes ny lånedokumentasjon, samtidig som det foretas ny kredittprosess med fastsettelse av nye lånevilkår. Dersom det modifiserte instrumentet ikke vurderes å være vesentlig endret fra det eksisterende instrumentet, anses instrumentet regnskapsmessig å være en videreføring av det eksisterende instrumentet.

2.8 Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter og andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig forfallstid.

2.9 Utsatt skattefordel og betalbar skatt

Skattekostnaden består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført over utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet, blir skatten også ført over utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skattelover og skatteregler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt på balansedagen. Ledelsen vurderer løpende de standpunkter som er hevdet i selvangivelsene der gjeldende skattelover er gjenstand for fortolkning. Basert på ledelsens vurdering, foretas avsetninger til forventede skattebetalinger der dette anses nødvendig.

Det er beregnet utsatt skatt på midlertidige forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt beregnes ikke på goodwill. Dersom en midlertidig forskjell oppstår ved første gangs balanseføring av en gjeld eller eiendel i en transaksjon, som ikke er en virksomhetssammenslutning, og som på transaksjonstidspunktet verken påvirker regnskaps- eller skattemessig resultat, blir utsatt skatt ikke balanseført. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig inntekt vil foreligge der de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes.

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper, bortsett fra når banken har kontroll over tidspunktet for reversering av de midlertidige forskjellene, og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt skal motregnes dersom det er en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt, og utsatt skattefordel og utsatt skatt gjelder inntektsskatt som ilegges av samme skattemyndighet for enten samme skattepliktige foretak eller forskjellige skattepliktige foretak som har til hensikt å gjøre opp forpliktelser og eiendeler ved betalbar skatt netto.

Banken har fondsobligasjonslån som klassifiseres som egenkapital. Renter regnskapsføres mot egenkapital og betalte renter regnes som utdeling av resultat. Renter er skattemessig fradragsberettiget og inngår i beregningen av betalbar skatt.

Skattesats for alminnelig inntekt for finansforetak utgjør 25% som i fjor.

Formuesskatt regnes ikke som skatt etter IAS 12 og er ført som driftskostnad.

2.10 Ansatteytelser

Banken er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Det er 7 ansatte som har ytelsesbasert tjenestepensjonsordning gjennom DnB Livsforsikring AS og denne kan ikke overføres til innskuddsbasert ordning grunnet uføregrad hos disse ansatte. Resterende ansatte har innskuddsbasert ordning gjennom Danica Pensjon.

For innskuddsordninger betaler banken inn faste bidrag. Banken har ingen rettslige eller selvpålagte forpliktelser til å skyte inn ytterligere midler hvis det viser seg at det ikke er tilstrekkelige midler til å betale alle ansatte de ytelsene som er knyttet til deres opptjening i denne eller tidligere perioder. En ytelsesordning er definert som en ordning som ikke er en innskuddsordning.

En ytelses ordning vil typisk definere et beløp en ansatt vil motta fra og med pensjoneringstidspunktet, vanligvis avhengig av alder, antall år i arbeid og lønn.

Regnskapsmessig forpliktelse for ytelsesordningene er nåverdien av forpliktelsen på balansedagen, med fradrag for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Årlig forventet regulering av pensjoner er endret og tilpasset de betingelser som er i bankens innskuddsordning. Dette har tidligere medført en større nedgang i bankens pensjonsforpliktelse. Samtidig har banken utbetalt sine forpliktelser til pensjonistene i ytelsesordningen slik at det nå er kun 7 ansatte i ytelsesbasert ordning. Pr. i dag dekker pensjonsmidlene gjenstående forpliktelse og regnskapsmessig forpliktelse er lik null. Virkningen av endringen i ordningens ytelser er resultatført tidligere.

I en innskuddsordning innbetaler banken til offentlig eller privat ordninger det de har forpliktet seg til ved avtale, er forpliktet til ved lov eller på frivillig basis skyter inn. Banken har ikke ytterligere forpliktelser utover denne innbetalingen. Innskuddet føres som lønnskostnad når de påløper. Forskuddsbetalinger balanseføres som en eiendel i den grad de kan brukes til å dekke fremtidige premier eller bli tilbakebetalt. Se for øvrig note 30

Bonusordning

Banken regnskapsfører en forpliktelse og en kostnad for bonuser og overskuddsdeling basert på en beregning som tar hensyn til egenkapitalavkastningen i banken. Dette er en avsetning der det foreligger kontraktsmessige forpliktelser. En del av resultatlønnen utbetales med bankens egenkapitalbevis. Ordningen gjelder for alle ansatte i banken.

2.11 Inntektsføring / kostnadsføring

Renteinntekter og -kostnader bokføres i resultatregnskapet ved bruk av effektiv rentes metode. Effektiv rentes metode er en metode for å beregne amortisert kost for utlån og innskudd, samt fordele renteinntekt eller rentekostnad over forventet løpetid. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Metoden innebærer løpende inntektsføring av nominelle renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyr. Dersom et utlån er nedskrevet som følge av verditap (inngår i steg 3), inntektsføres renteinntekter som effektiv rente, beregnet på nedskrevet verdi.

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt og klassifiseres henholdsvis som ”Provisjonsinntekter” og ”Provisjonskostnader”. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens regnskap, resultatføres når transaksjonen slutføres.

Etablerings- og depotgebyr som privatpersoner og næringslivskunder belastes ved låneopptak, amortiseres over lånets løpetid. Pr. 31.12.19 er 8,6 mill. kr. holdt tilbake og inntektsføres over lånets løpetid, tilsvarende i fjor var 7,7 mill. kr.

Aksjeutbytte og andre provisjoner og gebyrer som banken mottar inntektsføres fortløpende. Forskuddsbetalte inntekter eller påløpte kostnader ved årets slutt periodiseres og bokføres som gjeld. Opptjente inntekter og forskuddsbetalte kostnader inntektsføres og bokføres som fordring. Gevinst ved salg av eiendeler bokføres når det har skjedd en overføring av kontroll til kjøper.

Mottatt utbytte av aksjer og egenkapitalbevis inntektsføres på tidspunkt utbyttet er vedtatt av generalforsamlingen.

2.12 Egenkapital

Melhus Sparebank sin egenkapital består av eierandelskapital, overkursfond, grunnfond, utjevningfond, fondsobligasjon og annen egenkapital som ikke er resultatført.

Annen egenkapital ikke resultatført består av urealiserte gevinster og tap knyttet til finansielle instrumenter der verdiendringer føres i utvidet resultat. Fond for urealiserte gevinster (FUG) er de samme positive verdiendringene, men i tillegg merverdi i forretningseiendommen. FUG vedrørende merverdi på forretningseiendommen ble fordelt mellom grunnfond og utjevningfond etter egenkapitalbevisbrøken ved implementering av IFRS. FUG er da inkludert både i grunnfond, utjevningfond og annen ikke resultatført egenkapital. Fond for vurderingsforskjeller består av andel resultat fra investeringer i tilknyttede selskaper ført etter egenkapitalmetoden. Disse fondene holdes utenfor ved beregning av utdeling av årlig utbytte og beregning av egenkapitalbevisbrøken. Gaver (gavefond) hører til under grunnfond og består av forslag til gaveutdeling til allmenntilgitt formål.

Utstedelse av egenkapitalbevis besluttes av øverste myndighet i institusjonen (generalforsamling) med flertall som for vedtektsendring. Overkursfondet kan bare brukes til dekning av utgifter ved forhøyelse av eierandelskapitalen; dekning av tap som ikke kan dekkes på annen måte; fondsemissjon, hvis ikke institusjonen har udekket underskudd. Grunnfond er bygd opp gjennom overskudd siden 1840. Fondet kan benyttes til dekning av underskudd. Utjevningsfond består av ikke utbetalt utbytte til egenkapitalbeveiseierne, samt egenkapitalbeveiseiernes andel av resultatet for inneværende år. Fondet skal benyttes til utjevning av avkastning til egenkapitalbeveiseierne eller fondsemissjon.

Fondsobligasjonslån som er godkjent etter nytt kapitalkravsregelverk er fra og med 2016 definert som egenkapital. Renter av fondsobligasjonslånet presenteres i regnskapet tilsvarende som utbytte, som disponering og inngår ikke i årsresultatet. Skattemessig er rentene fradragsberettiget.

2.13 Utbytte

Avgitt utbytte klassifiseres som en del av egenkapitalen inntil det er besluttet. Avsatt utbytte blir likevel tatt ut i beregning av kapitaldekning etter gjeldende kapitaldekningsregler.

2.14 Segmentinformasjon

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til selskapets ledelse. Dette er i henhold til den organisasjon som banken har. Et virksomhetssegment er en del av virksomheten som leverer produkter eller tjenester som er gjenstand for risiko og avkastning som er forskjellig fra andre virksomhetsområder. Resultatposter som renter, gebyrer og provisjoner er fordelt mellom privat- og næringsmarked. Det er foretatt direkte allokering. Under «Ufordelt» vil det være inntekter og kostnader som ikke naturlig lar seg fordele. Aktuelle balansetall er fordelt på privat- og næringsmarked.

3. Finansiell risikostyring

Finansielle risikofaktorer

Bankens aktiviteter medfører ulike typer finansiell risiko: markedsrisiko (inkludert valutarisiko), kredittrisiko, likviditetsrisiko og flytende renterisiko.

Risikostyringen ivaretas av ledelsen i overensstemmelse med retningslinjer godkjent av styret. Styret fremlegger prinsipper for den overordnede risikostyring, og angir retningslinjer for spesifikke områder slik som kredittrisiko, likviditetsrisiko, valutarisiko, renterisiko, bruk av finansielle derivater og investering av overskuddslikviditet.

Kredittrisiko

Kredittrisiko oppstår i hovedsak i bankens utlånsportefølje, men kan også oppstå i bankens beholdning av obligasjoner og finansielle derivater.

Kredittrisiko er bankens mest omfattende risikoområde. Bankens kredittrisiko består i hovedsak av netto utlån til kunder, kontanter og fordringer på sentralbanker, samt finansielle instrumenter. Kredittrisiko for utlån, garantier og trekkfasiliteter er viktigst både ut fra volum og risikonivå generelt. Denne risikoen omtales således detaljert nedenfor. Det er begrenset kredittrisiko i forbindelse med øvrig eksponering.

Maksimum eksponering til kredittrisiko:

	31.12.19	31.12.18
Kontanter og fordringer på sentralbanker	9.753	7.657
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	87.780	146.679
Brutto utlån til og fordringer på kunder	7.878.950	7.540.098
Aksjer og pengemarkedsfond (FVTPL)	391.060	358.435
Sertifikater og obligasjoner (FVOCI)	357.775	361.612
Finansielle derivater	925	616
Sum kreditrisikoeksponering balanseposter	8.726.243	8.415.097
Garantiforpliktelser	93.917	115.100
Ubenyttede trekkfasiliteter og lånetilsagn	546.457	474.545
Total kreditteksponering	9.366.617	9.004.742

Måling av kredittrisiko for utlånsporteføljen

Det er utviklet en risikoklassifiseringsmodell i samarbeid med Eika for å få til et mer ensartet og sammenlignbart scoresystem for bankene i gruppen. Modellen som benyttes er en sannsynlighetsbasert (PD – probability of default) risikoklassifiseringsmodell. Modellen benyttes på alle kunder der det er risiko for tap for banken. Det betyr at alle kunder med lån, kreditt eller garanti blir risikoklassifisert, i tillegg til kunder med overtrekk over NOK 1.000,-.

Risikoklassifiseringsmodell er delt i to hovedmodeller – en for personmarked og en for bedriftsmarked. Hovedmodellene er igjen delt i tre ulike delmodeller:

- Ekstern (generisk) modell
- Intern (atferds) modell
- Makromodell

Delmodellene har ytterligere modellsplitt for bedre å finne optimal vektning av variablene i modellene. Modellene er bygd opp slik at kunden vurderes etter en rekke variabler, for hver variabel får kunden poeng. Lavere PD gir høyere samlet poeng, som videre gir bedre risikoklasse for kunden.

Risikoklassifiseringsmodellen beregner sannsynlighet for at kunden går i mislighold i løpet av de neste 12 måneder. Banken benytter risikoklasser med tilhørende PD-verdier (sannsynlighet for mislighold).

Risikoklasse		Misligholdssannsynlighet i %
1	Lav risiko	0,01 – 0,10
2		0,10 – 0,25
3		0,25 – 0,50
4	Middels risiko	0,50 – 0,75
5		0,75 – 1,25
6		1,25 – 2,00
7		2,00 – 3,00
8	Høy risiko	3,00 – 5,00
9		5,00 – 8,00
10		8,00 – 100,00
11	Misligholdt	Kunden er i mislighold
12	Tapsutsatt	Manuelt vurdert som tapsutsatt. Trenger ikke være i mislighold

Nedskrivninger på finansielle eiendeler under IFRS 9

Risikoklassifisering legges også til grunn for beregning av tap i steg 1 og 2 i henhold til IFRS 9. Volum og endring mellom de ulike stegene fremkommer i note 11 Tap på utlån og garantier. Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet omfattet.

Dersom kredittrisikoen for en eiendel eller gruppe av eiendeler er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning, skal det gjøres en tapsavsetning tilsvarende hele den forventede levetiden til eiendelen. Dersom det oppstår et kredittap skal renteinntekter innregnes basert på bokført beløp etter justering for tapsavsetning.

Nedskrivningsmodell i Eika

Eika har utviklet egne modeller for beregning av sannsynlighet for mislighold (PD) og tap gitt mislighold (LGD). SDC har videre utviklet løsning for eksponering ved mislighold (EAD), beregning av tap og modell for vurdering om et engasjement har hatt vesentlig økning i risiko siden første gangs innregning, som banken har valgt å benytte. Forventet kredittap (ECL) beregnes som $EAD \times PD \times LGD$, neddiskontert med opprinnelig effektiv rente.

Beskrivelse av PD-modellen

PD-modellen i Eika estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. Mislighold er definert som overtrekk på minimum 1.000 kroner i 90 dager sammenhengende, i tillegg til andre kvalitative indikatorer som tilsier at engasjementet er misligholdt, jf. kapitalkravsforskriften § 10-1.

Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler misligholdssannsynlighet for de neste 12 måneder (PD). Personkundemodellen skiller videre på kunder med og uten boliglån. Bedriftskundemodellen skiller mellom eiendomsselskap, begrenset personlig ansvar og ubegrenset personlig ansvar.

Betalingsadferd krever 6 måneder med historikk før den får påvirkning i modellen. Det betyr at nye kunder vil ha 6 måneder med kun ekstern modell før intern modell blir benyttet i tillegg.

Modellene blir årlig validert og recalibreres ved behov. Det vurderes hvor godt modellen predikerer mislighold opp mot observert mislighold i perioden. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller.

Ved beregning av misligholdssannsynlighet over forventet levetid på engasjementet (PD-liv) benyttes det en migrasjonsbasert framskrivning for å estimere forventet mislighold fram i tid, basert på utvikling i PD siste 12 måneder (Markovkjede). Følgende prinsipper er lagt til grunn:

- Beregningen gjøres på gruppenivå og ikke på kundenivå
- Beregningen gjøres med utgangspunkt i mislighold i hver risikoklasse og migrasjon mellom risikoklasser

Vesentlig økning i kredittrisiko

I steg 1 beregnes 12 måneders forventet tap. Ved vesentlig økning i kredittrisiko skal lånet settes i steg 2 og det beregnes forventet tap i hele lånets løpetid. Vesentlig økning i kredittrisiko måles basert på utvikling i levetid PD. Eika har definert vesentlig økning i kredittrisiko som en økning i opprinnelig PD ved første gangs innregning (PD-ini) for ulike nivåer for at modellen skal fange opp relativ utvikling i kredittrisiko. For engasjementer som hadde opprinnelig PD mindre enn 1% er vesentlig økning definert som:

$PD > PD_{ini} + 0,5\%$ og/eller $PD_{liv} > PD_{liv\ ini} * 2$

For engasjementer som hadde opprinnelig PD over eller lik 1% er vesentlig økning definert som:

$PD > PD_{ini} + 2\%$ og/eller $PD_{liv} > PD_{liv\ ini} * 2$

Beregning av LGD

Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker fra august 2014 til 2017 for intervaller av sikkerhetsdekning. Eika-Gruppen vil kontinuerlig jobbe med utvikling av LGD modellene etter hvert som datagrunnlaget øker med tapshistorikk for nye perioder. Modellene skiller mellom person- og bedriftskunder:

Personkunder

- Kunder uten registrerte sikkerheter
- Kunder med sikkerhet i bolig
- Kunder med sikkerhet i annet enn bolig

Bedriftsmarked

- Kunder uten registrerte sikkerheter
- Kunder med registrerte sikkerheter

Verdien av sikkerhetene er basert på estimert realisasjonsverdi, jfr. sikkerheter nedenfor.

Tap anses som konstatert ved stadfestet akkord eller avsluttet konkurs, ved at utleggsforretning ikke har ført frem, ved rettskraftig dom, eller for øvrig ved at banken har gitt avkall på hele eller deler av engasjementet, eller at engasjementet vurderes som tapt. Dette selv om banken har juridisk krav på kunden.

EAD

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2 de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet.

Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid. Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt dersom endringer i avtalen ikke anses vesentlige, jfr. note 2.7.

Forventet kredittap basert på forventninger til fremtiden

Eika vil justere tapsavsetningen med forventet utvikling i ulike makrovariabler som anses å ha påvirkning på forventet tap. Forventninger til fremtiden er utledet av en makromodell der det hensyntas tre scenarioer – base case, best case og worst case – for forventet makroøkonomisk utvikling ett til tre år fram i tid. Scenarioene for base case og worst case er basert på Finanstilsynets verdier for basisscenario og stresstest. Scenarioet for best case er basert på prognose fra Eika Gruppens makroøkonom. Variablene arbeidsledighet, oljepris, boligpriser, husholdningers gjeld, bankenes utlånsrente og kronekurs inngår i modellen. Variablene er fordelt på fylker for personmarkedet og på bransjer for bedriftsmarkedet. Vekting av scenarioene gjøres etter en ekspertvurdering. Base case vektet 2/3, mens best case og worst case vektet 1/6 hver.

Pr. 31.12.2019 hadde banken følgende forventning til utvikling i makrovariablene:

	2020	2021	2022	2023
Base case				
Arbeidsledighet (nivå)	3,8 %	3,8 %	3,9 %	3,9 %
Gjeld husholdning (endring)	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	4,1 %	4,0 %	4,2 %	4,6 %
Oljepris (USD pr. fat)	65	63	62	61

	2020	2021	2022	2023
Worst case				
Arbeidsledighet (nivå)	5,1 %	6,2 %	6,3 %	6,0 %
Gjeld husholdning (endring)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	5,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	7,2 %	5,5 %	4,7 %	4,1 %
Oljepris (USD pr. fat)	30	30	30	30

	2020	2021	2022	2023
Best case				
Arbeidsledighet (nivå)	3,3 %	3,1 %	2,9 %	2,7 %
Gjeld husholdning (endring)	7,0 %	7,0 %	7,0 %	5,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	4,3 %	4,2 %	4,4 %	4,8 %
Oljepris (USD pr. fat)	80	80	80	80

Porteføljefordeling ut fra bankens risikoklassifiseringssystem

Under viser fordeling av portefølje ved årsslutt 2019 og 2018, inklusive garantier og ubenyttede kreditter.

Portefølje privatengasjement

PM	2019			2018		
Risikoklasse	Tot. engasjement	Eng. % av total	Snitt Eika, % av total	Tot. engasjement	Eng. % av total	Snitt Eika, % av total
1 – 3	4.756.694	80,42 %	78,23 %	4.569.512	80,74 %	78,85 %
4 – 7	825.729	13,96 %	15,11 %	821.656	14,52 %	14,98 %
8 – 10	286.018	4,84 %	5,79 %	215.335	3,80 %	5,34 %
11	22.536	0,38 %	0,42 %	30.809	0,54 %	0,35 %
12	22.538	0,38 %	0,37 %	20.743	0,37 %	0,33 %
Uklass.	1.452	0,02 %	0,08 %	1.442	0,03 %	0,15 %
Totalt	5.914.968	100,00 %	100,00 %	5.659.498	100,00 %	100,00 %

Portefølje bedriftsengasjement

BM	2019			2018		
Risikoklasse	Tot. engasjement	Eng. % av total	Snitt Eika, % av total	Tot. engasjement	Eng. % av total	Snitt Eika, % av total
1 – 3	462.408	17,75 %	26,80 %	391.977	15,86 %	28,36 %
4 – 7	1.443.924	55,46 %	53,09 %	1.292.587	51,97 %	52,05 %
8 – 10	641.256	24,62 %	17,31 %	723.403	29,27 %	17,00 %
11	31.344	1,20 %	0,73 %	51.139	2,07 %	0,76 %
12	25.423	0,97 %	2,07 %	19.345	0,83 %	1,83 %
Uklass.	0	0,00 %	0,00 %	79	0,00 %	0,00 %
Totalt	2.604.356	100,00 %	100,00 %	2.478.531	100,00 %	100,00 %

Totalportefølje

Totalt	2019			2018		
Risikoklasse	Tot. engasjement	Eng. % av total	Snitt Eika, % av total	Tot. engasjement	Eng. % av total	Snitt Eika, % av total
1 – 3	5.219.103	61,26 %	63,88 %	4.961.489	61,02 %	64,84 %
4 – 7	2.269.653	26,65 %	25,70 %	2.114.243	25,90 %	25,32 %
8 – 10	928.726	10,90 %	9,08 %	938.738	11,55 %	8,57 %
11	53.880	0,63 %	0,50 %	81.948	1,01 %	0,46 %
12	47.961	0,56 %	0,84 %	41.134	0,51 %	0,74 %
Uklass.	0	0,00 %	0,00 %	476	0,01 %	0,07 %
Totalt	8.519.324	100,00 %	100,00 %	8.138.029	100,00 %	100,00 %

Utlån formidlet til Eika Boligkreditt som i sin helhet består av privatengasjement:

Risikoklasse	2019			2018		
	Tot. engasjement	Eng. % av total	Snitt Eika, % av total	Tot. engasjement	Eng. % av total	Snitt Eika, % av total
1 - 3	1.595.061	86,79 %	84,80 %	1.537.055	87,11 %	85,61 %
4 - 7	215.500	11,73 %	12,83 %	198.886	11,28 %	12,28 %
8 - 10	22.061	1,20 %	2,27 %	26.904	1,52 %	2,09 %
11	0	0,00 %	0,01 %	1.620	0,09 %	0,01 %
12	0	0,00 %	0,01 %	0	0,00 %	0,01 %
Uklass.	2.582	0,28 %	0,08 %	0	0,00 %	0,00 %
Totalt	1.835.205	100,00 %	100,00 %	1.764.466	100,00 %	100,00 %

For privatmarked viser modellen at banken har en bedre porteføljefordeling enn gjennomsnittet i Eika. At banken har lavere score enn gjennomsnittet for bedriftsmarked, skyldes størrelsen på eiendomsporteføljen banken har sammenlignet med gjennomsnittet i Eika. Banken har over tid sett at risikoklassifiseringsmodellen gir en svakere klassifisering enn det banken mener er den underliggende risikoen i engasjement innenfor eiendomsdrift. 43,1 % av bankens bedriftsmarkedsportefølje består av engasjement innenfor eiendomsdrift. Ca. halvparten av dette igjen gjelder engasjement knyttet til utbygging eller utleie av eiendom til boligformål. Dette er i hovedsak godt sikret engasjement med lave belåningsgrader og som vi betrakter som engasjement med lavere risiko enn andre næringsengasjement. I løpet av 2019 er modellen blitt videreutviklet som særlig får virkning for eiendomsengasjementer. Ny modell vil bli ferdigstilt i 1. kvartal 2020.

Risikoklassifiseringen har likevel betydning for oppfølgingsnivået til kunden, og inngår som et kriterium ved kredittvurdering og kredittbeslutning. I tillegg til risikoklassifisering kommer skjønnsmessige forhold som eiere, ledelse, marked, lånehistorikk, lønnsomhet med mer. Utover bruk av scoring-modeller har banken retningslinjer for hvordan sammensetningen av de ulike porteføljene skal være.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er et element av den samlede kredittrisikoen i utlånsporteføljen. Konsentrasjonsrisiko kan defineres som risiko i en portefølje som følge av en skjevfordeling av engasjement til kundegrupper, industrier eller geografiske regioner. For å vurdere og styre konsentrasjonsrisiko vurderer banken grad av skjevfordeling av utlånsporteføljen ut fra følgende forhold:

- Store enkeltkunder
- Enkelte bransjer (næringsgrupper)
- Geografiske områder
- Sikkerhet med samme risikoegenskaper (f.eks. avhengig av eiendomspriser)

Banken benytter samme metode som Finanstilsynet for beregning av konsentrasjonsrisiko for individuell- og bransje risiko. Banken har en ikke-uvesentlig konsentrasjon omkring engasjement til finansiering av eiendomsinvesteringer. Totalt 43,1 % av bankens næringslivsengasjement har tilknytning til eiendomsdrift. Banken har fokus på å følge opp denne konsentrasjonsrisikoen.

I tillegg har banken konsentrasjonsrisiko knyttet til store enkeltengasjementer. Store engasjement er definert som engasjement som på konsolidert nivå overstiger 10% av ansvarlig kapital. Ved årsskifte har banken kun ett stort engasjement. Det er overlapp mellom store engasjement og engasjement med eiendomsdrift.

Under viser fordeling av utlån og fordringer inkl. garantier og ubenyttede kreditter, fordelt etter bransjer:

Utlån, ubenyttede kreditter og garantier til kunder	2019	2018
Bygg, anlegg, kraft og vann	845.711	388.382
Eiendomsdrift, finansiell tjenesteyting	1.115.781	1.337.992
Handel, hotell og restaurantvirksomhet	105.891	96.833
Industri og bergverk	17.305	47.898
Personmarked	5.932.202	5.757.901
Primærnæring	174.026	184.777
Tjenesteytende næring ellers	278.510	274.952
Transport og kommunikasjon	49.898	38.438
Sum utlån og garantier til kunder	8.519.324	8.138.029

I tillegg kommer utlån til personmarkedet formidlet til EBK på 1.835.205 pr. 31.12.19 og 1.764.466 pr 31.12.18. Spesifikasjon av garantier er vist i note 32.

Geografisk fordeling av utlån, ubenyttede kreditter og garantier:

	2019	2018
Melhus	2.762.909	2.723.062
Trondheim	4.633.540	4.075.025
Trondheimsregion for øvrig	669.163	941.396
Andre utenfor regionen	453.712	398.546
Sum	8.519.324	8.138.029

Klæbu er fra og med 2019 inkludert i Trondheim.

Forfallstruktur utlån til kunder

	Ikke forfalt	Forfalt 0-30 dg	Forfalt 31-90 dg	Misligholdt, forfalt over 90 dg	Sum
Utlån til kunder 2018	7.257.419	137.229	69.130	76.320	7.540.098
Utlån til kunder 2019	7.628.855	182.686	22.238	45.171	7.878.950

Det er foretatt tapsavsetninger etter IFRS 9. Volum og endring mellom de ulike stegene, samt nedskrivninger og tapsavsetninger fremkommer i note 11. Forfalte utlån følges opp og det vurderes tiltak fortløpende. Hoveddelen av disse engasjementene bringes i orden etter kort tid. Det er stilt samme type sikkerheter for engasjement som er forfalt, som den øvrige utlånsportefølje. Innslaget av blacolån anses ubetydelig for engasjement som er forfalt, tilsvarende som for den øvrige portefølje. Andre finansielle eiendeler (obligasjoner, pengemarkedsfond og finansielle derivater, jfr. notene 16, 17 og 22) er ikke forfalt og det er heller ikke stilt sikkerheter for disse eiendelene. Ved plassering i slike eiendeler blir derfor størrelse og soliditet på utsteder vurdert fremfor eventuell historisk avkastning, jfr. markedsrisiko.

Sikkerheter

Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjon. Sikkerheter kan for eksempel være i form av fysisk sikkerhet, garantier eller avtaler om motregning. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan for eksempel være næringseiendom, boliger, varelager, driftstilbehør og/eller fordringer. I en del tilfeller benyttes også realkausjoner og simple kausjoner. Ved vurdering av sikkerhetenes verdi på BM legges til grunn en forventet realisasjonsverdi, noe som innebærer bruk av reduksjonsfaktorer. Sikkerhet på

BM er i hovedsak eiendom og varige driftsmidler. For næringseiendom er standard reduksjonsfaktor 20 %, mens på øvrige sikkerheter i utgangspunktet 50%. På PM er sikkerhet i all hovedsak boligeiendom og her en standard reduksjonsfaktor på 20%. For oppdatering av markedsverdier foretas kvartalsvis vask mot Eiendomsverdi. Vi har gjennom året ikke tiltrådt pantesikkerheter. Type sikkerhet og andel sikkerhetsdekning/belåningsgrad er også grunnlag for LGD og beregning av størrelse på tapsavsetningene.

Nedenfor vises fordeling av engasjement innenfor ulike intervaller av sikkerhetsdekning fordelt på de ulike risikoklasser i modellen. Sikkerhetsdekning beregnes ut fra markedsverdi på sikkerheter hensyntatt reduksjonsfaktor, delt på engasjementsstørrelse. For eksempel vil et boliglån med 80% finansiering ha en sikkerhetsdekning på 100% når standard reduksjonsfaktor på 20% benyttes.

Fordeling sikkerhetsdekning PM 2019:

Risikokl.	0%	0-25%	25-50%	50-75%	75-100%	100-125%	125-150%	>150%	Total
1-3	0,06 %	0,19 %	0,15 %	0,77 %	12,25 %	45,02 %	13,47 %	10,53 %	82,44 %
4-7	0,03 %	0,00 %	0,10 %	0,02 %	2,73 %	7,79 %	1,31 %	0,96 %	12,94 %
8-10	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,94 %	2,20 %	0,48 %	0,38 %	4,01 %
11	0,01 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,06 %	0,23 %	0,00 %	0,00 %	0,29 %
12	0,02 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,27 %	0,00 %	0,00 %	0,29 %
Uklass.	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,02 %	0,02 %
Totalt	0,12 %	0,19 %	0,25 %	0,80 %	15,98 %	55,51 %	15,26 %	11,89 %	100,00 %

Fordeling sikkerhetsdekning PM 2018:

Risikokl.	0%	0-25%	25-50%	50-75%	75-100%	100-125%	125-150%	>150%	Total
1-3	0,10 %	0,09 %	0,28 %	0,69 %	11,61 %	46,45 %	13,73 %	9,99 %	82,95 %
4-7	0,03 %	0,01 %	0,10 %	0,02 %	3,38 %	6,93 %	1,60 %	0,92 %	13,01 %
8-10	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,63 %	1,94 %	0,42 %	0,31 %	3,30 %
11	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,28 %	0,16 %	0,00 %	0,44 %
12	0,02 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,26 %	0,00 %	0,00 %	0,28 %
Uklass.	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,02 %	0,00 %	0,02 %
Totalt	0,15 %	0,09 %	0,39 %	0,71 %	15,62 %	55,86 %	15,94 %	11,22 %	100,00 %

Fordeling sikkerhetsdekning BM 2019:

Risikokl.	0%	0-25%	25-50%	50-75%	75-100%	100-125%	125-150%	>150%	Total
1-3	1,71 %	0,01 %	0,04 %	0,00 %	0,20 %	4,91 %	3,35 %	7,55 %	17,76 %
4-7	0,01 %	0,04 %	0,01 %	0,29 %	4,09 %	19,66 %	10,32 %	24,64 %	59,05 %
8-10	0,01 %	0,00 %	0,04 %	0,11 %	3,06 %	11,78 %	5,28 %	0,95 %	21,22 %
11	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,04 %	0,84 %	0,06 %	0,10 %	1,03 %
12	0,00 %	0,00 %	0,19 %	0,00 %	0,03 %	0,55 %	0,00 %	0,07 %	0,84 %
Uklass.	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,07 %	0,01 %	0,09 %
Totalt	1,74 %	0,04 %	0,28 %	0,40 %	7,41 %	37,72 %	19,08 %	33,33 %	100,00 %

Fordeling sikkerhetsdekning BM 2018:

Risikokl.	0%	0-25%	25-50%	50-75%	75-100%	100-125%	125-150%	>150%	Total
1-3	1,86 %	0,00 %	0,22 %	0,10 %	0,41 %	5,85 %	2,05 %	5,84 %	16,34 %
4-7	0,01 %	0,01 %	0,56 %	0,71 %	3,46 %	16,08 %	15,96 %	16,11 %	52,89 %
8-10	0,00 %	0,00 %	0,23 %	0,61 %	3,32 %	12,12 %	7,06 %	4,86 %	28,20 %
11	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,20 %	0,40 %	0,15 %	0,00 %	1,09 %	1,83 %
12	0,02 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,30 %	0,22 %	0,16 %	0,03 %	0,73 %
Uklass.	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Totalt	1,90 %	0,01 %	1,01 %	1,62 %	7,89 %	34,43 %	25,23 %	27,91 %	100,00 %

Eika Boligkreditt

Bankens netto utlån til kunder utgjør 7.879 mill. kr. pr. 31.12.2019. I tillegg hadde banken på samme tidspunkt formidlet utlån på 1.835 mill. kr. til Eika BoligKreditt AS (EBK). Tilsvarende portefølje i fjor var 1.764 mill. kr. Bankens rente/provisjon fra EBK utgjorde 12,8 mill. kr. i 2019 mot 12,9 mill. kr. i fjor.

EBK er eid av 64 selvstendige norske sparebanker (Eika-bankene), samt OBOS BBL. Bankens eierandel i EBK er 2,15%, mens banken eier 2,31% av Eika Gruppen AS. Banken opererer som en agent/formidler for EBK, og er kundens (låntagers) kontaktpunkt i forhold til boliglånet. Selve låneavtalene inngås imidlertid mellom kunden og EBK. EBK tilbyr sparebankens kunder 1. prioritets pantelån innenfor 60% av verdigrunnlaget. Dersom det er aktuelt med finansiering utover dette, må slik finansiering ytes av banken eller andre. Fra og med 2020 kan pantelån innenfor 75% av verdigrunnlaget plasseres i EBK.

Bakgrunnen for at boliglån viderefremmes til EBK, er primært at EBKs finansieringsform gir muligheter for å finansiere utlånsvirksomheten gjennom innhenting av kapital fra verdipapirmarkedet på mer gunstige vilkår enn hva Eika-bankene ellers ville oppnådd. Videre vil både finansieringsbehovet og egenkapitalbehovet reduseres for banken.

EBK startet sin utlånsvirksomhet som ordinært kredittforetak i februar 2005, og har nå en utlånsportefølje på ca 85 mrd som er finansiert med obligasjoner med fortrinnsrett. EBK fikk i 2007 konsesjon som kredittforetak med rett til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Obligasjoner med fortrinnsrett har sikkerhet i EBKs samlede utlån.

Distribusjonsavtalen omhandler blant annet fastsettelsen av provisjoner og garantier banken må stille overfor EBK. Provisjon beregnes som kundens utlånsrente minus EBKs innlånsrente inkludert en margin.

Banken stiller i tillegg følgende garantier overfor EBK, jfr. note 32:

- Saksgaranti ved at banken garanterer i form av selvskyldner for ethvert tap som EBK blir påført som følge av at banken ikke overholder sine plikter til å produsere relevante dokumenter og etablere rettsvern for de tilhørende sikkerheter for lånet.
- Tapsgaranti for 80% av ethvert tap som konstateres som følge av misligholdte lån og som ikke dekkes av sikkerheten. Tapsgarantien er begrenset til 1% av låneporteføljen banken har i EBK.

Ved en måneds mislighold har EBK rett til å gjøre tapsgarantien og eventuelt saksgarantien gjeldende. Banken plikter i en slik situasjon å velge mellom å

- Innbetale utestående terminforfall med påløpte renter og gebyrer. Garantien vil ikke bli nedskrevet. Banken kan søke regress hos kunden. Lånet i EBK løper videre.

- Innbetale det fulle garantibeløp til EBK. Banken er etter dette frigjort fra taps- og saksgarantiforpliktelsen nyttet til det aktuelle utlån. Hvis lånet går til inkasso og hvis det skulle bli aktuelt å realisere pantet, vil bankens ansvar avhenge av hvilken pris som oppnås ved salget.
- Banken overtar de rettigheter og forpliktelser som EBK har etter låneavtalen for en kjøpesum tilsvarende debitors innfrielse av lånet. Under dette alternativet innfrir banken lånet i EBK og tar lånet i egne bøker.

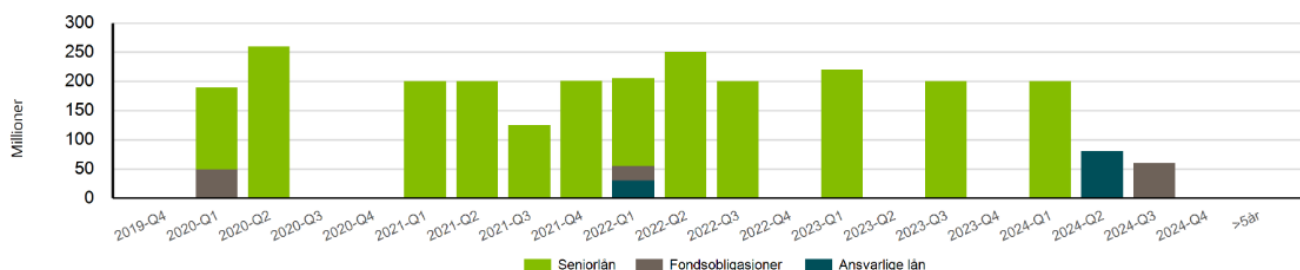
Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke kan overholde sine betalingsforpliktelser når disse forfaller, eller erstatte innskudd når disse trekkes ut, med den konsekvens at banken misligholder forpliktelsene til å innfri innskudd og lån. Banken måler og styrer likviditetsrisikoen opp mot styrefastsatt policy. Det er etablert rammer innen følgende områder:

- LCR
- Likviditetsrammer
- Stresstest
- Fremmedfinansiering (krav til likviditetsbeholdning målt i forhold til forfall på fremmedfinansiering)
- Konsentrasjonsrisiko (konsentrasjon i forfall på fremmedfinansiering)
- Innskudd (målsetting omkring innskuddsdekning)

LCR tar for seg viktigheten av å ha en beholdning av likvide eiendeler av høy kvalitet for å overleve en stressperiode på 30 dager. Fra og med 1.januar 2018 er det et minimumskrav til LCR på 100 %. Banken er betydelig over dette minimumskravet. Banken benytter Finanstilsynet veiledning i forbindelse med fastsettelse av poster og beregning av indikatorene. Banken har arbeidet bevisst med å skaffe langsiktig funding, bedre innskuddsdekningen og sikre trekkrettigheter.

Forfallsstruktur på dagens låneportefølje:

Det er etablert rammer som begrenser bankens kortsiktige likviditetsforfall innenfor ulike tidsperioder. Utlån skal finansieres med innskudd fra kunder, ansvarlig kapital og langsiktige innlån. Innskuddsdekningen (innskudd i % av utlån) er viktig for likviditeten og er ved årsskiftet i år på 68,1%, mot 71,7% i fjor. Bankens innskuddsdekningsmål er på 70% og det er satt i verk tiltak for å øke innskuddsdekningen utover 2020. Banken har dessuten et måltall på at langsiktig finansiering skal være minimum 75 % av fremmedfinansiering, denne var pr. 31.12.19 på 83% som i fjor. Banken har etablert en beredskapsplan for likviditetsstyring under en finansiell krise. Det utføres i den forbindelse stresstester som viser bankens behov for likviditetsreserve med utgangspunkt i fremtidsscenarioer knyttet til lavkonjunktur. Banken har definert rammer for hvor lang tid banken skal kunne driftes uten tilførsel av kapital gitt definerte stressituasjoner og med en definert minimumsbeholdning av likviditet.

Likviditet stresses ut fra tre typer kriser, med ulike scenarier:

- Bankkrise (utfordrende og meget utfordrende scenario)
- Markedskrise (utfordrende og meget utfordrende scenario)
- Kombinert krise (Ekstremt scenario)

Styret vurderer bankens likviditet som betryggende, jfr. årsberetning, med gode relasjoner til aktører i pengemarkedet, samt at banken har ubenyttete trekkrettigheter på 250 mill. kr., som i fjor.

Det er stilt sikkerhet i bankens eiendeler (obligasjoner) for mulig låneopptak i Norges Bank på til sammen 237 mill. kr., som i sin helhet er ledig likviditetsbuffer ved årsskiftet.

Ansvar for bankens daglige likviditetsstyring er lagt hos økonomiavdelingen. Avdelingen følger daglig opp bankens kontantstrøm for å påse at daglige utbetalinger kan gjennomføres. Som et ledd i likviditetsstyringen forvalter også økonomiavdelingen bankens portefølje av likviditet i samarbeid med Eika Kapitalforvaltning. Inkludert i denne porteføljen er også likvide verdipapirer som raskt kan tas i bruk som likviditet ved uventede innvirkninger på bankens kontantstrøm.

Beløpene i tabellene under er kontraktsfestede nominelle kontantstrømmer, og vil derfor ikke være avstembar mot beløpene presentert som lån, finansielle derivater og innskudd i balansen.

Restløpetid pr. 31.12.2019		Inntil	Fra 1 til 3	Fra 3 mnd.	Fra 1 til 5		
	Gj. sn. rente	1 mnd.	mnd.	til 1 år.	år	Over 5 år	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner		25.779					25.779
Innskudd fra og gjeld til kunder	1,26 %	4.851.579	21.882	475.939			5.349.399
Sertifikater og obligasjonsgjeld			155.489	299.126	2.020.659		2.475.274
Ansvarlig lånekapital		0	1.044	3.132	122.078		126.254
Annen gjeld			8	25.601	128	160	25.897
Leieforpliktelse		378	0	1.135	6.056	23.268	30.459
Finansielle derivater netto oppgjør							0
Finansielle derivater brutto oppgjør		190	115	918	4.994	599	6.816
Sum utbetalinger		4.877.926	178.538	805.851	2.153.915	24.027	8.039.879
<i>Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)</i>		<i>124</i>	<i>77</i>	<i>601</i>	<i>3.266</i>	<i>365</i>	

Restløpetid pr. 31.12.2018		Inntil	Fra 1 til 3	Fra 3 mnd.	Fra 1 til 5		
	Gj. sn. rente	1 mnd.	mnd.	til 1 år.	år	Over 5 år	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner		29.187					29.187
Innskudd fra og gjeld til kunder	1,14 %	5.062.720	41.628	265.196	24.561		5.394.105
Sertifikater og obligasjonsgjeld		954	203.142	230.598	1.738.923		2.173.617
Ansvarlig lånekapital		0	1.241	3.723	151.645		156.609
Annen gjeld			35.529	23.412			58.941
Finansielle derivater netto oppgjør							0
Finansielle derivater brutto oppgjør		159	96	765	4.162	500	5.682
Sum utbetalinger		5.093.020	281.636	523.694	1.919.291	500	7.818.141
<i>Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)</i>		<i>103</i>	<i>64</i>	<i>501</i>	<i>2.718</i>	<i>304</i>	

Markedsrisiko

Kursrisiko på verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner, sertifikater og egenkapitalpapirer som banken har investert i. Banken har etablert rammer for investeringer. Rammene for investeringer i verdipapirer (utover likviditetsplassering) er uendret siste 12 mnd. En eventuell endring i eksisterende eksponering skal godkjennes av bankes styre. Banken har en lite risikoeksponert verdipapirportefølje. Obligasjonsporteføljen forvaltes av Eika Kapitalforvaltning. 60% av denne porteføljen har en rating på AAA og ytterligere 22% er ratet med A eller AA. 96% av pengemarkedsporteføljen er plassert i pengemarkedsfond med lav risiko (jfr. Verdipapirfondenes Forening), det vil si bl.a. at rating er over A-. Det er bevisst plassert hos aktører av en viss størrelse, og som forventes å være likvid i krisesituasjoner. Banken har

utarbeidet en egen markedspolicy, og som skal være med å redusere risiko for tap. Banken har tidligere vært med på noen få emisjoner i andre Eika-banker, der egenkapitalbevis i en bank gjenstår i porteføljen.

En stresstest på pengemarked- og obligasjonsporteføljen med et stressnivå på 2% utgjør 1,2 mill kr. mot 1,1 mill. kr. i fjor.

Renterisiko

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Risikoen oppstår hovedsakelig fra fastrenteutlån og finansiering med fastrente. Banken måler renterisiko som resultateffekten ved et parallelt skift i rentekurven. Risikoen for ikke-parallele skift er dekket gjennom begrensinger på maksimal eksponering.

Det aller meste av bankens utlån løper med flytende rente som følger markedets renteutvikling. Tilsvarende har banken innskudd med flytende rente. I den grad banken har utlån med fast rente søker man å balansere innlånsiden ved bruk av derivatavtaler, slik at størrelse og renteavtaler på lån og innlån med ulike løpetider er i rimelig balanse.

Vår obligasjonsportefølje og andre innlån er til flytende rente, jfr. note 24. Innlån fra markedet gjøres til 3-måneders nibor pluss margin som gjelder på det tidspunkt innlån tas opp. Det søkes å ha flere opptak/forfall gjennom året slik at gjennomsnittlig margin gir minst mulig svingninger.

En økning i renter vil medføre at både inntektssiden og kostnadssiden går opp. Dersom rentenivået (gjennomsnittlig rente for de ulike rentebærende elementene) hadde vært 1% høyere ville dette medført et økt resultat i størrelsesorden 6,6 mill. kr. etter skatt. Dette er under forutsetning av at både rente på utlån og innlån kan økes like mye samtidig. Det er dog ulike varslingsfrister på utlån og innskudd som må hensyntas ved renteendringer.

Banken har økt den relative rentenettoen i 2019 som i hovedsak skyldes at utlånsrentene er økt mer enn innskuddsrentene. 3-måneders nibor er gjennom året økt fra 1,27% til 1,84% og medfører økte fundingkostnader som motvirker effekten av økte utlånsrenter. Motsatt effekt har inngangen i kredittspreader som følge av redusert kredittrisiko og bedring i det internasjonale finansmarkedet. I sum har fundingkostnadene økt gjennom året, men økt utlånsrente og volumvekst i utlånsporteføljen gjør at sum rentenetto i kroner er økt.

Hvis det i rentenettoen hadde vært hensyntatt renter av pengemarkedsfond til virkelig verdi over resultat, ville rentenettoen vært på 1,84% i 2019 og 1,73% i 2018. Hvis vår rentenetto i år har vært 1,63% i stedet for 1,73% ville dette gitt et lavere resultat på 9,0 mill. kr., dvs. ca. 6,8 mill. kr. etter skatt.

Valutarisiko

Valutarisiko oppstår når man har eiendeler eller gjeld i utenlandsk valuta, der verdien eller forpliktelsen er avhengig av kursen på realisasjons- eller oppgjørstidspunktet. Banken har pr. 31.12.2019 liten valutarisiko. Denne består i beholdningen av utenlandske sedler som utgjør 0,3 mill. kr., mot 0,4 mill. kr. i fjor. Kurstap er uvesentlig.

4. Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger

Utarbeidelse av regnskap i overensstemmelse med generelt aksepterte regnskapsprinsipper krever at ledelsen i en del tilfeller tar forutsetninger og må anvende estimater og skjønsmessige vurderinger. Estimater og skjønsmessige vurderinger evalueres løpende, og er basert på historiske erfaringer og forutsetninger om fremtidige hendelser som anses sannsynlige på balansetidspunktet. Det er knyttet usikkerhet til de forutsetninger og forventninger som ligger til

grunn for anvendte estimater og skjønnsmessige vurderinger. Faktiske resultater kan avvike fra estimatene og forutsetningene.

Nedskrivning på utlån og garantier

For individuelt vurderte utlån og for grupper av utlån som er identifisert som usikre, foretas det en beregning for å fastslå en verdi på utlånet eller på grupper av utlån. Beregningen forutsetter at det benyttes størrelser som er basert på vurderinger, og disse påvirker kvaliteten i den beregnede verdi. Nedskrivningsvurderinger gjennomføres hvert kvartal.

Steg 3 tapsavsetninger utlån

Dersom det foreligger objektive bevis på at en verdireduksjon har inntruffet for utlån vurdert til amortisert kost beregnes tapet som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med utlånets opprinnelige effektive rentesats. Estimering av fremtidig kontantstrøm gjøres på grunnlag av erfaringsdata og skjønn relatert til sannsynlige utfall for blant annet markedsutvikling og konkrete forhold for det enkelte engasjement, herunder erfaringsdata for debtors evne til å håndtere en presset økonomisk situasjon. Ved verddivurderingen av nedskrivning på utlån hefter det usikkerhet ved identifiseringen av utlån som skal nedskrives, estimering av tidspunkt og beløp for fremtidige kontantstrømmer, samt verddivurdering av sikkerheter.

Steg 1 og 2 tapsavsetninger

Engasjementer som ikke er individuelt nedskrevet inngår i beregning av tapsavsetninger (IFRS 9 nedskrivninger) på utlån og garantier. Tapsavsetning beregnes på grunnlag av utviklingen i kundenes risikoklassifisering (som beskrevet i note 3) samt tapserfaring for de respektive kundegrupper (PD og LGD). Utover dette tillegges konjunktur- og markedsutvikling (makroforhold) som enda ikke har fått effekt på den nevnte risikoklassifisering vekt ved vurdering av nedskrivningsbehov på kundegrupper totalt. Den statistiske modellen for beregning av "Expected credit losses" (ECL) på engasjementene bygger på flere kritiske forutsetninger, herunder misligholdssannsynlighet, tap ved mislighold, forventet levetid på engasjementene og makro utvikling. På grunn av betydelig estimatusikkerhet er det krav til å vise sensitivitetsanalyser gitt endring i ulike parametere, dette fremgår av note 11.

Virkelig verdi for finansielle instrumenter

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked, fastsettes ved å bruke ulike verdsettelsesteknikker. I disse vurderingene søker banken i størst mulig grad å basere seg på markedsforholdene på balansedagen. Dersom det ikke er observerbare markedsdata gjøres antagelser om hvordan markedet vil prise instrumentet, for eksempel basert på prising av tilsvarende instrumenter. I verdsettelsene kreves det utstrakt bruk av skjønn, blant annet ved vurdering av kredittrisiko, likviditetsrisiko og volatilitet. En endring i en eller flere av disse faktorene kan påvirke fastsatt verdi for instrumentet. Virkelig verdi for finansielle instrumenter fremgår av note 22.

5 Renteinntekter og rentekostnader

Renteinntekter og lignende inntekter	2019	2018
Renter o.l. inntekter av utlån til og fordr. på kredittinst. vurdert til amortisert kost	2.437	1.737
Renter o.l. inntekter av utlån til og fordr. på kunder vurdrt til amortisert kost	276.916	245.679
Renter av obligasjoner vurdert til virkelig verdi over OCI	6.574	5.217
Sum renteinntekter og lignende inntekter	285.927	252.633
Rentekostnader og lignende kostnader		
Renter o.l. kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	1.091	2.118
Renter o.l. kostnader på innskudd fra kunder	67.681	59.875
Renter o.l. kostnader på utstedte verdipapirer	54.303	41.758
Renter o.l. kostnader på ansvarlig lånekapital	4.058	3.127
Andre rentekostnader	3.178	3.296
Sum rentekostnader og lignende kostnader	130.311	110.175
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	155.616	142.458

6 Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester

	2019	2018
Garantiprovisjon	1.938	2.328
Betalingsformidling	12.971	10.400
Provisjon salg av forsikring	12.999	8.927
Verdipapirforvaltning og omsetning	3.586	3.309
Provisjoner fra Eika Boligkreditt	12.818	12.906
Provisjoner Eika Kort/Entercard	1.040	1.145
Annet	2.452	2.811
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	47.804	41.825

Provisjonsinntekter (fra banktjenester) utgjør 21,6% av totale inntekter, mot 21,0% i fjor.

7 Netto verdiendring på finansielle instrumenter til virkelig verdi

	2019	2018
Utbytte	12.285	8.735
Netto verdiendring/renter på pmf til virkelig verdi over res.	9.620	5.357
Netto gevinster på valuta	1.061	1.105
Netto gevinster finansielle derivater	303	3.022
Gev./tap ved kjøp/salg av aksjer/obligasjoner	-559	576
Nto. gev. på finansielle instr. til virkelig verdi over res.	22.710	18.486

8 Andre driftsinntekter

	2019	2018
Leieinntekter	923	1.029
Andre driftsinntekter	0	533
Sum andre driftsinntekter	923	1.562

9 Lønn og administrasjonskostnader

9a Spesifikasjon av lønn og administrasjonskostnader	2019	2018
Lønn	37.671	37.179
Pensjonskostnader - innskuddsbasert	3.902	3.891
AFP/Pensjonskostnader - ytelsesbasert	881	747
Sosiale kostnader	9.624	9.348
Sum lønn og sosiale kostnader	52.078	51.165
Annonsekostnader		
Honorar eksterne tjenester	2.177	1.526
EDB-kostnader	11.851	9.471
Kontorrekvisita	361	317
Porto/telefon/datalinjer	1.645	2.108
Reisekostnader	401	456
Salgskostnader	3.791	3.799
Materiell kort, nettbank etc	1.096	1.126
Provisjoner	592	715
Sum administrasjonskostnader	21.914	19.518
Sum lønn og administrasjonskostnader	73.992	70.683

9b Godtgjørelser	2019	2018
Lønn til banksjef	1.659	1.616
Bonus banksjef	45	45
Godtgjørelse til banksjef	22	29
Pensjonspremie banksjef	818	1.102
Godtgjørelse til styret	666	615
Godtgjørelse til andre tillitsvalgte	90	106

Banksjef er med i bankens ordinære innskuddspensjonsordning. Banken har i tillegg en egen innskuddsbasert pensjonsdekning for banksjef som er forventet å gi en dekning på tilsammen inntil 66% av lønn fra fylte 62 år. Banksjef har ingen opsjonsavtale med banken om kjøp eller salg av egenkapitalbevis.

Godtgjørelser til ledelse	År	Lønn**	Bonus**	Pensjon**	Lån/kreditt*
Ragnar Torland	2019	1.681	45	818	650
(Banksjef)	2018	1.645	45	1.802	1.700
Turid Vøllan Riset	2019	1.181	37	161	3.900
Ass. banksjef	2018	1.131	33	154	4.000
Atle Morken	2019	1.128	37	112	2.700
Økonomisjef	2018	1.119	37	108	2.600
Rune Angvik	2019	799	31	108	3.100
Leder bedriftsmarked	2018				
Ragnvald Lenes	2019	1.009	35	107	2.500
Kredittsjef	2018	981	35	102	2.500

Godtgjørelser styremedl./

kontrollkomité	År	Lønn**	Bonus**	Pensjon**	Honorar	Lån/kred.*
Ståle Vandvik	2019	622	30	36	90	1.500
Ansattvalgt styremedlem	2018	610	30	35	54	1.600
Bjarne Berg, inkl. nærstående	2019				141	690
Styrets leder	2018				130	717
Bernt Gagnås, inkl. nærstående	2019				88	2.417
Nestleder	2018				82	3.500
Ann-Sølvi Valås Myhr	2019				88	0
Styremedlem	2018				80	0
Jo Temre	2019				87	0
Styremedlem	2018				84	0
Merethe Moum	2019				108	0
Styremedlem	2018				63	0
Sum styret	2019	622	30	36	602	4.607
Sum styret	2018	1.247	60	74	652	7.436

* Rentesubsidierte lån til ansatte ytes med maksimum 3.000 og etter ordinær kredittvurdering. Rentesats på rentesubsidierte lån til ansatte og banksjef er pr. 31.12. på 1,95%. Avdragsplan for lån til banksjef og andre ansatte følger vanlige retningslinjer for banken.

**Lønn er inkl. andre godtgjørelser. Pensjon er innbetalt pensjonspremie. Bonusordningen gjelder alle ansatte.

9c Utlån og garantier til tillitsvalgte og ansatte	2019	2018
Lån til styrets leder	690	717
Lån til generalforsamlings leder	892	0
Rentesubsidierte lån til ansatte	118.153	108.600

9d Antall ansatte

Antall årsverk/sysselsatte i bankvirksomheten er hhv 51 (53) og 54 (56) i 2019 (Tall for 2018 i parentes).

Totalt årsverk/sysselsatte er hhv. 55 (57) og 61 (63).

9e Honorar til revisor

	2019	2018
Lovpålagt revisjon	281	531
Andre attestasjonstjenester	0	32
Andre tjenester utenfor revisjonen	0	12
Andre tjenester levert av internrevisjon	257	12
Sum honorar til revisor	538	587

10 Andre driftskostnader

	2019	2018
Driftskostnader faste eiendommer	2.009	1.362
Leie lokaler	956	1.919
Maskiner/inventar	148	102
Revisjon/Finanstilsyn/Finans Norge etc	1.772	1.863
Kredittopplysninger/innkassobyrå	698	562
Reparasjon og vedlikehold maskiner og inventar	653	472
Formueskatt	1.492	200
Felleskostnader i Eika-regi	7.321	8.268
Øvrige driftskostnader	1.560	1.530
Sum andre driftskostnader	16.609	16.278

11 Tap på utlån og garantier

Konstaterte og anslåtte tap på utlån	2019	2018
Periodens endring i tapsavsetninger steg 1	-3.185	779
Periodens endring i tapsavsetninger steg 2	-2.096	-3.089
Periodens endring i tapsavsetninger steg 3	4.176	841
Konstatering mot tidligere nedskrivninger	1.205	1.655
Konstatering uten tidligere nedskrivninger	124	0
Periodens inngang på tidl. perioders konstaterte tap	-47	-101
Periodens tapskostnader	177	85

Tap anses som konstatert ved stadfestet akkord eller konkurs, ved at utleggsforretninger ikke har ført fram, ved rettskraftig dom, eller forøvrig ved at banken har gitt avkall på hele eller deler av engasjementet, eller at engasjementet vurderes som endelig tapt av banken. Konstaterte tap hvor banken fortsatt har et juridisk krav på kunden utgjør 4,1 mill.kr.

Utvikling tapsavsetninger til utlån, inkl. garantier og ubenyttede kredittrammer:

	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Total
Endring i tapsavsetninger privatmarkedet	12 mnd tap	Livstid tap	Livstid tap	nedskr.
Tapsavsetning pr. 01.01.18	1.106	3.250	2.152	6.508
<i>Overføringer 2018</i>				
Overføringer til steg 1	1.983	-1.983		-
Overføringer til steg 2	-37	37		-
Overføringer til steg 3		-8	8	-
Tilgang nye engasjementer i perioden	371	477	188	1.036
Avgang av engasjementer i perioden	-558	-376	-34	-968
Endret tapsavsetning i perioden for engasjementer som ikke er migrert	-2.130	1.913	-80	-297
Konstaterte tap			-120	-120
Tilbakeføring av tidligere nedskrivning			52	52
Andre justeringer	218	-350	-25	-157
Tapsavsetning pr. 31.12.18	953	2.960	2.141	6.054
<i>Overføringer 2019</i>				
Overføringer til steg 1	54	-1.623		-1.569
Overføringer til steg 2	-76	1.059		983
Overføringer til steg 3		-62	155	93
Tilgang nye engasjementer i perioden	38	16	384	438
Avgang av engasjementer i perioden	-162	-784	-49	-995
Endret tapsavsetning i perioden for engasjementer som ikke er migrert	-171	1.440	124	1.393
Konstaterte tap			-93	-93
Tilbakeføring av tidligere nedskrivning			26	26
Andre justeringer	235	63	95	393
Tapsavsetning pr. 31.12.19	871	3.069	2.782	6.723
Endring i tapsavsetninger bedriftsmarkedet	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Total
	12 mnd tap	Livstid tap	Livstid tap	nedskr.
Tapsavsetning pr. 01.01.18	1.710	18.133	2.937	22.780
<i>Overføringer 2018</i>				
Overføringer til steg 1	5.694	-5.694		-
Overføringer til steg 2	-349	349		-
Overføringer til steg 3		-42	42	-
Tilgang nye engasjementer i perioden	1.298	2.971	43	4.312
Avgang av engasjementer i perioden	-1.420	-6.554	-303	-8.277
Endret tapsavsetning i perioden for engasjementer som ikke er migrert	-4.600	6.268	2.491	4.159
Konstaterte tap			-1.937	-1.937
Tilbakeføring av tidligere nedskrivning			350	350
Andre justeringer	309	-94	166	381
Tapsavsetning pr. 31.12.18	2.642	15.337	3.789	21.768
<i>Overføringer 2019</i>				
Overføringer til steg 1	306	-2.386		-2.080
Overføringer til steg 2	-244	1.528		1.284
Overføringer til steg 3	-1	-998	1.472	473
Tilgang nye engasjementer i perioden	391	264	1.289	1.944
Avgang av engasjementer i perioden	-1.243	-2.654	-1.168	-5.065
Endret tapsavsetning i perioden for engasjementer som ikke er migrert	647	-2.296	3.087	1.438
Konstaterte tap			-1.236	-1.236
Tilbakeføring av tidligere			98	98
Andre justeringer	794	339	653	1.786
Tapsavsetning pr. 31.12.19	3.292	9.134	7.983	20.409

Det forventes at endring mellom stegene vil bli lavere og mindre volatil etter at oppdatering av RKL-modellen tas i bruk i starten av 2020. Tettere og mer målrettet oppfølging av engasjementene gjør at endring mellom stegene er blitt og forventes også enda lavere fremover. Engasjement med svært god sikkerhet plasseres i stige 1 selv om de er individuelt vurdert. For banken gjelder dette kun engasjement mot Norges Bank og andre kredittinstitusjoner.

Sum tapsavsetninger i balansen:

	2019	2018
Bokført som reduksjon av fordring til kredittinstitusjoner	2	2
Bokført som reduksjon av utlån til kunder	26.270	26.188
Bokført som avsetning (gjeld i balansen)	860	1.629
Tapsavsetning	27.132	27.819

Utvikling i brutto engasjement, inkl. garantier og ubenyttet kredittrammer:

	Steg 1 tap 12. mnd.	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt eng.
Privatengasjement				
Brutto engasjement pr.01.01.18	5.009.206	298.203	19.511	5.326.920
Overføringer til steg 1	160.603	-160.603		-
Overføringer til steg 2	-159.584	159.584		-
Overføringer til steg 3		-1.323	1.323	-
Tilgang engasjementer	1.398.708	69.908	105	1.468.721
Andre endringer i perioden for engasjementer som ikke er migrert (inkl. avgang)	-1.120.397	-15.746		-1.136.143
Brutto engasjement pr. 31.12.18	5.288.536	350.023	20.939	5.659.498
Overføringer til steg 1	130.647	-130.647		-
Overføringer til steg 2	-122.721	122.721		-
Overføringer til steg 3		-156	156	-
Tilgang engasjementer	1.544.464	103.181		1.647.645
Andre endringer i perioden for engasjementer som ikke er migrert (inkl. avgang)	-1.279.783	-111.650	-742	-1.392.175
Brutto engasjement pr. 31.12.19	5.561.143	333.472	20.353	5.914.968
Bedriftsengasjement				
Brutto engasjement pr.01.01.18	1.971.373	508.324	36.570	2.516.267
Overføringer til steg 1	372.789	-372.789		-
Overføringer til steg 2	-154.638	154.638		-
Overføringer til steg 3		-7.043	7.043	-
Tilgang engasjementer	499.632	118.437	2.319	620.388
Andre endringer i perioden for engasjementer som ikke er migrert (inkl. avgang)	-702.271	54.937	-10.790	-658.124
Brutto engasjement pr. 31.12.18	1.986.885	456.504	35.142	2.478.531
Overføringer til steg 1	123.009	-123.009		-
Overføringer til steg 2	-97.402	97.402		-
Overføringer til steg 3		-21.782	21.782	-
Tilgang engasjementer	676.160	99.049	28	775.237
Andre endringer i perioden for engasjementer som ikke er migrert (inkl. avgang)	-506.816	-101.164	-5.432	-613.412
Brutto engasjement pr. 31.12.19	2.181.836	407.000	51.520	2.640.356

Det foreligger engasjement i Steg 3 som etter en individuell vurdering antas at sikkerhetsdekning overstiger engasjementets størrelse, og at det ikke foreligger grunnlag for tapsavsetning. Dette er engasjement på til sammen 11,8 mill som det foreligger avtaler med 3. part som medfører full innfrielse, eller er sikret med pant i eiendom.

Sensitivitetsanalyser

Den statistiske modellen for beregning av "Expected credit losses" (ECL) på engasjementene bygger på flere kritiske forutsetninger. Banken har følgelig reprodusert tapsestimater gitt endringer i sentrale forutsetninger med formål å illustrere hvordan tapsestimatene påvirkes i gitte scenarier.

Basis

Nedskrivninger i steg 1 og 2 som beregnet i nedskrivningsmodellen.

Scenario 1: Ingen påvirkning fra makromodell

Scenarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en konstant "forventning til fremtiden". Det betyr at scenarioet beskriver en forventning om "ingen endringer i økonomien" frem i tid. Scenarioet kan med fordel benyttes til å vurdere konsekvensene av framtidsforventningene i de geografiske områder eller bransjer, som har større justeringer.

Scenario 2: Full løpetid på alle avtaler

Scenarioet behandler alle fasiliteter med full løpetid og simulere hvordan nedskrivningen vil endres hvis alle fasiliteter anvender kontraktuell løpetid. Nedskrivningsmodellen benytter ellers for steg 1 ett års løpetid og for steg 2 en gjennomsnittlig forventet løpetid ved beregning av nedskrivninger.

Scenario 3: PD 12 mnd. økt med 10 %

Endringen, som følge av en 10 % stigning i sannsynligheten for default scenarioet, viser effekten ved en isolert stigning i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordeling og justering av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Scenarioet gjenberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolert endringer av PD 12 mnd.

Scenario 4: PD 12 mnd. redusert med 10 %

Endringen, som følge av et 10% fall i sannsynligheten for default scenarioet, viser effekten ved et isolert fall i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordelingen og justering av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Scenarioet gjenberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolert endringer av PD 12 mnd.

Scenario 5: LGD justert til å simulere 30 % fall i boligpriser

LGD, tap gitt mislighold, er endret slik at det simulerer en nedgang i boligpriser på 30 %, noe som vil gi betydelige tap ved realisasjon.

Resultatførte tap på utlån, kreditter og garantier

		Basis	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4	Scenario 5
Steg 1	PM	871	610	717	666	567	1.415
	BM	3.292	3.529	4.339	3.826	3.216	3.540
Steg 2	PM	3.069	2.292	2.232	2.453	1.804	5.679
	BM	9.134	9.774	10.273	10.431	9.296	9.846

Misligholdte og tapsutsatte engasjement

	31.12.19			31.12.18		
	PM	BM	Total	PM	BM	Total
Tapsutsatte engasjement før individuelle tapsnedskrivninger (brutto)						
Misligholde engasjement over 90 dg	24.341	20.830	45.171	12.848	63.472	76.320
Ikke misligholde tapsutsatte engasjement	12.115	14.587	26.702	-	28.423	28.423
Sum eng. før individuelle tapsnedskr.	36.456	35.417	71.873	12.848	91.895	104.743
Individuelle tapsnedskrivninger						
Misligholde eng. over 90 dg	783	5.738	6.521	2.141	1.197	3.338
Ikke misligholde tapsutsatte eng.		4.245	4.245		2.592	2.592
Sum individuelle tapsnedskr. (steg 3)	783	9.983	10.766	2.141	3.789	5.930
Tapsutsatte engasjement før individuelle tapsnedskrivninger (netto)						
Misligholde engasjement over 90 dg	23.558	15.092	38.650	10.707	62.275	72.982
Ikke misligholde tapsutsatte engasjement	12.115	10.342	22.457	-	25.831	25.831
Sum eng. etter individuelle tapsnedskr.	35.673	25.434	61.107	10.707	88.106	98.813

Et engasjement vurderes som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalt termin innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er dekket innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket.

Et tapsutsatt engasjement er engasjement med nedskrivning hvor kundens økonomiske situasjon innebærer en sannsynlighet for at tap vil materialisere seg på et senere tidspunkt, uavhengig av om engasjementet er misligholdt eller ikke.

12 Betalbar skatt / Utsatt skatt

Resultat og skattepliktig inntekt	2019	2018
Resultat før skatter	125.283	105.952
Renter tilordnet fondsobligasjonsinvestorer	-5.121	-3.880
Ikke fradragsberettigede kostnader/ sk.pl. innt.	973	436
Permanente forskjeller verdipapir/fin. derivater	-11.278	-7.440
Sum	109.858	95.068
Endringer midlertidige forskjeller	-19.704	802
Endring i forskjeller som ikke inngår i utsatt skatt	0	0
Endringer midlertidige forskjeller ført mot utvidet resultat	-367	-3.022
Skattepliktig inntekt	89.787	92.848
Beregnet betalbar skatt (25%)	22.616	23.212
Endring utsatt skattefordel	4.926	-200
Endring utsatt skattefordel ført mot utvidet resultat	159	1.059
Avvik skatt forrige år (+ for lite / - for mye)	0	-433
Årets skattekostnad	27.701	23.639
<i>Effektiv skattesats</i>	<i>22 %</i>	<i>22 %</i>
Betalbar skatt i balansen		
Betalbar skatt i skattekostnaden	22.616	23.212
Skattevirkning av emisjonskostnader	0	0
Formuesskatt	820	200
Betalbar skatt i balansen	23.436	23.412

Formuesskatt er i klassifisert som annen driftskostnad.

Beregning utsatt skatt

Ved utgangen av regnskapsåret eksisterer det midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Det er beregnet utsatt skatt/skattefordel på grunnlag av disse forskjellene. Disse reverseres i hovedsak over en periode på mer enn 1 år.

Utsatte skattefordeler	2019	2018
IFRS 9 Tapsavsetning utlån/impl. 01.01	0	-14.090
Finansielle derivater	-63	-367
Andre verdipapirer enn aksjer	-422	-154
Skattereduserende midl. forskj. anleggsmidler	-2.558	-1.902
Underkurs obligasjoner		-6.252
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-3.043	-22.765
Underkurs obligasjoner	350	0
IFRS 9 Fastrentelån/ impl. 01.01.	0	367
Netto skattereduserende midl. forskjeller	-2.693	-22.398
Balansført utsatt skattefordel	673	5.599
Skattesats	25%	25%

Skattekostnad på poster i utvidet resultat

	2019		
	Før skatt	Skatt	Etter skatt
Endring i verdi aksjer ført mot utvidet resultat	531	-	531
Endring i verdi obligasjoner ført mot utvidet res.	-269	67	-202
Endring i verdi fastrenteutlån	-367	92	-274
Utvidet resultat før/etter skatt	-105	159	55

	2018		
	Før skatt	Skatt	Etter skatt
Endring i verdi aksjer ført mot utvidet resultat	16.801	-	16.801
Endring i verdi obligasjoner ført mot utvidet res.	-1.218	305	-914
Endring i verdi fastrenteutlån	-3.022	756	-2.266
Utvidet resultat før/etter skatt	12.561	1.060	13.622

13 Resultat pr. egenkapitalbevis

	2019	2018
Resultat	92.462	78.433
Egenkapitalbeviserens andel av resultatet	41,0 %	42,6 %
Resultat pr. egenkapitalbevis pr. 31.12.	13,64	12,03
Resultat pr. gj.snittlig antall egenkapitalbevis	13,64	12,03
Foreslått utbytte pr. egenkapitalbevis	10,00	9,00

Forslag til utbytte for 2019 er kroner 10,0 pr. egenkapitalbevis. Utbytte for 2019 blir da totalt 27,8 mill. kr. og er ihht. IFRS ikke definert som gjeld på årsavslutningstidspunktet, men inngår i bankens egenkapital pr. 31.12.19. Forslaget gir en overføring til utjevningsfond på kroner 3,64 pr. egenkapitalbevis, totalt 10,1 mill. kr. Utbytte utbetales som egenkapitaleierens andel av overskuddet, og blir delt på eiere av egenkapitalbevis pr. 05.03.2020 (ved fastsettelse av regnskapet).

Utbytte for 2018 på kr 9,00 pr. egenkapitalbevis ble vedtatt i generalforsamling 07.03.19 og utbetalt 28.03.19. Utbetalt utbytte i 2018, for regnskapsåret 2017, var kr. 8,50 pr. egenkapitalbevis, totalt 23,6 mill. kr. Årets gaveavsetning er foreslått til 850 som i fjor.

14 Fordringer på sentralbanker og andre

 kredittinstitusjoner	2019	2018
Fordring på Norges Bank	58	37
Utlån til og fordringer på andre banker	87.780	146.679

15 Segmenter

	2019			
	PM	BM	Ufordelt	Sum
Renteinntekter og lignende inntekter	176.696	100.449	8.782	285.927
Rentekostnader og lignende kostnader	95.200	35.111		130.311
I Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	81.496	65.338	8.782	155.616
<i>Rentenetto i forhold til utlån</i>	<i>1,45 %</i>	<i>3,10 %</i>		<i>2,02 %</i>
Nto. Provisjonsinnt. og innt. fra banktjenester	12.818	1.938	27.576	42.332
Andre driftsinntekter			23.633	23.633
II SUM driftsinntekter	94.314	67.276	59.992	221.581
Lønn og generelle administrasjonskostnader	11.400	5.252	57.340	73.992
Andre driftskostnader			21.681	21.681
III Sum driftskostnader	11.400	5.252	79.021	95.673
Tap på utlån og garantier	433	-256		177
Tap i prosent	0,00 %	0,00 %		0,00 %
Andel av resultat tilknyttet selskap/gevinster			-448	-448
IV Driftsresultat før skatt	82.481	62.280	-19.477	125.283
Skatt på ordinært resultat			27.701	27.701
V Resultat av ordinær drift etter skatt	82.481	62.280	-47.178	97.582

	2018			
	PM	BM	Ufordelt	Sum
Renteinntekter og lignende inntekter	152.379	93.300	6.954	252.633
Rentekostnader og lignende kostnader	79.597	30.578		110.175
I Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	72.782	62.722	6.954	142.458
<i>Rentenetto i forhold til utlån</i>	<i>1,38 %</i>	<i>3,06 %</i>		<i>1,94 %</i>
Nto. Provisjonsinnt. og innt. fra banktjenester	12.973	2.328	21.135	36.436
Andre driftsinntekter			20.359	20.359
II SUM driftsinntekter	85.755	65.050	48.448	199.253
Lønn og generelle administrasjonskostnader	11.400	5.877	53.406	70.683
Andre driftskostnader			19.771	19.771
III Sum driftskostnader	11.400	5.877	73.177	90.455
Tap på utlån og garantier	647	-562		85
Tap i prosent	0,00 %	0,00 %		0,00 %
Andel av resultat tilknyttet selskap/gevinster			-2.759	-2.759
IV Driftsresultat før skatt	73.708	59.735	-27.489	105.953
Skatt på ordinært resultat			23.639	23.639
V Resultat av ordinær drift etter skatt	73.708	59.735	-51.128	82.314

	Privatmarked		Bedriftsmarked		Totalt	
	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18
Utlån og fordringer på kunder	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18
Kasse-/drifts- og brukskreditter	916.375	972.443	96.212	88.074	1.012.587	1.060.517
Byggelån	61.058	77.895	218.649	206.634	279.707	284.529
Nedbetalingslån	4.778.641	4.397.069	1.808.015	1.797.983	6.586.656	6.195.052
Sum brutto utlån og fordringer på kunder	5.756.074	5.447.407	2.122.876	2.092.691	7.878.950	7.540.098
-Individuelle nedskrivninger	2.769	2.141	7.996	3.789	10.765	5.930
-Avsetning tap ihht IFRS 9	3.896	3.864	11.609	16.411	15.505	20.275
Sum netto utlån og fordringer på kunder	5.749.409	5.441.402	2.103.271	2.072.491	7.852.680	7.513.894
Utlån formidlet til Eika Boligkreditt	1.835.205	1.764.466	0	0	1.835.205	1.764.466
Sum netto utlån inkl. Eika Boligkreditt	7.584.614	7.205.868	2.103.271	2.072.491	9.687.885	9.278.360

15b Fordeling av innskudd	Privatmarked		Bedriftsmarked		Totalt	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Innskudd fullt dekket av garantiordningen	3.592.092	3.528.763	485.931	522.133	4.078.023	4.050.896
Innskudd ikke fullt dekket av garantiordningen	571.537	643.729	693.575	694.107	1.265.112	1.337.836
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	4.163.629	4.172.492	1.179.506	1.216.240	5.343.135	5.388.732

16 Bankens beholdning av aksjer

16a Spesifikasjon av aksjer, fond og egenkapitalbevis til virkelig verdi over resultat (FVTPL) pr. 31.12.19

Aksjer, egenkapitalbevis og andeler	Antall	Ansk. kost	Balanseført verdi
Aksjer og egenkapitalbevis			
Kvinesdal Sparebank	14.776	1.478	1.034
Sum aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi over resultat		1.478	1.034
Pengemarkedsfond til virkelig verdi over resultat			
Eika Likviditet		15.000	15.953
Holberg OMF		70.000	71.911
Pluss Likviditet		70.000	74.422
Pluss Likviditet II		70.000	74.111
DI Norsk Likviditet Inst.		60.000	61.918
Alfred Berg Pengemarked		75.000	75.747
Landkreditt Høyrente		7.500	7.931
Forte Obligasjon		7.500	8.033
Sum pengemarkedsfond til virkelig verdi over resultat		375.000	390.026

Spesifikasjon av aksjer, fond og egenkapitalbevis til virkelig verdi over resultat pr. 31.12.18

Aksjer, egenkapitalbevis og andeler	Antall	Ansk. kost	Balanseført verdi
Aksjer og egenkapitalbevis			
Kvinesdal Sparebank	14.776	1.478	1.034
Sum aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi over resultat		1.478	1.034
Pengemarkedsfond til virkelig verdi over resultat			
Eika Likviditet		15.000	15.714
Holberg OMF		70.000	70.723
Pluss Likviditet		70.000	72.799
Pluss Likviditet II		70.000	72.745
DI Norsk Likviditet Inst.		60.000	60.766
Alfred Berg Pengemarked		50.000	50.435
Landkreditt Høyrente		7.500	7.644
Forte Obligasjon		7.500	7.609
Sum pengemarkedsfond til virkelig verdi over resultat		350.000	358.435

Anskaffelseskost er vår opprinnelige investerte beløp, og eksklusive utdelte og mottatte nye andeler i fondene

16b Aksjer og egenkapitalbevis med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI) pr. 31.12.19

Aksjer og egenkapitalbevis:	Antall	Eierandel	Ansk. kost	Balanseført verdi
Unoterte aksjer				
SDC	4.206	0,240 %	2.059	2.109
Bøndernes Hus AS	80	0,794 %	4	1.438
Spama AS	150	0,333 %	15	135
Eika VBB AS	2.115	1,940 %	2.308	8.370
Eika-Gruppen AS	554.777	2,290 %	45.763	81.829
Eika Boligkreditt AS	26.384.612	2,150 %	110.452	109.788
North Bridge Nordic Property 2 AS	16.857	1,075 %	355	733
Sum aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi OCI			160.956	204.402

Aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi over utvidet resultat pr. 31.12.18

Aksjer og egenkapitalbevis:	Antall	Eierandel	Ansk. kost	Balanseført verdi
Unoterte aksjer				
SDC	4.658	0,24 %	2.247	2.209
Bøndernes Hus AS	80	0,79 %	4	1.438
Spama AS	150	0,33 %	15	135
Eika VBB AS	1.878	1,92 %	2.308	7.432
Eika-Gruppen AS	512.457	2,31 %	39.627	74.306
Eika Boligkreditt AS	23.972.521	2,15 %	98.242	100.684
North Bridge Nordic Property 2 AS	16.857	1,08 %	355	733
North Bridge Nordic Property AS	16.857	1,08 %	0	224
Sum aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi OCI			142.798	187.161

16c Investeringer i aksjer, egenkapitalbevis og aksjefond 2019 2018

<i>Aksjer, fond og egenkapitalbevis til virkelig verdi over resultat</i>		
Aksjer og egenkapitalbevis	1.034	1.034
Pengemarkedsfond	390.026	358.435
<i>Aksjer og egenkapitalbevis med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI)</i>		
Unoterte aksjer	204.402	187.161
Sum investeringer i aksjer, andeler og egenkapitalbevis	595.463	546.631

Endring i virkelig verdi på finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat inngår i posten netto gevinst/tap finansielle instrumenter. Gevinst/tap ved realisasjon utgjør 0 både i 2018 og 2019.

Verdiendring på aksjer til virkelig verdi over OCI på 531 og 16.801 for hhv. 2019 og 2018. Verdiendringen er i hovedsak knyttet til aksjene i Eika Gruppen AS og Eika VBB AS.

16d Finansielle eiendeler med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI)

	2019	2018
Balanseført verdi 01.01.	548.773	578.764
Verdiendringer over utvidet resultat i løpet av året	-1.125	15.888
Skatteeffekt av ovenstående	67	-305
Netto tilgang/avgang	13.475	-46.016
Realiserte gevinster/tap som er resirkulert i resultatet	829	550
Skatteeffekt av ovenstående	158	-108
Balanseført verdi 31.12.	562.177	548.773

17. Obligasjoner

Obligasjoner med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI)	2019			2018		Bal.ført verdi
	Pålydende	Ansk. kost	Bal.ført verdi	Pålydende	Ansk. kost	
Børsnoterte:						
Stat/Statsgarantert	100.000	103.130	103.478	150.000	151.139	151.175
Kommune/fylke	43.000	43.038	43.232	13.000	13.039	13.097
Obligasjoner med fortrinnsrett	139.000	140.462	140.589	154.000	154.907	155.244
Norske banker/kredittforetak	70.000	70.381	70.476	42.000	42.124	42.096
Sum	352.000	357.011	357.775	359.000	361.209	361.612

Bankens obligasjonsbeholdning er bokført til markedsverdi pr. 31.12. Banken eier ingen egne obligasjoner, og alle obligasjoner er børsnotert og i NOK. Gjennomsnittlig effektiv rente i 2019 var 1,93% mot 1,31% i 2018. Renterisiko ved en renteendring på 1% er for hele obligasjonsbeholdningen beregnet til 514 pr. 31.12.19 som i fjor. Endring i virkelig verdi på obligasjoner utgjør 268 for 2019, mot -1.217 for 2018. Realisert netto gevinst utgjør -633 for 2019 og mot 432 i 2018. Total avkastning på porteføljen utgjør 1,54% i 2019, mot 1,10% i 2018, hensyntatt verdiendringene ført mot utvidet resultat (FVOCI).

18. Eierinteresser i tilknyttede selskap

Aksjekap.	Eier-/ stemmeandel	Ansk. kost	Bokf. verdi	Bokf. verdi	
			31.12.19	31.12.18	
Melhus Regnskap AS	803	34,00 %	3.978	5.253	4.880
Heimdal Eiendomsmegling AS	2.310	41,45 %	40.470	35.833	36.898
Sum tilknyttede selskap			44.448	41.086	41.778

Melhus Sparebank har siden 2009 eid 20% av Heimdal Eiendomsmegling AS (HEM AS), men økte i januar 2016 denne eierandelen til 51%. HEM AS er i ferd med å øke sine markedsandeler og har ambisjoner om ytterligere vekst fremover. For at banken ikke skal være til hinder for foretakets vekstambisjoner solgte banken seg ned til en eierandel på 41,45% i 2017.

Heimdal-Gruppen AS og HEM Ansatte AS utgjør øvrige eiere i selskapet med hhv 29% og 30%. HEM AS har som formål å drive eiendomsmegling og er en god kanal for tilgang på nye kunder til banken.

HEM AS har et resultat i 2019 på -2,8 mill etter skatt.

Banken eier 34% av aksjene i Melhus Regnskap AS. Selskapet har et overskudd på 1,5 mill etter skatt i 2019.

	31.12.19	31.12.18
Balansført verdi 1.1 / Kostpris	41.778	41.214
Tilgang/avgang	0	3.508
Utbetalt utbytte	-245	-184
Andel resultat	-447	-2.759
Balansført verdi tilknyttet selskap	41.086	41.778

19 Nærstående parter

Innskudd og utlån, samt transaksjoner mellom nærstående har samme betingelser som overfor eksternt tredjepart.

	Tilknyttet selskap	
	31.12.19	31.12.18
Leieinntekter	678	580
Renteinntekter	1.976	2.105
Andre kostnader	0	0
Rentekostnader	37	29

	Tilknyttet selskap	
	31.12.19	31.12.18
<i>Balansposter ved årsslutt</i>		
<i>Eiendeler:</i>		
Utlån	30.578	26.145
Ubenyttet kreditt	11.567	16.995
Garantier	2.032	1.246
<i>Gjeld:</i>		
Innskudd fra kunder	8.654	7.109
Kortsiktig gjeld	0	0

I tillegg har Heimdal Eiendomsmegling AS 132 mill kr i klientmidler i banken som ikke balanseføres i selskapet.

20 Immaterielle eiendeler

	Immaterielle eiendeler
Bokført verdi pr 31.12.17	2.882
Anskaffelseskost 01.01	13.294
Tilgang/avgang	
Nedskrivninger/avskrivninger	-604
Akk. avskrivninger 01.01	-10.413
Bokført verdi pr 31.12.18	2.277
Anskaffelseskost 01.01	13.294
Tilgang/avgang	
Nedskrivninger/avskrivninger	-1.384
Akk. avskrivninger 01.01	-11.017
Bokført verdi pr. 31.12.19	893

21 Spesifikasjon av varige driftsmidler

	Tomt og bygning	Inventar og utstyr	Bruksrett lokaler	Sum
Bokført verdi pr. 31.12.17	22.751	4.506		27.257
Anskaffelseskost 01.01	35.844	15.724		51.568
Utrangering	0	-565		-565
Tilgang/avgang	952	178		1.130
Årets avskrivninger	-1.321	-1.567		-2.888
Akk. avskrivninger 01.01	-13.093	-10.653		-23.746
Bokført verdi pr. 31.12.18	22.382	3.117		25.499
Anskaffelseskost 01.01*	36.796	15.337	11.668	63.801
Utrangering	0	0		0
Tilgang/avgang	280	262		542
Årets avskrivninger	-1.239	-1.411	-1.037	-3.687
Akk. avskrivninger 01.01	-14.414	-12.220		-26.634
Bokført verdi pr. 31.12.19	21.423	1.968	10.631	34.022

* Anskaffelseskost 01.01. medtas implementering av IFRS 16 (01.01.19) vedrørende bankens leieavtaler som balanseføres som en bruksrettighet med en tilhørende leieforpliktelse. Se note 2 for nærmere omtale, samt note 34 for estimert forpliktelse, tilsvarende verdi på eiendelen (bruksrettighet).

22 Finansielle instrumenter

22a Finansielle derivater

	31.12.19		31.12.18	
	Eiendeler	Forpl.	Eiendeler	Forpl.
Renteswapper	188	252	89	456
Periodiserte renter swapper	737	1.331	527	1.004
Derivater – virkelig verdi	925	1.583	616	1.460

Derivater er klassifisert som holdt for handelsformål til virkelig verdi over resultat.

Nominelle beløp på swapavtalene	31.12.19	31.12.18
Rentebytteavtale fastrente-utlån	48.496	46.572
Rentebytteavtale obligasjonslån	0	0
Sum rentebytteavtaler	48.496	46.572

Nominelt beløp tilsvarer det referansebeløp (hovedstol) som er avtalt i bytteavtalen og som er grunnlag for beregning av rente og avkastning. Derivater er ikke gjenstand for nettooppgjør.

Det foreligger ikke tilleggsavtaler om sikkerhetsstillelse (CSA) mot noen av partene.

22b Sammenligning mellom bokført verdi og virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler	31.12.2019		31.12.2018	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Kontanter og fordringer på sentralbanken	9.753	9.753	7.657	7.657
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	87.780	87.780	146.679	146.679
Netto utlån til kunder	7.852.680	7.852.617	7.513.894	7.513.272
Aksjer og ek. bevis til virkelig verdi over res.	1.034	1.034	1.034	1.034
Pengemarkedsfond til virkelig verdi over res.	390.026	390.026	358.435	358.435
Sertifikater og obl., verdiendring over utvidet res.	357.775	357.775	361.612	361.612
Finansielle derivater	925	925	616	616
Aksjer og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg	204.402	204.402	187.161	187.161
Sum finansielle eiendeler	8.904.375	8.904.312	8.577.087	8.577.087
Innskudd fra og gjeld til kunder	5.343.135	5.343.135	5.388.732	5.388.732
Gjeld til kredittinstitusjoner	25.779	25.779	29.187	29.187
Sertifikat- og obligasjonsgjeld	2.351.002	2.357.090	2.080.751	2.089.083
Finansielle derivater	1.583	1.583	1.460	1.460
Ansvarlig lånekapital	109.929	111.685	110.036	110.250
Sum finansiell gjeld	7.831.429	7.839.273	7.610.166	7.618.712

Utlån til kunder er ført til amortisert kost. Etableringsgebyrer periodiseres over lånets levetid.

Verdipapirgjeld er også ført til amortisert kost. Virkelig verdi på sertifikat- og obligasjonsgjeld, samt ansvarlig lånekapital er ut fra omsetningskurser .

22c Vurdering av virkelig verdi

Eiendeler	2019			2018		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
<i>Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat</i>						
Finansielle derivater		925			616	
Aksjer og ek. bevis til virkelig verdi over res.		1.034			1.034	
Pengemarkedsfond til virkelig verdi over res.	390.026			358.435		
<i>Finansielle eiendeler med verdiendring over utvidet resultat</i>						
Sertifikater og obligasjoner (FVOCI)	357.775			361.612		
Aksjer og egenkapitalbevis (FVOCI)			204.402			187.161
<i>Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg</i>						
Sum eiendeler	747.801	1.959	204.402	720.047	1.650	187.161
Forpliktelser	2019			2018		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
<i>Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet</i>						
Finansielle derivater		1.583			1.460	
Sum forpliktelser	0	1.583	0	0	1.460	0

Resterende er til amortisert kost med flytende rente. Balanseført verdi er tilnærmet virkelig verdi. Ingen finansielle instrumenter er flyttet fra et nivå til et annet i løpet av rapporteringsperioden. Det foreligger ingen avtaler om sikkerhetsstillelse for finansielle instrumenter.

Følgende tabell presenterer endringene i instrumenter klassifisert i nivå 3 pr. 31.12.:

	2019	2018
Aksjer og egenkapitalbevis med verdiendring over utvidet res. 01.01.	187.161	164.607
Tilgang	25.470	8.319
Avgang/nedskrivning	-8.760	-2.566
Endring i verdi ført mot utvidet resultat	531	16.801
Gevinst/tap ved realisasjon ført mot ordinært resultat	0	0
Aksjer og egenkapitalbevis (FVOCI) 31.12.	204.402	187.161

Verdivurdering

Det har ikke vært endring i verdsettelsesmetoder i løpet av rapporteringsperioden.

Nivå 1

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på omsetningskurs på balansedagen. Omsetningskursen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs; for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Kursene hentes fra Oslo Børs.

Nivå 2

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked bestemmes ved bruk av verdsettelsesmetoder. Disse metodene maksimerer bruken av observerbare markedsdata der det er tilgjengelig og baserer seg i minst mulig grad av bankens egne estimater. Disse finansielle instrumentene inngår i nivå 2.

Nivå 3

Banken bruker ulike metoder og gjør forutsetninger basert på markedsforholdene som eksisterer på hver balansedag. For langsiktige forpliktelser benyttes omsetningskurs for det aktuelle instrument eller for et lignende instrument. Andre teknikker, slik som diskontert verdi på fremtidige kontantstrømmer benyttes for å fastsette virkelig verdi for øvrige finansielle instrumenter. Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3. For aksjer som ikke handles på regulert marked benyttes siste omsatte kurs, evt. bokført verdi av egenkapital. Verdien på aksjene i Eika Gruppen er vurdert ut fra siste kjente transaksjonskurser, samt gruppens egen vurdering bygget på en årlig SOTP-analyse. Det er også foretatt kjøp/salg mellom Eika-banker gjennom året som bygger på disse verdsettelsene. Verdien på aksjene ved utgangen av året er satt til 147,50 pr. aksje. EBK-aksjene er vurdert til 4,16 pr. aksje på bakgrunn av emisjonskurs i november 2019.

Finansielle derivater

Banken har finansielle derivater for å sikre seg mot rente- og valutarisiko. Ved første gangs innregning måles derivater til virkelig verdi. Virkelig verdi på derivater beregnes som nåverdi av estimerte fremtidige kontantstrømmer. Dette beregnes av ekstern finansiell institusjon. Vi har ikke derivater som inngår i en regnskapsmessig sikring. Endringer i virkelig verdi på derivater resultatføres under netto gevinst på finansielle instrumenter til virkelig verdi.

23. Andre eiendeler

	2019	2018
Finansielle derivater	925	616
Periodiseringer/diverse fordringer	8.426	5.365
Sum andre eiendeler	9.351	5.981

24. Sertifikatlån/Obligasjonslån/Gjeld til kredittinstitusjoner pr. 31.12.19

Sertifikat/Obligasjonslån	Lånedato	Forfall	Rente	Grunnlag	Klausuler	Lånesum
ISIN NO 0010758964	08.03.16	09.03.20	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	140.000
ISIN NO 0010764657	09.05.16	02.06.20	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	260.000
ISIN NO 0010768088	22.06.16	22.02.21	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	200.000
ISIN NO 0010778160	10.11.16	10.06.21	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	200.000
ISIN NO 0010861420	27.08.19	27.08.21	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	125.000
ISIN NO 0010782097	11.01.17	11.11.21	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	201.000
ISIN NO 0010856289	07.06.19	21.02.22	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	150.000
ISIN NO 0010836554	13.11.18	13.05.22	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	250.000
ISIN NO 0010830748	23.08.18	15.09.22	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	200.000
ISIN NO 0010816770	20.02.18	20.02.23	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	220.000
ISIN NO 0010852247	14.05.19	14.09.23	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	200.000
ISIN NO 0010864168	20.09.19	20.03.24	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	200.000
Sum pålydende						2.346.000
Underkurser						-501
Periodiserte renter						5.503
Sum bokførte sertifikat og obligasjonsgjeld						2.351.002

Ansvarlig lånekapital	Lånedato	Forfall	Rente	Grunnlag	Klausuler	Lånesum
ISIN NO 0010858707	28.06.19	evig	flytende	3M NIBOR	Ansvarlig lån	80.000
ISIN NO 0010790025	30.03.17	evig	flytende	3M NIBOR	Ansvarlig lån	30.000
Sum pålydende						110.000
Underkurser						-94
Periodiserte renter						23
Sum bokført ansvarlig lånekapital						109.929

Det har ikke forekommet brudd på lånebetingelsene i perioden.

Sertifikatlån/Obligasjonslån/Gjeld til kredittinstitusjoner pr. 31.12.18

Sertifikat/Obligasjonslån	Lånedato	Forfall	Rente	Grunnlag	Klausuler	Lånesum
ISIN NO 0010712623	13.06.14	28.02.19	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	193.000
ISIN NO 0010741051	01.07.15	01.10.19	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	201.000
ISIN NO 0010758964	08.03.16	09.03.20	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	253.000
ISIN NO 0010764657	09.05.16	02.06.20	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	260.000
ISIN NO 0010768088	22.06.16	22.02.21	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	200.000
ISIN NO 0010778160	10.11.16	10.06.21	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	200.000
ISIN NO 0010782097	11.01.17	11.11.21	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	201.000
ISIN NO 0010836554	13.11.18	13.05.22	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	250.000
ISIN NO 0010830748	23.08.18	15.09.22	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	200.000
ISIN NO 0010816770	20.02.18	20.02.23	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	120.000
Sum pålydende						2.078.000
Underkurser						-943
Periodiserte renter						3.694
Sum bokførte sertifikat og obligasjonsgjeld						2.080.751

Ansvarlig lånekapital	Lånedato	Forfall	Rente	Grunnlag	Klausuler	Lånesum
ISIN NO 0010718786	15.09.14	evig	flytende	3M NIBOR	Ansvarlig lån	80.000
ISIN NO 0010790025	30.03.17	evig	flytende	3M NIBOR	Ansvarlig lån	30.000
Sum pålydende						110.000
Underkurser						-63
Periodiserte renter						99
Sum bokført ansvarlig lånekapital						110.036

25 Finansiell gjeld/finansieringsaktiviteter

	Kontantstrøm					Ikke kontant- basert*	2019
	2018	Opptak	Nedbetaling	Påløpte renter	Andre endringer		
Innskudd	5.388.732				-45.597	0	5.343.135
Innlån til kredittinstitusjoner/ oppgjørskonto	29.187				-3.408	0	25.779
<i>Langsiktige lån</i>							
Obligasjonslån	2.080.751	775.000	-507.000	2.251	0	0	2.351.002
Ansvarlig lånekapital	110.036	80.000	-80.000	-107	0	0	109.929
<i>Egenkapital</i>							
Fondsobligasjonslån	85.362	60.000	-11.000	-38	0	0	134.324
Sum finansieringsaktiviteter	7.694.069	915.000	-598.000	2.106	-49.005	0	7.964.169

	Kontantstrøm					Ikke kontant- basert*	2018
	2017	Opptak	Nedbetaling	Påløpte renter	Andre endringer		
Innskudd	5.120.170				268.562	0	5.388.732
Innlån til kredittinstitusjoner/ oppgjørskonto	77.652		-75.000		26.535	0	29.187
<i>Langsiktige lån</i>							
Obligasjonslån	1.914.688	724.000	-550.000	-7.937		0	2.080.751
Ansvarlig lånekapital	109.976			60		0	110.036
<i>Egenkapital</i>							
Fondsobligasjonslån	85.277			85		0	85.362
Sum finansieringsaktiviteter	7.307.763	724.000	-625.000	-7.792	295.097	0	7.694.069

*Ikke kontantbasert kan være oppkjøp eller endring i virkelig verdi.

26 Fondsobligasjonslån/ansvarlig lån

Banken har 3 fondsobligasjonslån som er godkjent etter nytt kapitalkravsregelverk og klassifiseres som egenkapital ihht gjeldende forskrifter. Renter inngår ikke i regnskapsoppsillingen under rentenetto, men behandles som utbytte på fondsobligasjonsandeler. Rentene er fradragsberettiget inneværende år og trekkes fra skattegrunnlaget.

Fondsobligasjonslån med opptak 04.02.15 på 60 mill, forrentes med Nibor + 3,25 prosentpoeng. 11 mill. er forhåndsinnfridd i 2019

Fondsobligasjonslån med opptak 30.03.17 på 25 mill, forrentes med Nibor + 3,60 prosentpoeng.

Fondsobligasjonslån med opptak 30.09.19 på 60 mill, forrentes med Nibor + 3,70 prosentpoeng.

Banken har også to evigvarende ansvarlig lån for å optimalisere kapitalstrukturen i banken, jfr note 24.

Ansvarlig lån med opptak 28.06.19 på 80 mill, forrentes til Nibor + 1,95 prosentpoeng.

Ansvarlig lån med opptak 30.03.17 på 30 mill, forrentes til Nibor + 1,90 prosentpoeng.

Alle fondsobligasjonslån og ansvarlig lån gir mulighet for "call" etter 5 år.

27 Påløpte kostnader og forskuddsbet. inntekter

	2019	0
Påløpte feriepenge og aga/finansskatt av feriepenge	4.915	4.768
Resultatlønn inkl. feriepenge, aga og finansskatt	2.565	2.318
Periodiseringer	2.489	3.472
Sum påløpte kostn. og forskuddsbet. innt.	9.969	10.558

28 Annen gjeld

	2019	0
Leverandørgjeld	1.187	1.351
Skattetrekk	1.936	2.130
Arbeidsgiveravgift	1.407	2.434
Bankremisser	340	483
Merverdiavgift	383	425
Periodiseringer*	5.337	18.148
Sum annen gjeld	10.590	24.971

Periodiseringer gjelder i hovedsak clearing ved oppgjør-/betalingstransaksjoner, prosjektmidler og periodisering av kostnader.

29 Kapitaldekning

	2019	2018
Innskutt kapital	300.712	300.710
Opp tjent kapital, ekskl. foreslått utbytte	638.055	567.879
Fradrag immaterielle eiendeler	0	-1.708
Fradrag "prudent valuation"	-765	-726
Fradrag for ansvarlig kapital andre finansinstitusjoner, ikke vesentlig eierandel < 10%	-104.897	-91.704
Ren kjerne kapital	833.105	774.451
Fondsobligasjoner	134.324	85.362
Kjerne kapital	967.429	859.813
Ansvarlig kapital	109.929	110.036
Ansvarlig kapital	1.077.358	969.849

Ekspone rings kate gori/be regningsgrunnlag

<i>Lokale og regionale myndigheter</i>	8.680	2.653
<i>Institusjoner</i>	37.095	43.077
<i>Foretak</i>	380.694	326.506
<i>Massemarkedsengasjementer</i>	523.609	544.865
<i>Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom</i>	2.804.264	2.934.744
<i>Forfalte engasjementer</i>	118.267	85.809
<i>Obligasjoner med fortrinnsrett</i>	14.059	15.501
<i>Andeler i verdipapirfond</i>	83.616	76.852
<i>Egenkapitalposisjoner</i>	194.923	139.230
<i>Øvrige engasjementer</i>	26.843	56.033
Beregningsgrunnlag kredittrisiko	4.192.050	4.225.270
Beregningsgrunnlag operasjonell risiko	353.936	310.913
Beregningsgrunnlag CVA-risiko	126	558
Samlet beregningsgrunnlag	4.546.112	4.536.741

Beregningsgrunnlag i % av forv.kap. 50,57 % 52,40 %

Kapitaldekning	23,70 %	21,38 %
Kjerne kapitaldekning	21,28 %	18,95 %
Ren kjerne kapitaldekning	18,33 %	17,07 %

Konsolidert kapitaldekning der vår andel i Eika Gruppen AS og EBK inkluderes:

Kapitaldekning	22,88 %	20,58 %
Kjerne kapitaldekning	20,40 %	18,18 %
Ren kjerne kapitaldekning	17,60 %	16,25 %

Banken har som mål ved utgangen av året om å ha en konsolidert kapitaldekning på over 19,9%. Mål for konsolidert ren kjerne kapitaldekning er på 16,4%.

Banken har i første kvartal 2019 foretatt en ny kapitalvurderingsprosess som også hensyntar økte bufferkrav. Internt vurdert Pilar-2 krav er lavere en dagens gjeldende krav fra Finanstilsynet. Finanstilsynet har i slutten av året meddelt en foreløpig vurdering av risiko og kapitalbehov til banken som utgjør et konsolidert Pilar-2 nivå på 2,4%. Hvis dette blir endelig, så vil myndighetkravet til ren kjerne kapitaldekning være minimum 14,9% for banken.

30 Pensjonsforpliktelser

Banken har tidligere hatt en ytelsesbasert pensjonsordning, men har nå i hovedsak gått over til en innskuddsbasert ordning. I alt 56 ansatte er med i den innskuddsbaserte ordningen i 2019 og innbetalt premie i år er 2.570 mot 2.974 i fjor. På grunn av gjeldende regelverk gjenstår 7 ansatte i gammel ytelsesordning som ikke kan overflyttes til innskuddsordningen. Årlig forventet regulering av pensjoner er endret og tilpasset de betingelser som er i bankens innskuddsordning. Det foreligger ingen gjenstående forpliktelse til den ytelsesbaserte ordningen. Årlig innbetales endringspremie som følge lønnsendringer utover tidligere forventning tilsvarende estimatavvik, samt administrasjonshonorar.

Bankens innskuddsordning er i Danica Pensjon, mens den ytelsesbaserte ordningen og tilleggssordning til banksjef i DnB Livsforsikring.

31 Egenkapital

Banken har utstedt 2.776.225 stk egenkapitalbevis pålydende kr 100.
Egenkapitalbeviserne følger forskrift om egenkapitalbevis i sparebank.

20 største egenkapitalbevisiere pr 31.12.19:	Antall	Andel
Forsvarets Personellservice	251.300	9,05 %
Schlösser-Møller Gruppen AS	123.000	4,43 %
Verdipapirfondet Eika Utbytte	108.177	3,90 %
Kjell Petter Johansen	90.000	3,24 %
Unne Invest AS	85.111	3,07 %
Rakon Eiendom AS	82.790	2,98 %
Thore Hyggen	81.181	2,92 %
DnB NOR Bank ASA	70.000	2,52 %
Thorbjørn Grunnan	61.353	2,21 %
Lega AS	45.897	1,65 %
Trønder Økonomi AS	43.017	1,55 %
Sifo Invest AS	35.726	1,29 %
Alpha Finans og Eiendom Invest AS	35.700	1,29 %
Wenaasgruppen AS	35.040	1,26 %
Universal Presentkort AS	32.700	1,18 %
Ola Løkbakks fond	32.389	1,17 %
Sparebank 1 Markets AS	30.834	1,11 %
Ragnar Wehn	30.209	1,09 %
Erlend Klefstad	30.000	1,08 %
Jan Erik Helgemo	26.666	0,96 %
Øvrige	1.445.135	52,05 %
Totalt utstedte egenkapitalbevis	2.776.225	100,00 %
Totalt antall egenkapitalbevisiere	870	

Egenkapitalbevisbrøk	2019	2018
Eierandelskapital	277.623	277.616
Beholdning av egne egenkapitalbevis	-3	-685
Overkursfond	23.090	23.090
Utjevningsfond, ekskl. avsatt utbytte	40.172	36.694
A. Sum egenkapitalbevisierne kapital	340.882	336.715
Grunnfondskapital	491.416	453.898
B. Sum grunnfondskapital ekskl. FUG/utbytte	491.416	453.898
Annen egenkapital, ikke resultatført	43.127	26.964
Egenkapital 01.01. ekskl. utbytte/gaver	875.425	817.577
Egenkapitalbevisbrøk A/(A+B)	41,0 %	42,6 %

Brøken beregnes i utgangspunktet på grunnlag av egenkapital ved begynnelsen av året, fratrukket foreslått utbytte/gaver. Fond for urealiserte gevinster holdes utenfor da de fordeles forholdsmessig.

Egenkapitalbevis eid av tillitsvalgte:**Antall*****Styremedlemmer:**

Jan Erik Helgemo, varamedlem	26.666
Ståle Vandvik, ansattevalgt	5.642
Bernt Gagnås, nestleder	1.250
Merete Moum	1.000
Mona Berg Valseth, ansattvalgt	1.014
Evjen Ellen, varamedlem ansattevalgt	657

Generalforsamlingsmedlemmer 2019:

Erik Schløsser Møller* (repr. Schløsser Møller Gruppen AS/Athos Holding AS)	123.030
Leidulf Gravråk*	62.197
Frank G. Forseth *	43.017
Wehn Ragnar	30.209
Anders Storhaugen (varamedlem)	15.847
Andor Undlien (varamedlem)	8.952
Atle Hagen	5.400
Berit Johanne Holthe*	5.000
May-Liss Langørgen	7.973
Sigmund Gråbak	4.652
Norvik Harald	4.000
Anders Losen	3.610
Else Løhre (varamedlem)	3.000
Terje Tyskø	2.410
Jørn Wangberg (varamedlem)	2.150
Anne Gaustad (varamedlem)	1.841
Kristmar Sunnset	1.300
Hilde Meland	1.139
Mai Kristin Søtvik	1.132
Inger Anita Fremo (varamedlem)	877
Marianne Eidsmo(varamedlem)	684
Stig Langseth	634
Ane E. Meistad	115
Marte Vadstein	80

*) Egenkapitalbevis eid av nærstående er inkludert.

Erik Schløsser Møller* (repr. Schløsser Møller Gruppen AS/Athos Holding AS) har terminkontrakt på kjøp av ytterligere 30.000 egenkapitalbevis frem til 17/4-2020, jfr. Oslo Børs.

32 Garantiansvar og pantstillelser

Garantiansvar	2019	2018
Betalingsgarantier Eika Boligkreditt	19.142	17.249
Betalingsgarantier øvrige	31.822	38.040
Kontraktsgarantier	42.953	59.811
Sparebankenes Sikringsfond	0	0
Sum garantiansvar	93.917	115.100

Ingen del av garantiansvaret er kontraktsgarantert av andre kredittinstitusjoner.

Pantstillelser og lignende	2019	2018
Obligasjoner stillet som sikkerhet for lån i Norges Bank, bokf. verdi	237.126	183.788
Sum pantstillelser	237.126	183.788

Banken stiller garanti for lån som er formidlet til Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som kriteriet at lånet er innenfor 60% av panteobjekt. Betalingsgarantiene overfor EBK består av 1.043 avtaler mot 1.034 i fjor. Garantibeløpet er tredelt jfr. note 3 om Eika Boligkreditt. Det beregnes ikke garantiprovisjon.

Det har ikke vært foretatt utbetalinger på garantier i 2019 eller 2018. Banken stiller samme krav til sikkerheter på garantier som for øvrig kredittgivning, jfr. note 3. De finansielle garantiene er ikke vesentlige for bankens regnskap og er ikke balanseført.

33 Sparebankenes Sikringsfond

Avgift til Sparebankenes Sikringsfond er kostnadsført med 3,2 mill mot 3,3 mill i fjor.

34 Leieforpliktelser

Bankens avdelingskontorer på Bassengbakken, Ler og Korsvegen holder til i leide lokaler.

	Utløp	Opsjon på
	Årlig leie	forlengelse
	leieperiode	
Bassenbakken	1.501	31.03.2025 10 år
Ler	88	01.07.2020 5 år
Korsvegen	59	31.03.2023 5 år

Årlig leie ovenfor er inkl. felleskostnader. Husleie betales kvartalsvis og blir bokført som avskrivninger (jfr. note 21) og rentekostnader med 0,3 mill. kr. Gjenstående leieforpliktelse vil inntas i balansen fra og med 2019 ihht. IFRS 16, jfr. note 2. Det er sannsynlig at opsjon på forlengelse av avtalene vil bli benyttet og er hensyntatt i beregning av forpliktelsen.

Operasjonelle leieavtaler (Avsetninger i balansen)	31.12.2019	Avdrag	Renter	01.01.19
Fremtidig forpliktelser	10.631	1055	18	11.668

Fjorårets balanse viste 0 i forpliktelser. Benyttet diskonteringsrente for avtalene er 2%.

Felleskostnader er ikke medtatt ved beregning av fremtidig forpliktelser ihht. IFRS 16. Leiebetalinger forfaller kvartalsvis jfr. oversikt over kontraktfestede nominelle kontantstrømer i note 3.

35 Hendelser etter balansedagen

Styrets forslag til utbytte er på 27,8 MNOK for 2019. Endelig vedtak foretas i generalforsamling 5. mars 2020, jfr. note 13.

Erklæring i henhold til lov om verdipapirhandel §5-5

Styret og daglig leder har i dag behandlet og godkjent årsberetning og årsregnskap for Melhus Sparebank for kalenderåret 2019.

Regnskapene er avlagt i samsvar med de EU-godkjente IFRSer og tilhørende fortolkningsuttalelser, samt ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven, og som skal anvendes per 31.12.2019.

Utover transaksjonene med tilknyttede selskaper som er vist i note til regnskapet er det ingen transaksjoner med nærstående som har hatt vesentlig betydning på virksomhetens stilling eller resultat i løpet av rapporteringsperioden.

Vi erklærer at årsregnskapet, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettvise bilde av bankens eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, samt at årsberetningen gir en rettvise oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til banken, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer banken står overfor.

Vi bekrefter at det er gitt en rettvise oversikt over de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står ovenfor i neste regnskapsperiode.

Melhus 31. desember 2019/13. februar 2020

Styret for Melhus Sparebank

Bjørn Berg
Styrets leder

Bernt Gagnås
Nestleder

Jo Terre

Merethe Moum

Ann Solvi Valås Myhr

Ståle Vandvik
Ansattvalgt

Ragnar Torland
Banksjef

Deloitte AS
Dyre Halses gate 1A
NO-7042 Trondheim
Norway

Tel: +47 73 87 69 00
www.deloitte.no

Til generalforsamlingen i Melhus Sparebank

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Melhus Sparebanks årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2019. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

IT systemer og kontroller relevant for finansiell rapportering

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan dette er adressert i revisjonen
Melhus Sparebank sine IT-systemer er helt sentrale for regnskapsføringen og rapporteringen av gjennomførte transaksjoner, for å fremskaffe grunnlag for viktige estimater og beregninger, og for å fremskaffe relevant tilleggsinformasjon.	Melhus Sparebank har etablert en overordnet styringsmodell og kontrollaktiviteter knyttet til sine IT-systemer. Vi har opparbeidet oss en forståelse for Melhus Sparebanks overordnede styringsmodell for IT-systemene som er relevant for den finansielle rapporteringen.
IT-systemene er standardiserte, og forvaltningen og driften er i stor grad utkontraktert til tjenesteleverandører.	Vi vurderte og testet utformingen av utvalgte kontrollaktiviteter relevant for den finansielle rapporteringen som er knyttet til IT-drift, endringshåndtering og informasjonssikkerhet.

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NWE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Registrert i Foretaksregisteret Medlemmer av Den norske Revisorforening
Organisasjonsnummer: 980 211 282

© Deloitte AS

<p>God styring og kontroll med IT-systemene både i Melhus Sparebank og hos tjenesteleverandørene er av vesentlig betydning for å sikre nøyaktig, fullstendig og pålitelig finansiell rapportering og er derfor et sentralt forhold i revisjonen.</p>	<p>For et utvalg av disse kontrollaktivitetene testet vi om de hadde fungert i perioden.</p> <p>Vi vurderte tredjepartsbekreftelse (ISAE 3402-rapport) fra en av Melhus Sparebanks tjenesteleverandører med hensyn til om denne hadde tilfredsstillende internkontroll på IT-områder som kan ha betydning for Melhus Sparebanks finansielle rapportering. Vi vurderte også tredjepartsbekreftelse (Avtalte kontrollhandlinger) knyttet til tjenesteleverandøren med hensyn til om utvalgte automatiserte kontrollaktiviteter i IT-systemene, herunder blant annet beregning av renter og gebyrer, og systemgenererte rapporter var tilfredsstillende utformet og om de hadde fungert i perioden.</p> <p>Vi benyttet egne IT-spesialister i arbeidet med å forstå den overordnede styringsmodellen for IT-systemer og i vurderingen og testingen av kontrollaktivitetene knyttet til IT-systemer.</p>
--	--

Nedskrivninger for forventet tap på utlån til bedriftsmarkedet

Sentrale forhold ved revisjonen	Hvordan dette er adressert i revisjonen
<p>Melhus Sparebank har utlån til bedriftsmarkedet, se note 3 for en omtale av kredittrisiko og nedskrivninger på utlån og garantier.</p> <p>Melhus Sparebank har foretatt en vurdering av behovet for nedskrivninger på utlånene per 31.12.2019. Det er knyttet betydelig skjønn til bankens vurderinger av størrelsen på nedskrivningene innen bedriftsmarkedet.</p> <p>Skjønnsutøvelsen knytter seg til framoverskuende vurderinger av sannsynligheten for mislighold og tap gitt mislighold for å estimere forventet tap. Melhus Sparebank benytter modeller og informasjon fra en tjenesteleverandør i beregningen av forventet tap.</p> <p>Forutsetningene og estimatene som benyttes i vurderingene er avgjørende for størrelsen på nedskrivningene, og nedskrivninger på utlån i bedriftsmarkedet er derfor et sentralt forhold i vår revisjon.</p>	<p>Melhus Sparebank har etablert ulike kontrollaktiviteter knyttet til nedskrivninger på utlån innen bedriftsmarkedet.</p> <p>Vi rimelighetsvurderte nedskrivningene og endringene i nedskrivningene gjennom året, og innhentet og vurderte Melhus Sparebanks begrunnelse for endringene.</p> <p>Vi vurderte og testet utformingen av utvalgte kontrollaktiviteter knyttet til individuelle nedskrivninger på tapsutsatte utlån. Kontrollaktivitetene vi vurderte og testet var knyttet til identifikasjon av tapsutsatte utlån og vurdering av kontantstrømmer fra disse utlånene. For et utvalg av disse kontrollaktivitetene testet vi om de hadde fungert i perioden.</p> <p>For et utvalg av tapsutsatte utlån testet vi om disse var tidsriktig identifisert og vurderte de kontantstrømmer som banken hadde estimert fra utlånene.</p> <p>For øvrige nedskrivninger på utlån beregnet ved bruk av modeller og informasjon fra Melhus Sparebank sin tjenesteleverandør, vurderte vi tredjepartsbekreftelse knyttet til:</p>

Sentrale forhold ved revisjonen	Hvordan dette er adressert i revisjonen
	<ul style="list-style-type: none"> • modelldokumentasjon • beregning av sannsynlighet for mislighold, tap gitt mislighold og eksponering på tidspunkt for mislighold, og • validering av modellene mot historisk tap. <p>Vi vurderte om noteopplysningene om nedskrivninger på utlån innen bedriftsmarkedet tilfredsstillte kravene i IFRS 7.</p>

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende banksjef (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- Identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- Opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- Evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- Konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- Evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000

«Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Trondheim, 26. februar 2020
Deloitte AS

Morten Alsos

Morten Alsos
statsautorisert revisor

HOVEDTALL MELHUSBANKEN

Beløp i tusen kroner og i % av midlere forvaltning

Resultat	2019		2018	
Renteinntekter	285.927	3,18 %	252.633	2,95 %
Rentekostnader	130.311	1,45 %	110.175	1,29 %
Rentenetto	155.616	1,73 %	142.458	1,66 %
Netto andre driftsinntekter	65.965	0,73 %	56.793	0,66 %
SUM driftsinntekter	221.581	2,46 %	199.251	2,33 %
Personalkostnader	52.078	0,58 %	51.165	0,44 %
Andre driftskostnader	43.595	0,48 %	39.289	0,61 %
SUM driftskostnader	95.673	1,06 %	90.455	1,06 %
Driftsresultat før tap	125.908	1,40 %	108.796	1,27 %
Tap på utlån	177	0,00 %	85	0,00 %
Andel av resultat tilknyttet selskap	-448	0,00 %	-2.759	0,00 %
Driftsresultat før skatt	125.283	1,39 %	105.952	1,24 %
Skatt	27.701	0,31 %	23.639	0,28 %
Resultat	97.582	1,09 %	82.314	0,96 %

Nøkkeltall	2019	2018
Fra balansen		
Forvaltningskapital, inkl. EBK	10.824.680	10.422.072
Midlere forvaltningskapital	8.991.405	8.569.721
Utlån til kunder	7.878.950	7.540.098
Utlån privatmarked	5.756.073	5.447.317
Utlån til Eika Boligkreditt	1.835.205	1.764.466
Innskudd fra kunder	5.343.135	5.388.732
Gj.snitlig Egenkapital i året	907.379	846.926
Rentabilitet m.v.		
Driftsk. i % av driftsinnt. ekskl. kursgev.*	43,26 %	46,10 %
Resultat i % av gj.snitlig Egenkapital	10,75 %	9,72 %
Provisjonsinnt. (banktj.) i % av totale innt.	21,57 %	21,02 %
Antall årsverk	51	53
Antall bankkontor	5	5
Midlere forvaltningskapital pr. årsverk	175.613	163.233
Soliditet		
Ansvarlig kapital	1.077.358	1.094.019
Kapitaldekning**	22,88 %	20,58 %
Ren kjernekapital**	17,60 %	16,25 %
Bokførte tap i % av utlån pr. 1.1	0,00 %	0,00 %
Nedskr. utlån. i % av brutto utlån	0,34 %	0,37 %
Finansiering - likviditet		
Innskudd i % av utlån	68,05 %	71,73 %
Økning utlån i % av utlån pr. 1.1.	4,49 %	5,53 %
Utlånsvekst siste 12 mnd. inkl. EBK	4,40 %	5,27 %
Andel private utlån i Eika Boligkreditt AS	24,18 %	24,47 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd	-0,85 %	5,25 %
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	176,47 %	142,00 %
Egenkapitalbevis (EKB)		
Egenkapitalbevisbrøk (gj.snitt)	41,0 %	42,6 %
Antall utstedte bevis	2.776,23	2.776,23
Børskurs	141	121
Børsverdi	391.448	335.923
Bokf. egenkapital per EKB (inkl. utbytte)	143	138
Resultat per EKB	13,64	12,03
Utbytte per EKB	10,00	9,00
Pris / Resultat per EKB	10,34	10,06
Pris / Bokført egenkapital	0,99	0,87

*) ekskl. gevinster/tap på aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi over resultat

***) konsolidert med EBK og Eika Gruppen AS

GENERALFORSAMLING

Kundevalgte

Holthe, Berit J.
Mørkved, Siv
Nordbotn, Arne Oustad
Senneset, Gunnar Nyvang
Sunnset, Kristmar
Sæther, Astrid

Kommunevalgte

Gimse-Syrstad, Einar
Jagtøyen, Jorid O
Løfaldli, Guro

Ansattevalgte

Eidsmo, Marianne
Langseth, Stig
Langørgeren, May-Liss
Meistad, Ane E.
Søtvik, Mai Kristin
Tyskø, Terje

Egenkapitalbevisiere

Forseth, Frank
Gravrák, Leidulf (leder)
Hagen, Atle
Helgemo, Jan Erik
Losen, Anders J.
Meland, Hilde
Erik Schløsser Møller**
Undlien, Andor
Wehn, Ragnar

Varamedlemmer

Lomheim, Ingar
Løhre, Else
Reitan, Ketil

Varamedlemmer

Gråbak, Sigmund
Holm, Anna Lina Mørreaunet

Varamedlemmer

Gaustad, Anne
Fremo, Inger Anita
Vadstein, Marte

Varamedlemmer

Norvik, Harald
Storhaugen, Anders
Wangberg, Jørn

Styremedlemmer

Berg, Bjarne (leder)
Berg, Mona Valseeth (ansattevalgt)
Gagnås, Bernt (nestleder)
Moum, Merete
Myhr, Ann-Sølvi Valås
Temre, Jo Stein
Vandvik, Ståle (ansattvalgt)

Varamedlemmer

Helgemo, Jan Erik
Gimse, Guro Angell
Evjen, Ellen

** Representerer Schløsser Møller Gruppen AS og Athos Holding AS

